VNR: 28 1939-1945
VANK: 27 I

NOTULENBOEK

1939-1945

No 3. Vergadering van den Raad van Politie op Woensdag den 2n Augustus 1939.

Aanvang 8 uur en 30 minuten des namiddags.
Tegenwoordig de Heeren: S. Wagemaker, Gezaghebber Voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek en J. C. Arends, leden en: J. F. Bouwman Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Alvorens over te gaan tot de behandeling van het eerste punt der agenda, n.l. Postbezorging in het binnenland, wenschte de Voorzitter het herkozen lid Dr. A. F. Dussenbroek geluk met zijne herbenoeming tot landraad.

Hierna richt de Voorzitter een kort woord van welkom tot de nieuw benoemde Secretaris en sprak tevens een woord van lof en dank uit aan het adres van den vorigen Secretaris den Heer Hubert Oduber en stelde daarbij de landraden voor namens den Raad persoonlijk dank te seggen aan den Heer Oduber, die deze post ongeveer 17 a 18 jaren lang naar behooren heeft bekleed.

Hierna brengt de Voorzitter het eerste punt der agenda ter tafel, n.l de Postbezorging in het binnenland.

De Voorzitter deelde mede dat ofschoon het aantal brieven bestemd voor Savaneta en Sta Cruz te gering is, n.l 40 a 60 brieven per maand het thans een punt van overweging voor het bestuur vormt om de bevolking aldaar met eenvoudige postdiensten tegemoet te komen.

De Voorzitter legde uiteen hoeveel moeite en onkosten het met zich mee brengt om een douane ambtenaar de aanslagbiljetten, aanmaningen enz te laten distribueeren; ten eerste worden de openbare diensten er mee gehandicapt, daar deze ambtenaar ongeveer 20 dagen lang op stap gaat, een loon van f 140.- per maand verdient en dagelijks

5 gallon aan gasoline verbruikt, hetgeen hooge kosten met zich mee brengt.

Spreker stelde voor of het niet een logische oplossing is een boschwachter al of niet met een helper er mee te belasten en wees er op dat de boschwachter en postbeheerder toch gecombineerd zou kunnen worden.

Het lid Arends verzette zich tegen dit idee en meent dat de boschwachters een andere taak hebben, hij gaf te kennen meer te voelen voor kleine postkantoortjes, bediend door juffrouwen, alwaar de menschen ter plaatse postzegels kunnen koopen en daardoor niet verplicht worden een auto te huren om daarmede naar Oranjestad of San Nicolaas te rijden om een postzegel te gaan koopen.

De Voorzitter en het lid Dr. A. F. Dussenbroek waren deze meening niet toegedaan en achten zulk een enorme uitgave volstrekt onverantwoord.

De Voorzitter zette toen uiteen hoe hij zich voorstelt de postdiensten te doen verrichten en zeide dat de postauto wanneer dit noodig is de post naar de postbeheerders zullen brengen en dan tevens de bus zullen lichten met den sleutel die de chauffeur van de auto in zijn bezit heeft;

De Voorzitter verklaarde dat alvorens eenige beslissing kan genomen worden eerst meer cijfermateriaal verzameld moet worden welke meening gesteund werd door het lid Dr. A. F. Dussenbroek.

Daarna komt in behandeling het tweede punt der agenda, n.l. Watervoorziening in het binnenland.

De Voorzitter deelde mede dat dit onderwerp ook een punt van overweging is, aangezien de beide waterplants nu al op volle capaciteit werken, zoodat meerdere levering zou neerkomen op uitbreiding van een nieuwe plant.

Spreker merkte op dat ongeveer 50 percent van het water door het beruchte druppelen van het water door de bevolking, voor de waterleiding verloren gaat;

Het lid Arends verklaarde met nadruk dat hij het de plicht van het gouvernement acht, dat iedereen op het eiland waar of het ook zij, leidingwater in zijn huis zou kunnen krijgen;

dat hij persoonlijk f 0.10 voor een blik water moet betalen en een bedrag van f 30.- per maand daarvoor moet uitgeven;

Deze zienswijze van het lid Arends werd door de Voorzitter en het lid Dr. A. F. Dussenbroek met klem van redenen bestreden, waarbij de Voorzitter er op wees dat de behoefte van water met de tijd verbeterd is, aangezien er reeds 72 goede diepe putten in de buitendistricten voor de bevolking beschikbaar zijn en dat de meeste menschen in de buitendistricten de voorkeur aan putwater geven daar huns inziens er pit inzit;

Tevens verklaarde de Voorzitter dat vele malen deputaties uit de bevolking zich tot hem gewend hebben met het verzoek ook hun omgeving van een put te voorzien, doch dat niemand zich tot hem gewend had met het verzoek om een waterleiding;

Spreker beweerde dat eerst uit de bevolking de wensch om een waterleiding in de buitendistricten naar voren gebracht moet worden;

Deze uitspraak werd door het lid Dr. A. F. Dussenbroek gesteund die verklaarde of het niet beter zal zijn, indien een honderdtal personen in de buitendistricten een verzoekschrift indiende, waarop het gouvernement rekenen kan, daar het anders het aanleggen van pijpen enz. onkosten met zich zou mede brengen.

De Voorzitter achtte dat aan deze voorziening op het oogenblik nog niet

kan worden overgegaan en deelde mede dat indien het bestuur ertoe zou overgaan een waterleiding in de buitendistricten aan te leggen de capaciteit van de bestaande plaats eerst vergroot dient te worden.

Verder deelde spreker mede dat de uitgave voor een waterleiding verantwoord moet worden en ook blijken van noodzakelijkheid moet bestaan;

De Voorzitter deelde daarna enkele cijfers mede over de achterstand op het gebied van wegen en stratenaanleg inclusief het maken van behoorlijke trottoirs.

In totaal bleek Aruba een achterstand alleen reeds op dit gebied van rond f 570.000 te hebben, hetwelk een ontstellend cijfer is, vooral nu medegedeeld werd dat de gevoteerde gelden op zijn, zoodat dit jaar aan wegenbouw niets meer gedaan kan worden.

Bij de rondvraag verkrijgt het lid Dr. A. F. Dussenbroek het woord en zegt te moeten protesteeren tegen het ontnemen van het recht aan de landraden om huwelijken te sluiten.

Spreker was van meening dat men in Curaçao zonder eenige deferentie voor Aruba dit historische recht weggenomen had;

Hij wees er op dat men dit recht niet bij Landsverordening of Gouvernements beschikking kan wegnemen, doch dat dit alleen door de Grondwet kan geschieden;

dat hij hiertegen ten zeerste protesteert;

De Voorzitter deelde het lid Dr. A. F. Dussenbroek een en ander over art 133 van de Grondwet mede, waarbij het lid Dr. A. F. Dussenbroek verklaarde het niet eens te zijn met de opvatting van de Voorzitter;

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag den 4n September 1939.

De Voorzitter

[signature] Wagemaker

De Leden

[signature]

De Secretaris

[signature] Bouwman

No 4. Vergadering van den Raad van Politie op Maandag 4 September 1939.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig de Heeren I. Wagemaker, Gezaghebber, Voorzitter, A. F. Dussenbroek lid en J. F. Bouwman, Secretaris.

Afwezig zonder kennisgeving het lid de Heer J. E. Arends.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Hierna gaat de Raad over tot het nazien der geloofsbrieven van de herkozen Landraad Dr. A. F. Dussenbroek, welke stukken in orde worden bevonden.

Bij de rondvraag wenscht niemand het woord en niets meer te behandelen zijnde sluit de Voorzitter de

vergadering
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag den 20e November 1939.

De Voorzitter
Wagemaker

De Leden
[signature]
J. F. Arends

De Secretaris
J. Bouwman

No 5. Vergadering van den Raad van Politie op Maandag 20 November 1939.
aanvang 8 uur 's avonds.
Tegenwoordig de Heeren J. Wagemaker, Gezaghebber Voorzitter, Dr A. F. Dussenbroek en J. C. Arends leden en J. F. Bouwman Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering, heet de leden welkom en stelt de Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Alvorens over te gaan tot het behandelen van het eerste punt der agenda, n.l. de Ontwerp-begrooting van uitgaven voor het jaar 1941, voert het lid Dr. A. F. Dussenbroek het woord en stelt de raad voor om bij Z. E. den Gouverneur aan te dringen de huidige Raad van Politie van vorm te veranderen door er meer leden aan toe te voegen met meer bevoegdheid om te handelen, waarop de Voorzitter verzoekt om dit onderwerp voor de rondvraag te laten.

Hierna wordt ter tafel gebracht het eerste punt der agenda, n.l. de Ontwerp-begrooting van uitgaven voor het jaar 1941, welke artikelsgewijze in behandeling wordt genomen.

Ad 15a. Het lid Arends verklaart zich niet te kunnen vereenigen met de uittrekking van een bedrag van f 600.- voor vergoeding voor het gebruik van vervoermiddelen aan den Predikant der Hervormde Gemeente, terwijl aan de R. K. Geestelijken daarvoor niet wordt vergoed.

De Voorzitter zegt dat de toelage voor het gebruik van vervoermiddelen voor de R. K. Geestelijken op Aruba is ingetrokken bij G. B. van 16 Maart 1939 No 1851. De toelage van den Predikant der Hervormde Gemeente is, na aanvankelijk te zijn ingetrokken, wederom toegekend bij P. B. 1939 No 105.

Het lid Dussenbroek zegt dat hij met die verschillende handelingen niet eens is en dat hij daarom voorstelt om een bedrag ook voor de R. K. Geestelijken op de begrooting te zetten.

De Voorzitter vereenigt zich ook met dit voorstel en zegt, dat dit bedrag op de begrooting kan worden geplaatst met een toelichting als volgt: dat de politieraad van meening is, dat, waar de uitgestrektheid der Parochies het voor de R. K. Geestelijken onmogelijk maakt hun herderlijk werk te voet te verrichten, zoodat zij genoodzaakt zijn van een vervoermiddel geregeld gebruik te maken, ook hen daarvoor eene evenredige toelage behoort te worden toegekend, waarop een bedrag van f 600.- op de begrooting wordt uitgetrokken.

Ad 21b. Het lid Dussenbroek merkt hierbij op, dat hij zich niet vereenigen kan met het idee dat er geen geld beschikbaar wordt gesteld voor uitbreiding van de schoollokalen der R. K. bijzondere scholen; dat het hem bekend is dat de leerlingen te Noord en Sta Cruz gewoon weg naar huis zijn gestuurd wegens gebrek aan schoolruimte.

Het lid Dussenbroek zegt verder dat waar de zorg voor onderwijs aan de bevolking een eerste taak is van een gouvernement, hij aan de raad voorstelt om een bedrag van

ƒ 84000 uit te trekken voor bijbouw van een aantal klassen voor de R.K. scholen te O'stad, San Nicolaas, Noord en Sta Cruz.

De Voorzitter zegt als zijn meening dat inderdaad onderwijs een voorname taak is van een gouvernement; dat door het Gouvernement van Curaçao steeds naar best vermogen daarvoor is zorggedragen, doch dat men nu met heel veel moeilijkheden te kampen heeft, tegenwoordig met het scheppen van vele bedragen op de begrooting teneinde de defensiekosten te dekken; dat het gouvernement steeds wil meewerken tot het bouwen van genoeg schoollokalen om de mogelijkheid voor te bereiden van leerplicht.

Met het voorstel van lid Dussenbroek kon de Voorzitter zich geheel vereenigen en het voorstel in stemming gebracht zijnde, verklaart het lid Arends zich eveneens daarmede accoord.

Ad 21c. Het lid Dussenbroek merkt hierbij op dat hij het billijk acht dat ook de onderwijzers van het bijzonder onderwijs, werkzaam te San Nicolaas die dagelijks naar en van San Nicolaas moeten worden vervoerd een gelijke vergoeding krijgen als de onderwijzers van het openbaar onderwijs.

De Voorzitter en het lid Arends acht dit ook billijk en het voorstel wordt met algemeene stemmen aangenomen en een bedrag van ƒ 1200.- wordt daarvoor op de begrooting uitgetrokken.

Ad 60a. Het lid Arends vraagt of het niet beter zou zijn een ambtenaar werkzaam bij het departement van Openbare Werken met de functie van rooimeester kan worden belast, waarop de Voorzitter antwoordt dat bij de oorspronkelijk opgezette formatie van den dienst van het Kadaster op dit eiland deze functie ingedeeld was; het moet noodzakelijk worden geacht dat een rooimeester in dienst komt, derhalve is zijn

bezoldiging hier "pro-memorie" uitgetrokken.

Ad 70b. Het lid Arends merkt hierbij op dat hij billijk acht dat ook aan de Chef v/h Postkantoor te San Nicolaas een toelage wordt toegekend evenals aan die van het Postkantoor te Oranjestad, waar de werkzaamheden van het kantoor te San Nicolaas zoo uit niet meer dan toch wel even verantwoordelijk is als van het kantoor te Oranjestad.

De Voorzitter antwoordt hierop dat de Chef v/h Postkantoor te Oranjestad, de Generale Chef is die de verantwoordelijkheid draagt van beide kantoren ook die van het Hulp-Postkantoor te San Nicolaas, zoodat alleen de Chef te Oranjestad in aanmerking komt voor een toelage.

Ad 99. Het lid Dussenbroek merkt hierbij op dat hij een bijdrage in de kosten van Kamer van Koophandel en Nijverheid, ten bedrage van ƒ 600.- ziet, terwijl hij nimmer kan waarnemen wat de werkzaamheden van de kamer zijn; dat haast nooit eenig activiteit van de Kamer blijkt, zoodat men nauwelijks weet dat op Aruba een Kamer van Koophandel en Nijverheid bestaat; dat hij nooit een verslag van de Kamer van Koophandel en Nijverheid heeft gezien.

De Voorzitter antwoordt hierop dat wel is waar, van de Kamer van Koophandel en Nijverheid niet veel activiteit uitgaat, doch dat de kamer zich behoorlijk op haar terrein werkt en al haar verplichtingen nakomt door o.a. het bestuur van advies en consideratie te dienen en aan het eind van elk jaar een behoorlijk verslag in te dienen.

Ad 137 g. Het lid Arends merkt hierbij op dat hij niet eens is met de uittrekking van een bedrag van ƒ 25000.- voor een zweminrichting te Oranjestad en stelt voor deze post af te voeren, daar hij de

nut er van niet inziet, en zijns inziens dit bedrag beter voor het bestrijden der tuberculose kan worden uitgetrokken of voor wegenbouw en andere aangelegenheden van algemeenen nut.

De Voorzitter en het lid Dussenbroek verklaren zich beiden tegen het voorstel van het lid Arends.

De Voorzitter zegt dat hij een zweminrichting zeer noodzakelijk acht, waar zulk een inrichting leidt tot bevordering van de Sport en dat de sport ten alle tijde tot de volksgezondheid bijdraagt; de bekende zwemgelegenheid te Eagle Beach is ver van de stad verwijderd, zoodat het zwaar komt te staan voor personen die geen auto hebben. Verder kan worden gezegd dat de bewoners van Oranjestad gaarne in de mogelijkheid zouden verkeeren om te zwemmen, daar men vroeger op de Klip zwom, doch dat dit tegenwoordig niet meer kan wegens uitbreiding van Oranjestad.

Ten aanzien van de noodzakelijkheid van wegenbouw en t.b.c. bestrijding, verwijst de Voorzitter het lid Arends naar artt. 124 en 137 K, waar de noodige gelden voor die doeleinden zijn uitgetrokken.

Het lid Dussenbroek sluit zich geheel aan bij het gevoelen van den Voorzitter, zoodat het voorstel van lid Arends is verworpen.

Het lid Dussenbroek verzoekt hierna het woord en zegt dat hij ook gaarne bedragen voor aanleg van parken en speelterreinen zag uitgetrokken, waar hij dit zeer nuttig acht, vooral in deze tijden, waar dan parken eens schuilgelegenheid konden zijn in verband met luchtbescherming en tevens ook een verfraaiing voor het eiland is.

De Voorzitter antwoordt dat vooralsnog daaraan niet kan worden gedacht, aangezien die posten heel veel kosten meebrengen, zoodat dit eventueel op latere begrootingen beter kunnen worden geplaatst.

Echter zegt de Voorzitter aan lid Dussenbroek dank voor het initiatief en dat nu bij de stadsuitbreiding terreinen zullen worden gereserveerd, die daarvoor kunnen worden gebruikt.

Ad 175. zegt de Voorzitter dat in het voornemen ligt voor 1940 te komen tot oprichting van eene landbouwvereeniging in ieder district, teneinde eene meer intensieve bewerking der plantgronden te bereiken. Op Aruba zijn pl.m. 500 H.A. aanwezig, geschikt voor landbouw, die met motorploeg en andere gemotoriseerde landbouwwerktuigen kunnen worden bewerkt. De bewerking der gronden zal door of onder leiding van het Gouvernement moeten worden verricht; de kosten hieraan verbonden zullen worden terugbetaald door den betrokken landbouwer, hetzij in contanten, hetzij in natura, na de oogst. Teneinde evenwel die werkzaamheden door of onder leiding van het Gouvernement te kunnen doen verrichten zal over de noodige contanten moeten kunnen worden beschikt. Hiervoor worden ƒ 12000.– gevraagd. Dit bedrag is – zooals reeds werd aangegeven, te beschouwen als een voorschot, tegenover deze uitgave staan de van derden te ontvangen gelden c.q. betalingen in natura, voor de verrichte werkzaamheden. Het bevorderen van landbouw op Aruba is zeer noodzakelijk teneinde de bevolking niet enkel en alleen afhankelijk te laten zijn van de olie bedrijven, die misschien op een goede dag kunnen verdwijnen, doch ook de mogelijkheid open te stellen dat de bevolking zich meer met de landbouw gaan bemoeien en alsdan een zekerder middel van bestaan in handen krijgen.

Het lid Dussenbroek verklaart zich

geheel met het gezegde van de Voorzitter te vereenigen en juichte toe alle pogingen die kunnen leiden tot bevordering van de landbouw op Aruba.

Hierna wordt de begrooting in haar geheel aangenomen.

Bij de rondvraag het lid Dr. A. T. Dussenbroek het woord verkrijgende, wijst hij op het feit dat de huidige Raad van Politie maar weinig bevoegdheid heeft en dat hij het beter acht dat er een Raad van Politie kome bestaande uit 7 leden of minstens uit 5 leden, van welke leden 1 vanuit bepaalde volksgroepen, dienen te worden gekozen, daar zijns inziens 3 leden te gering is om de geheele bevolking bestaande uit ongeveer 30.000 zielen, naar behooren te vertegenwoordigen.

De Voorzitter zegt dat hij geheel accoord gaat met het idee van het lid Dussenbroek, vooral met het oog op de bevordering van de landbouw en de oprichting van z.g. boerenbonden.

De Raad van Politie neemt vervolgens aan over deze aangelegenheid een brief naar Z. E. den Gouverneur te richten, en de Secretaris wordt hiermede belast.

Het lid Dussenbroek verzoekt het woord en zegt op dit moment dat het bericht van den dood van den agent 1e klasse der Burger Politie G. E. Wensing, vrouw en 2 kinderen bij de ramp van het s/s Simon Bolivar is binnengekomen, deze treurige dood van de goede ambtenaar die hij steeds in den agent Wensing heeft gezien te willen herdenken; dat hij zich zeer getroffen gevoelt door het lot van een ambtenaar die na arbeidsvolle dienstjaren met verlof naar het moederland gaat en dan bij zijn terugreis, op zulk een tragische wijze ~~aan~~ het leven komt, namelijk bij het vergaan van een schip dat op een mijn loopt.

De Voorzitter voert hierop het woord en zegt dat ook hij van hetzelfde gevoelen is als het lid Dussenbroek en beklaagt het verlies van den agent van politie Wensing, vrouw en 2 kinderen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Vrijdag 23 Februari 1940.

De Voorzitter
[signature] Wagemaker

De Leden:
[signature]

De Secretaris.
[signature] Bouwman

No 1. Vergadering van den Raad van Politie op 23 Februari 1940.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de Heeren J. Wagemaker, Gezaghebber, Voorzitter, Dr. A. T. Dussenbroek lid en J. F. Bouwman Secretaris.

Het lid J. C. Arends verschijnt ter vergadering na de voorlezing van de notulen, hierna te vermelden, onder aanbieding zijner excuus voor de te laat koming.

De Voorzitter opent de vergadering, heet het lid Dr. A. T. Dussenbroek welkom en stelt de Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die na voorlezing zonder wijziging worden goedgekeurd en gearresteerd, door de aanwezigen

13

zonder dat het lid Arends dit mede kon onderteekenen, wegens zijne te laat koming op de vergadering.
Hierna gaat de Raad over tot het behandelen van het eerste punt der agenda, n. l. Vaststelling kiezerslijsten;
Deze lijsten worden overeenkomstig art 5 van de Kiesverordening van den 28/30 November 1869. (P.B 1869. No 24) met een totaal van een duizend en veertig (1040) kiesbevoegden opgemaakt. besloten wordt deze lijsten zooals bepaald bij het eerste lid van art 6 van evengemelde verordening af te kondigen, aan te plakken en ter inzage van een ieder gedurende 14 dagen ten bureele van den Gezaghebber neder te leggen.
Bij de rondvraag voert het lid Dr. A. F. Dussenbroek het woord en wijst op het nut van verzekering van auto's, daar dit raadzaam is te achten in verband met de vele ongelukken die tegenwoordig plaats vinden en ook opdat de chauffeurs zich meer verantwoordelijk gaan voelen voor het leven van de door hen vervoerde passagiers.
De Voorzitter en het lid Arends vereenigen zich geheel met dit gevoelen, waarbij de Voorzitter tevens toelicht dat dit onderwerp wel degelijk de aandacht van het Bestuur heeft en dat daaromtrent regels zijn opgenomen in de ontwerp van de wet op veilig verkeer.
De Voorzitter neemt hierop het woord en zegt dat de proefnemingen op het landbouwgebied op Aruba een uitgesproken succes is, al was er in het jaar 1939 geen regenval.
De Voorzitter legt uiteen de mooie resultaten die verkregen werden en zegt voorts dat de zaden een uitstekende kiemkracht dragen en dat hij bij het bestuur zal aandringen om voor 1940 een bedrag van tien à elf duizend gulden ter beschikking te stellen voor het bevorderen van de landbouw.
Het lid Dussenbroek en het lid Arends juichten dit alles toe.
Het lid Arends verzoekt het woord en vraagt den Voorzitter hoeveel liters mais, per Hectare beplante grond verkregen wordt.
De Voorzitter licht toe dat zulks thans 2 H.L. per Hectare bedraagt.
Verder zegt het lid Arends vernomen te hebben dat inheemsche krachten bij de Lago Oil & Transport Co. ontslagen worden, terwijl uitheemschen in dienst blijven.
Gaarne vernam hij in hoeverre dit waarheid is.
De Voorzitter repliceert hierop dat deze aangelegenheid steeds de volle aandacht van het bestuur heeft gehad en dat thans uit eigen wetenschap bekend is dat de Maatschappij er niet gemakkelijk omgaat om Arubanen te ontslaan:
dat in begin 1940 het aantal Arubanen in dienst van de Maatschappij meer bedraagt dan begin 1939;
Het lid Arends vraagt verder waarom al de publieke vrouwen afkomstig van Santo Domingo niet meer toegelaten worden op het eiland;
dat hij gaarne vernemen wil op welke Wetsbepaling zulks baseerd.
De Voorzitter antwoordt hierop dat hij, als Plaatselijk Hoofd van Politie het toelaten van deze vrouwen ten sterkste tegengaat, waar de

reeds toegelaten Dominicaansche vrouwen veel onheil aan Aruba hebben veroorzaakt, vele jonge mannen werden met geslachtsziekten besmet, vele huisvaders verkwisten hun geheele verdienste met dit vrouwen.

De toestand van dit euvel is erger dan ooit.

De niet toelating van deze vrouwen is gegrond op voorkoming van het storen der openbare orde en rust.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de Vergadering.

Aldus, voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag den 8en April 1940.

De Voorzitter

Wagemaker

De Leden:

J. C. Arends

De Secretaris.

Bouwman

No 2. Vergadering van den Raad van Politie op 8 April 1940.

Aanvang 8 uur 's avonds.

Tegenwoordig: de Heeren J. Wagemaker, Gezaghebber Voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek en J. C. Arends leden en J. F. Bouwman Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering, heet de leden welkom en stelt de Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die na voorlezing zonder wijziging worden goedgekeurd en gearresteerd.

Hierna geeft de Secretaris kennis van een ingekomen stuk, zijnde een afschrift van het schrijven d.d. 20 Februari 1940 aan Z. E. den Gouverneur van Curacao van de Voorzitter van de Commissie van Wetgeving, waarbij omtrent het voorstel tot reorganisatie van den Raad van Politie op Aruba, afwijzend werd geadviseerd.

De Voorzitter deelt daarop mede dat hij naar Oost-Indië zal schrijven, voor voorlichting omtrent de samenstelling van de Plaatselijke Raden, aldaar hetgeen door de leden wordt goed bevonden.

Daarna zegt de Voorzitter dat deze vergadering belegd is, om de ingevolge art 6 der kiesverordening (P.B. 1869 No. 24) opgemaakte lijsten van kiezers, vermits er geen bezwaar hiertegen is uitgebracht, te sluiten, zooals bepaald bij art 8 van evengemelde verordening.

Dienovereenkomstig worden deze lijsten met een aantal van 1041 kiesbevoegden gesloten. Besloten wordt deze lijsten zooals bepaald bij art 8 dier verordening opnieuw te laten afkondigen, aanplakken en gedurende 14 dagen ter inzage van een ieder ter bureele van den Gezaghebber

neder te leggen.
Bij de rondvraag neemt het lid Dr. A. F. Dussenbroek het woord en wenscht de Voorzitter geluk met zijn geslaagde operatie en deelt mede dat het steeds voor hem een genoegen is de persoon van de Voorzitter in het midden te hebben om de bestuurszaken te behartigen.
De Voorzitter dankt hierop het lid Dr. A. F. Dussenbroek voor zijne woorden.
Het lid Arends het woord verkrijgende merkt op dat gedurende de laatste tijd een bepaald plaatselijke Nieuwsblad artikelen opnemen die van opruienden aard zijn voor de opgehegende Arubaansche bevolking.
Spreker wenscht dat dergelijke artikelen verboden worden.
De Voorzitter antwoordt hierop dat voor het grondwettelijke recht "Vrijheid van drukpers" een ruime interpetatie bestaat, zoodat het heel moeilijk is van Overheidswege in te grijpen.
Ook aan de Voorzitter zijn een paar minder gewenschte artikelen uit een bepaald plaatselijk blad bekend.
Met de redacteur daarvan heeft de Voorzitter reeds een onderhoud gehad, waarbij deze heeft beloofd soortgelijke artikelen niet meer te laten verschijnen.
Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de Vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Woensdag den 18n December 1940.

De Voorzitter
Wagemaker

De Leden:
A. F. Dussenbroek

De Secretaris.
J. F. Boruman

No 3. Vergadering van den Raad van Politie op den 18n December 1940.
Aanvang 8 uur 30 minuten des namiddags.
Tegenwoordig: de Heeren J. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek lid en J. F. Boruman, Secretaris.
Afwezig zonder kennisgeving het lid J. C. Arends.
De Voorzitter opent de vergadering, heet de aanwezigen welkom en stelt de Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke, na voorlezing werden goedgekeurd en onderteekend.
Alvorens over te gaan tot het behandelen van de agenda, informeert het lid Dussenbroek of deze vergadering behoorlijk in de plaatselijke bladen is afgekondigd, en of de convocatie daartoe is aangeplakt op de gebruikelijke plaatsen, daar hij daarnaar een onderzoek heeft ingesteld, doch nergens eenige bekendmaking omtrent deze vergadering heeft gezien.
Daar op de agenda de behandeling van de ontwerp-begrooting 1942 staat en een zeer voornaam punt is, zou het zeer wenschelijk zijn dat deze vergadering behoorlijk van te voren wordt bekend gemaakt, daar anders de openbaarheid van deze vergadering zal worden ondermijnd.
De Voorzitter zegt dat hij voor de convocatie

van deze vergadering opdracht heeft gegeven
aan het personeel van het bestuurskantoor.
Echter is het hem niet bekend of daaraan
is voldaan.

Er wordt vervolgens besloten deze vergadering uit te stellen tot op Zaterdag 21 December 1940 des namiddags om 1,30 uur in de Raadzaal, met bepaling dat die vergadering zal worden aangekondigd in de plaatselijke bladen en de convocatie zal worden aangeplakt.

Vervolgens sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Zaterdag 21 December 1940.

De Voorzitter
Wagemaker

De Leden:
Dussenbroek

De Secretaris.
Bouwman

No 4. Vergadering van den Raad van Politie op Zaterdag 21 December 1940.

Aanvang 1 uur en 30 minuten des namiddags.
Tegenwoordig de Heeren J. Wagemaker Gezaghebber-Voorzitter, A. F. Dussenbroek lid en J. F. Bouwman Secretaris.
Afwezig zonder kennisgeving het lid J.C. Arends

De Voorzitter opent de vergadering, heet de aanwezigen welkom en stelt de Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke na voorlezing worden goedgekeurd en onderteekend.

Hierna geeft de Secretaris kennis van een ingekomen stuk, zijnde een verzoekschrift dd 4 November 1940.

De Voorzitter bepaalt dat dit verzoekschrift na de behandeling van het eerste punt der agenda zal worden behandeld.

Alvorens over te gaan tot het behandelen van het eerste punt der agenda, n.l. Ontwerp-begrooting van uitgaven over het jaar 1942, voert het lid Dussenbroek het woord en betreurt de afwezigheid van het lid Arends in het bijzonder omreden heden een belangrijk punt wordt behandeld en wijst tevens op de moeilijkheid om zulk een onderwerp met slechts twee personen t.w. de Voorzitter en hem, het lid Dussenbroek te behandelen, daar bij staking van stemmen, hij, lid Dussenbroek zijn standpunt steeds verliest.

De Voorzitter verklaart zich geheel eens met de zienswijze van het lid Dussenbroek en betreurt eveneens de afwezigheid van lid Arends, hoewel behoorlijk voor de vergadering opgeroepen.

De Voorzitter dankt het lid Dussenbroek voor de samenwerking gedurende den tijd dat dit lid met hem zitting heeft genomen in de Raad van Politie en wijst op de verloopen jaren waarin ~~voor~~ de Raad van Politie met veel moeilijkheden te kampen heeft gehad, doch desniettemin steeds veel nuttig werk heeft verricht voor het algemeen welzijn voor het eiland

De Voorzitter deelt mede dat de ontwerp begrooting 1942 zeer sober is opgemaakt en vervolgens wordt overgegaan tot het behandelen van het eerste punt der agenda, n.l. de Ontwerp begrooting van uitgaven van het jaar 1942, welke artikelsgewijze in behandeling wordt genomen.

Ad 1. Het lid Dussenbroek wijst de ver-

hooging van de Post Armenzorg met f 1000.- tot, daar ingevolge de depressie in de industrieën in de toekomst meerdere ondersteuningen zullen moeten worden toegekend

Ad 8. Het lid Dussenbroek merkt hierbij op dat hij de post voor volksfeesten en verstrekkingen op de verjaardag van H.M. de Koningin gaarne verhoogd zou willen zien met f 3000.-

De Voorzitter antwoordt hierop dat in deze tijden van oorlog toch geen groote feest wordt gegeven, doch wanneer de oorlog afgeloopen is er toch een groot feest zal zijn.

Het lid Dussenbroek zegt dat voor de viering van een feest van H.M. de Koningin waaraan het volk trouw en aanhankelijk moet bewijzen men niet zuinig mag zijn; daarvoor mag geen bedrag te hoog zijn; het moet dienen om het aankweeken van liefde en trouw aan het Vorstenhuis, b.v. bij de schoolkinderen door de tractatie

De Voorzitter verklaart zich te vereenigen met de zienswijze van het lid Dussenbroek en het voorstel om het bedrag van f 3500 op de begrooting te plaatsen wordt aangenomen, waarbij als toelichting zal worden vermeld:

"Voor een gepaste herdenking van den verjaardag van H.M. de Koningin acht de Politieraad f 512.- te weinig. Voorgesteld wordt daarvoor uit te trekken f 3500.-; Van dit bedrag ware dan f 2000.- te besteden voor tractatie en herdenking op de scholen het aankweeken van liefde en trouw aan Ons Vorstenhuis bij de schoolkinderen, acht de Politieraad van zeer veel belang en het restant voor herdenkingsplechtigheden in Oranjestad en San Nicolaas

Ad 21. Het lid Dussenbroek merkt hierbij op dat hij het zeer vreemd vindt dat de post ten behoeve van het onderwijzend personeel Pro memorie staat.

De Voorzitter antwoordt hierop dat de salarieering van het onderwijzend personeel niet met nauwkeurigheid kan worden opgegeven, daar dit door de Inspecteur van het Onderwijs zal worden gedaan.

Ad 43. Het lid Dussenbroek merkt hierbij op dat aangezien op Aruba thans de mogelijkheid bestaat tot het geven van openbare concerten na het gereedkomen van een muziektent in de Willem de Zwijgerpark hij gaarne een bedrag als subsidie aan muziekvereenigingen alhier wil geplaatst zien.

De Voorzitter kan zich met dit voorstel van het lid Dussenbroek geheel vereenigen weshalve als subsidie een bedrag van f 960.- daarvoor op de begrooting wordt geplaatst.

Verder zegt het lid Dussenbroek dat zijns inziens ook voor het R.K. Zeemanshuis op Aruba evenals Curaçao, een subsidie van het gouvernement dient te krijgen.

De Voorzitter is met de zienswijze van het lid Dussenbroek eens en besloten wordt een bedrag van f 400.- zijnde de helft van de subsidie op de begrooting te brengen

Ad 55. De Voorzitter zegt dat de Voorzitter van de Voogdijraad op Aruba met hem een onderhoud heeft gehad over de vergoeding aan de Secretaris v/d Voogdijraad die te laag wordt geacht i.v.m. het vele en gewichtige werk dat door dien persoon verricht wordt; zijne werkzaamheden zijn bovendien zoodanig uitgegroeid dat daarvoor een persoon daarmede moet worden belast als dagtaak.

De Voorzitter stelt voor om pro-memorie de salarieering van een zoogenaamde

full-time Secretaris van de Voogdijraad te plaatsen op de begrooting evenals op Curaçao.

Het lid Dussenbroek verklaart zich daarmede geheel te vereenigen, weshalve voor de salarieering van een kracht voor de betrekking van een Secretaris van de Voogdijraad op Aruba pro-memorie op de begrooting wordt geplaatst.

Verder zegt het lid Dussenbroek dat hij het billijk acht dat ook de Secretaris van de Politieraad een vergoeding krijgt, daar deze persoon zijn vrije tijd moet offeren tot het bijwonen der vergaderingen en het opmaken van de notulen en meerdere werkzaamheden de Secretaris betreffende. Het lid Dussenbroek stelt voor een bedrag van f 15.- voor elke vergadering te bepalen.

De Voorzitter verklaart zich hiermede geheel te vereenigen en bepaalt wordt op de begrooting pro-memorie een bedrag uit te trekken voor vergoeding aan den Secretaris van de Raad van Politie. Ad 69.6. Het lid Dussenbroek merkt hierbij op dat hij groote getallen ziet staan voor vergoedingen voor gebruik van vervoermiddelen aan verschillende diensten, die best samen kunnen volstaan met een automobiel.

Hij vraagt of het niet mogelijk is een auto voor al die diensten te gebruiken.

De Voorzitter antwoordt hierop dat dit niet kan aangezien het werk van den Landmeter geheel anders en zelfs niet samen gaat met dat van het Kadaster. dat wanneer de Landmeter zich voor dienst in de buitenwijken bevindt, heeft de Zoutmeester een auto noodig om geheel ergens ander zijn werk te verrichten. Ad 187. De Voorzitter licht hierbij toe dat voor bestrijding van voor den landbouw schadelijke insectenplagen het bedrag van f 5000.- is geplaatst aangezien nu de pogingen ter bevordering van de landbouw een beginkans van slagen schijnen te bieden en de zaden zoo mooi opkomen wordt thans last ondervonden van insecten die in een nacht tijds een met mais beplante stuk grond van 5 H.A. totaal kaal eten.

Hierna wordt de begrooting met bovenstaande wijzigingen vastgesteld.

Vervolgens wordt overgegaan tot behandeling van eerder vermeld verzoekschrift die uitgaat van de directeur van de Home Building Foundation te San Nicolaas den Heer Frederik Johannes Casper Beaujon en strekt om eenige straatnamen in de Essoville te San Nicolaas op Aruba goed te keuren.

Na de behandeling van het verzoekschrift besluit de Raad van Politie om de "Gezaghebber Fergusonstraat" te veranderen in "~~Abraham~~ Lincolnstraat" en "L.G. Smithstraat" te veranderen in "Standaardstraat" terwijl de overige 3 straatnamen te weten "Washingtonstraat," Bolivarstraat" en "Prinses Irenestraat" worden goedgekeurd.

Bij de rondvraag vraagt het lid Dussenbroek of de salarisschaal voor de ambtenaren niet als te laag moet worden geacht; dat het verschil tusschen de salarieering van de ambtenaren en van de geemployeerden bij de olie bedrijven te groot is:

De Voorzitter zegt dat het Gouvernement geen loonmarkt geeft

Het lid Dussenbroek brengt verder naar voren dat ~~in~~ het gebiedsdeel 100.000 inwoners heeft en 1000 ambtenaren zoodat de verhouding is een ambtenaar op de 30 gezinnen, volgens zijn meening de verhouding te hoog is.

De Voorzitter wijst op het feit dat nu

pas de diensten van het Kadaster en Hypotheekbewaarder, die een zelfstandige dienst vormen en die vroeger alleen als bij betrekkingen gedaan worden, zulks nog bij een en andere tak van dienst over tekort aan personeel wordt geklaagd.

Verder niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag 10 Februari 1941.

De Voorzitter.

De Leden: [signature]

[signature]

De Secretaris.

[signature]

No 1. Vergadering van den Raad van Politie op Maandag 10 Februari 1941.

Aanvang 8 uur en 30 minuten des namiddags.

Tegenwoordig: de Heeren J. Wagemaker, Gezaghebber, voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek lid en J. F. Bouwman, Secretaris.

Afwezig zonder kennisgeving het lid J. E. Arends.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Hierna gaat de Raad over tot het behandelen van het eerste punt der agenda, n.l. Opmaking der kiezerslijsten.

Deze lijsten worden overeenkomstig art 5 van de Kiesverordening van den 28/30 November 1869 (P.B. 1869 #24) met een totaal van 1051 kiesbevoegden opgemaakt. Besloten wordt deze lijsten, zooals bepaald bij het 1e lid van art 6 van evengemelde verordening, af te kondigen, aan te plakken en ter inzage van een ieder gedurende veertien dagen ten bureele van den Gezaghebber neder te leggen.

Bij de rondvraag verlangt niemand het woord en niets meer te behandelen zijnde sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Vrijdag den 7en Maart 1941.

De Voorzitter

De Leden: [signature]

[signature]

[signature]

De Secretaris.

[signature]

No 2. Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag 7 Maart 1941.

Aanvang 8 uur en 30 minuten des namiddags.

Tegenwoordig de Heeren J. Wagemaker Gezaghebber Voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek lid en J. F. Bouwman Secretaris.

Het lid J. C. Arends verschijnt ter vergadering na de voorlezing van de notulen, hierna te vermelden, onder aanbieding zijner excuus voor de te laat koming.

De Voorzitter opent de vergadering heet het lid Dr. A. F. Dussenbroek welkom en stelt de Secretaris in de

gelegenheid de notulen van de vorige
vergadering voor te lezen, die na
voorlezing zonder wijziging worden
goedgekeurd en gearresteerd door de
aanwezigen zonder dat het lid
Arends dit mede kon onderteekenen,
wegens zijne te laat koming op de verga-
dering.

Daarna zegt de Voorzitter dat deze
vergadering belegd is, om de ingevolge
art 6 der Kiesverordening (P.B. 1869. No 24)
opgemaakte lijsten van kiezers, ver-
mits er geen bezwaar hiertegen is
uitgebracht, te sluiten, zooals bepaald
bij art 8 van evengemelde verordening.

Dienovereenkomstig worden deze
lijsten met een aantal van 1051 kies-
bevoegden gesloten.

Besloten wordt deze lijsten zooals be-
paald bij art 8 dier verordening op-
nieuw te laten afkondigen, aanplak-
ken en gedurende 14 dagen ter in-
zage van een ieder ten bureele van
den Gezaghebber neder te leggen.

Bij de rondvraag neemt het lid
Dr. A. T. Dussenbroek het woord en
stelde voor een keur te maken tegen
de radiostoringen veroorzaakt door
motorrijtuigen.

De Voorzitter antwoordde hierop dat
hij er juist mee bezig is en dat hij dit
voor Aruba tot aanvulling van de
Algemeene Politiekeur in de eerst
volgende vergadering zal behandelen
en vaststellen;

Verder niemand meer het woord
verlangende en niets meer te behande-
len zijnde, sluit de Voorzitter de
vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd
en gearresteerd in de vergadering
van Woensdag 16 Juli 1941.

De Voorzitter.
[signature]

De Leden: [signature]

De Secretaris.
[signature]

No 3. Vergadering van den Raad van Politie op
Woensdag 16 Juli 1941.
Aanvang 8 uur en 30 minuten des namid-
dags.

Tegenwoordig de Heeren J. Wagemaker, Gezag-
hebber Voorzitter, Dr. A. T. Dussenbroek lid
en J. F. Bouwman Secretaris.

Afwezig zonder kennisgeving het lid J. C. Arends.

De Voorzitter opent de vergadering, heet de
aanwezigen welkom en stelt de Secretaris in
de gelegenheid de notulen van de vorige verga-
dering voor te lezen, welke na voorlezing
werden goedgekeurd en gearresteerd.

Hierna wordt ter tafel gebracht het eerste
punt der agenda, n.l. "Keur op de keuring van
vee en vleesch en het toezicht op den verkoop
van vleesch op het eiland Aruba", welke
artikelsgewijze in behandeling wordt genomen.

Ad 2. Het lid Dussenbroek merkt hierbij
op dat hij de definitie van keurmeester in
deze keur liever door een andere benaming
wenschte, namelijk "een ambtenaar die
met de keuring van vleesch en vee belast is".

De Voorzitter zegt het oordeel van het
lid Dussenbroek te deelen, waarna be-
sloten wordt dat de benaming Keurmeester
in deze keur komt te vervallen en dat
daarvoor in de plaats komt de benaming
Een ambtenaar voor die keuring aangewezen.

Ad 13/4 Het lid Dussenbroek vraagt hierop

dat indien een Naamlooze Vennootschap een opdracht aan een ander geeft wie dan hiervoor strafbaar is;

De Voorzitter antwoordde hierop dat dit de taak van de rechter is om zulks te beslissen.

Aan het slot van deze keur gekomen zijnde en niemand meer hierover op te merken hebbende wordt de keur in haar geheel aangenomen.

Daarna komt in behandeling het tweede punt der agenda n.l. Keur tot aanvulling van de Algemeene Politiekeur voor het eiland Aruba 1937", inzake tegengaan van storingen voor de radio ontvangtoestellen veroorzaakt door motorrijtuigen.

De Voorzitter zegt dat dit een zeer belangrijke aanvulling is, temeer waar, steeds radio bezitters last ondervinden van motorvoertuigen.

Verder zegt de Voorzitter dat deze bepaling op Curaçao al bestaat en hij het voor Aruba eveneens wilde invoeren.

dat hij al geïnformeerd heeft bij de autohandelaren of dit veel onkosten met zich mede zou brengen, waarna hij vernam dat het erg mee valt, daar voor een 6 cylinder motorrijtuig de kosten op ongeveer f 7.- komen te staan en voor een 8 cylinder wagen op ongeveer f 7.75.

Het lid Diesenbroek juichte deze aanvulling toe en zegt dat alle radiobezitters deze aanvulling ten zeerste zullen appreciëeren

Besloten wordt dat aan art 126 der Algemeene Politiekeur voor het eiland Aruba 1937 een nieuw lid d zal worden toegevoegd luidende "dat de electrische installatie aan zoodanige eischen voldoet dat zij op door of vanwege het Plaatselijk Hoofd der Politie te bepalen wijze beproefd, geen storingen veroorzaakt voor radio ontvang apparaten."

Bij de rondvraag neemt het lid Dr. A. F. Diesenbroek het woord en vraagt hoe het staat met de sluiting van de waterleiding na 6 uur 's middags; dat hij graag wilde weten hoe of het zit of er maatregelen getroffen zijn en hoelang dit zal duren;

De Voorzitter zegt dat hij ook gedacht had dat de sluiting van de waterleiding alleen maar 3 dagen zou duren, doch dat thans schijnt dat er heelemaal geen voldoende water is; dat het gebouw voor de nieuwe plant al klaar is, doch dat de machine tot zijn groote spijt met de Simon Bolivar naar de kelder is gegaan; dat hij in den beginne 50 ton water per dag van de Maatschappij kreeg en dat dit aantal zelfs later met 80 ton per dag moest worden opgevoerd; dat hij zulks toeschrijft aan de geweldige militaire macht thans aanwezig

De Voorzitter verder gaande zegt dat de proef van frère Apolinaire genomen zal worden; dat alleen de proef om water, indien dit aanwezig is te constateeren een bedrag van 30 à f 35000.- waard is; dat indien naar gezegde van frère Apolinaire dit 1.863000 liter per uur geeft, wij hier met een grondschat zitten; dat men thans scharrelen moet totdat de regen hierin een verlichting brengt.

Het lid Diesenbroek vraagt verder hoe het staat met de vergoeding van de Secretaris van de Raad van Politie.

De Voorzitter antwoordt hierop dat dit zijn volle aandacht heeft en hij het met de Administrateur van Financiën over had en dat dit wel in orde zal komen met de suppletoire aanvraag op de begrooting.

De Voorzitter deelde mede dat de

Secretaris verzuimd had de aanstaande verkiezing van een landraad bekend te maken, hetgeen had moeten geschieden op den derden dinsdag van Juli ter afbreding van het lid J. C. Arends.

Het lid Dussenbroek antwoordde hierop dat hij het beter acht indien deze verkiezing uitgesteld werd, met het oog op de komende Statenleden verkiezing.

De Voorzitter deelde mede dat hij over dit onderwerp reeds met de Gouverneur had gecorrespondeerd en dat de Gouverneur bij Verordening een dag zou bepalen voor deze verkiezing.

Verder niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Vrijdag 12 December 1941.

De Voorzitter
[signature]

De Leden:
[signature]
[signature]

De Secretaris
[signature]

No 4. Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag 12 December 1941.

Aanvang 8 uur en 30 minuten des namiddags.

Tegenwoordig de Heeren J. Wagemaker, Gezaghebber Voorzitter, Dr A. F. Dussenbroek, C. A. Eman leden en J. F. Bouwman Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke na voorlezing worden goedgekeurd en gearresteerd.

Hierna gaat de Raad over tot het nazien der geloofsbrieven van den nieuw gekozen landraad den Heer C. A. Eman welke stukken in orde worden bevonden.

De Voorzitter deelt den Heer C. A. Eman mede dat hij als landraad is toegelaten en noodigt hem tevens uit, alvorens in functie te treden den voorgeschreven eed in handen van den Gezaghebber af te leggen waarop na dit heeft plaats gehad door den Voorzitter het proces-verbaal van de eedsaflegging wordt geteekend.

Hierna richt de Voorzitter een kort woord van welkom tot den nieuw gekozen landraad den Heer C. A. Eman, waarop het lid Eman eveneens in hartelijke woorden de Voorzitter bedankte.

Hierna wordt overgegaan tot het behandelen van het laatste punt der agenda, n. l. de Ontwerp-begrooting van uitgaven van het jaar 1943 welke artikelsgewijze in behandeling wordt genomen.

Ad 6. Het lid Dussenbroek merkt op dat hij weer een bedrag van ƒ 9000. op de post Armenzorg ziet staan; dat hij iedere maandag de armen voor het raam van het Bestuurskantoor ziet staan, teneinde eenige guldens te ontvangen.

Verder zegt dit lid dat hij graag zou zien dat aan het juk van die armen een verlichting komt, er moet iets gedaan worden voor de sociale zorg van die menschen.

De Voorzitter antwoord hierop dat

hij zich geheel kan vereenigen met de zienswijze van het lid Dussenbroek, doch dat de sociale zorg weer komt te rusten op de centrale overheid en dat daarmee het bestuur al bezig is.
Het lid Dussenbroek stelt voor om de post onderstand aan behoeftigen in 2 posten te stellen, een voor armenzorg en een net als in Holland voor Ouderdomspensioen.
De Voorzitter antwoordt hierop dat dit niet kan aangezien de armenzorg bij de Wet geregeld is in tegenstelling met ouderdomspensioen.
Het lid Eman stelde daarna voor om dan de post Armenzorg te verhoogen.
De Voorzitter neemt hierop het woord en zegt dat de vereeniging Helpt Elkander ongeveer ƒ7.800 aan handgiften per jaar krijgt; de Voorzitter acht het beter die ƒ7.800 bij de ƒ9000.- te voegen en dat het Gouvernement dit overneemt.
Het lid Dussenbroek vindt dat een ouderdomspensioen beter is daar dit pensioen die menschen rechten geeft.
Het lid Eman vraagt hierop om ingelicht te worden wat ouderdomspensioen is;
De Voorzitter licht het lid Eman toe dat de menschen die de ouderdom van 60 jaren hebben bereikt, waarbij goed gedrag en arbeid opgesloten is, een wekelijksch pensioen krijgen.
Het lid Eman antwoordt hierop dat hij dan juist het tegenovergestelde van het lid Dussenbroek wenscht, n.l dat hij graag ziet dat juist de werkelijke armen die geen middelen van bestaan hebben, dat die een wekelijksch bedrag krijgen en niet degene die een bepaalde leeftijd heeft bereikt.

De Voorzitter vraagt hierop of de leden willen hebben dat deze post dan verhoogd wordt tot een bedrag van ƒ17000.-
De leden gaan hiermede accoord, waarop de post Onderstand aan behoeftigen verhoogd wordt tot ƒ17000.- met de noot dat de kerkbesturen in 1943 meerdere uitgaven zullen hebben doordat de liefdadigheidsvereeniging Helpt Elkander de uitkeeringen, t.b.v. de armlastigen per 1 Januari 1942 aan genoemde kerkbesturen zal hebben overgedragen;
Ad 9. Het lid Dussenbroek merkt hierop dat het bedrag van ƒ1000 te laag is voor volksfeesten en verstrekkingen op den verjaardag van H.M. de Koningin.
Het lid Eman is van hetzelfde gevoel en stelt voor dit bedrag met ƒ3500 te verhoogen.
De Voorzitter en het lid Dussenbroek zijn het eens met het lid Eman, waarop het bedrag van ƒ1000.- verhoogd wordt en gebracht op ƒ4500.-
Ad 14. Het lid Eman vraagt waarom de Secretaris van de Raad van Politie thans geen vergoeding krijgt, dat de Secretaris buiten zijn werkzaamheden om 's avonds de vergadering moet bijwonen en tevens de notulen moet opmaken.
Het lid Dussenbroek is van hetzelfde opinie en stelt voor dat aan den Secretaris een vergoeding wordt toegekend van ƒ15.- per zitting met een maximum van ƒ300 per jaar.
De Voorzitter en het lid Eman verklaren zich met het lid Dussenbroek geheel te kunnen vereenigen, waarna op de begrooting een bedrag van ƒ300 wordt uitgetrokken voor de Secretaris van de Raad van politie.

Ad 44. Het lid Eman zegt dat het bedrag van f 100.- voor vergoeding voor het gebruik van een vervoermiddel voor 1 substituut officier van justitie te laag is; dat deze ambtenaar telkens voor dienst uit moet waarbij hij zijn eigen auto hiervoor moet gebruiken

Het lid Eman stelt voor een bedrag van f 480.- uit te trekken;

De Voorzitter en het lid Dussenbroek zijn het eens met het lid Eman, doch door de meerderheid wordt een bedrag van f 300.- geplaatst;

Ad 55. Het lid Dussenbroek geeft hierop een beschouwing en zegt dat Dominee Alers vroeger een bedrag van f 300.- per jaar kreeg als bezoldiging voor Secretaris van de Voogdijraad; dat een jaar terug de praktizijn Fricker zijn diensten hiervoor aangeboden heeft voor f 100.- per maand of te wel f 1200.- per jaar; dat hij thans ziet dat hiervoor een ambtenaar hiermede als volle dagtaak wordt geplaatst en wel met een bedrag van f 3468.-; dat hij niet inziet waarom een Secretaris van de Voogdijraad persé een Gouvernements ambtenaar moet zijn;

Het lid Dussenbroek verder sprekende zegt dat hij in het geheel niet tegen is op deze post, doch deze beschouwing in de notulen wenscht te zien geplaatst.

De Voorzitter antwoordt hierop dat het zeer dringend noodig is een ambtenaar met een volle dagtaak hiermede te belasten; dat die werkzaamheden thans zoo groot zijn, dat zij een geheele dagtaak vormen; dat thans een ambtenaar ter griffie hiermede belast is en het werk zoo veel is dat men thans met voortdurende achterstand op de Griffie te kampen heeft; dat de Voogdijraad zelf hierom bij den Gouverneur heeft aangeklopt.

Ad 75. De Voorzitter zegt dat hij het loon voor 3 boschwachters een beetje te laag vindt; dat hierin een verhooging noodzakelijk is om reden de dagtaak van deze functionarissen hen geen gelegenheid geven, om door andere werkzaamheden hun inkomen te vermeerderen tot een bedrag waarvan men kan bestaan, en stelde voor deze post te zetten op f 4440.-

De leden kunnen zich geheel hiermede vereenigen, weshalve deze post gebracht wordt op f 4440.-

Ad 82a. Het lid Dussenbroek merkt op dat hij ziet dat de hulpbrievenbestellers van Oranjestad en San Nicolaas met 4 jaren dienst nog met een bedrag van f 900. per jaar rondsukkelen;

De Voorzitter antwoordt hierop dat dit per brief wordt geregeld;

Het lid Dussenbroek vraagt waarom de postambtenaren op Aruba een toelage van f 30.- per maand krijgen en die op Curacao f 40.- per maand;

De Voorzitter antwoordt hierop dat het overwerken op Curacao grooter is als hier, de bootdiensten op Curacao zijn grooter dan hier op Aruba;

Ad 103. De Voorzitter zegt hierop dat hij een bedrag van f 8000 op de begrooting heeft gebracht voor onderhoud en verbetering van putten, gezien het groote gebrek aan water, tengevolge van het uitblijven van de regen; dat hij meent dat het graven en uitdiepen van putten op grootere schaal moet worden ter hand genomen.

De leden juichen deze verhooging ten zeerste toe, daar niemand verwacht had dat de regens zoo zouden uitblijven;

Ad 107. Het lid Dussenbroek zegt dat hij
deze post uit protest geheel wil de
schrappen; dat de Kamer van Koophandel
niets, maar werkelijk niets doet.
De Voorzitter antwoordt hierop dat hij
het met de zienswijze van het lid
Dussenbroek niet eens is; dat wel is
waar de Kamer van Koophandel een
doodgeboren kind is, doch dat dit bestaat
dat de secretaris bij tijd en ontijd de
Oliemaatschappijen behoorlijk tegemoet
komt door zijn handteekeningen en
dat de Kamer behoorlijk ieder jaar
zijn verslag uitbrengt; dat de Kamer
van Koophandel als zoodanig zijn rechten
heeft:
Het lid Dussenbroek blijft bij zijn voorstel
en dit in stemming gebracht verworpen
wordt:
Ad 136. Het lid Eman vraagt of de weg naar
Sta Cruz dit jaar nog gereed zal komen
De Voorzitter antwoordt hierop dat zulks
niet het geval is, doch dat hij dit jaar
nog 1 K.M verder tracht te brengen; dat
trouwens het geld hiervoor beschikbaar is.
Afd 5. Het lid Eman merkt op dat hij
hier een hoop hooge bedragen ziet
staan en stelt voor om een bedrag uit
te trekken voor de aloëcultuur op
Aruba; dat hij graag wilde dat het
bestuur deze cultuur overneemt en
hiervan een coöperatieve aloecultuur
zou stichten:
De Voorzitter antwoordt hierop dat dit niet
kan; dat de aloecultuur hier in parti-
culiere handen is en een particulier
bedrijf is geworden: dat de overheid zich
hiermede niet moet bemoeien; dat de
particulieren wel een vereeniging kunnen
oprichten en dan bij het Bestuur komen
om protectie; dat het Bestuur niet

contrarieeren moet, doch beschermen.
Het lid Eman stelt voor om bij wijze van
voorschot een bedrag van f 400.000 uit te
trekken en dat het gouvernement de
aloëcultuur overneemt:
Het lid Dussenbroek merkt hierbij op dat
dit een zeer delicate kwestie is waarbij
men veel studie voor noodig heeft; dat
hij het beter acht dat dit onderwerp
weer ter sprake zal worden gebracht
na een goede studie daarover te hebben
gemaakt:
Ad 152. Het lid Dussenbroek merkt
hier op dat hij niet inziet waarom de
Gouvernements-geneeskundige te Oranjestad
aan salaris meer krijgt dan die te
Savaneta;
De Voorzitter deelt hierop mede dat hij
denkt dat te Savaneta meer betalende
patienten wonen dan te Oranjestad
Het lid Dussenbroek zegt dat het ver-
schil te groot is en stelt voor beide
salarissen gelijk te maken.
Het lid Eman is van dezelfde opinie
zoodat het bedrag van f 2400: gewijzigd
wordt en daarvoor een bedrag van
f 5868 in de plaats wordt gesteld
Art 177. Het lid Dussenbroek zegt dat
het dringend noodzakelijk is dat er
2 ambulances beschikbaar worden
gesteld en wel een te Oranjestad en
een te San Nicolaas.
De Voorzitter en het lid Eman zijn
van dezelfde opinie waarop die de
aankoop van 2 ziekenauto's Pro memorie
wordt opgebracht
Het lid Eman vraagt thans waarom
niet overgegaan is in de buitendistricten
publieke telefonen aan te leggen
De Voorzitter antwoordt hierop dat
thans al de netten bezet zijn, doch nu

er thans automatiseering op komst is, dit wel in orde zal komen.

Hierna wordt de begrooting in haar geheel aangenomen.

By de rondvraag vraagt het lid Eman, het woord verkrygende waarom het gouvernement niet overgaat om vrijstelling van schoolgeld te verleenen aan de ouders die niet betalen kunnen

De Voorzitter antwoordt hierop dat hij de maatstaf daarvan niet weet; dat hier geadviseerd wordt en dat op Curacao zulks wordt beslist; dat dit naar de betaalkracht beoordeeld wordt;

De Voorzitter neemt hierop het woord en zegt dat er een contract aangeboden is door een Maatschappy teneinde naar water te boren en dat de Maatschappy waarschynlyk zeer spoedig hier komen zal.

dat hy van frere Apolinaire vernomen heeft dat zoodra de Maatschappij er is, hy overkomt om de plaats aan te wyzen waar geboord moet worden.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zynde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Vrijdag, 13 Februari 1942.

De Voorzitter
[illegible signature]

De Leden
[illegible signature]
[illegible signature]

De Secretaris:
[illegible signature]

№ 1. Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag 13 Februari 1942.

Aanvang 8 uur des namiddags.

Tegenwoordig:

de Heeren S. Wagemaker, Gezaghebber, voorzitter, Dr. A. T. Dussenbroek en C. A. Eman, leden, en J. N. E. Hellmund, Secretaris

De Voorzitter opent de vergadering, en richt een kort woord van welkom tot den nieuw benoemden Secretaris J. N. E. Hellmund, waarop deze eveneens in korte woorden den Voorzitter bedankte.

Hierop stelt de Voorzitter den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die met eenige wijzigingen worden goedgekeurd en gearresteerd.

Vervolgens gaat de Raad over tot het behandelen van het eerste punt der agenda, n.l. "Opmaking der kiezerslijsten.

Deze lijsten worden overeenkomstig art. 5 van de Kiesverordening van den 28/30 November 1869. (P.B. 1869 - № 24) met een totaal van 1046 kiesbevoegden opgemaakt; besloten wordt deze lijsten, zooals bepaald bij het 1ste lid van art. 6. van evengenoemde verordening, af te kondigen, aan te plakken en ter inzage van een ieder gedurende veertien dagen ten bureele van den Gezaghebber neder te leggen.

Bij de rondvraag voert het lid C. A. Eman het woord en stelde voor het graven van een put in de buurt van het huis van Francisco Croes, gelegen te Tanki Leendert op Aruba, alwaar de bodem - aldus het lid

Eman - zijn moet zijn aan drinkwater.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat hij in verband hiermede een onderzoek zal doen instellen, en, indien er geen gouvernementsputten ter plaatse hierboven vermeld aanwezig zijn, deze alsnog zal doen graven.

Het lid Eman verder sprekende vraagt den Voorzitter omtrent een eventueele verandering in den toestand der gekeide palen in Boca di Abao, welke palen volgens dit lid belangrijk gevaar opleveren voor de ter plaatse bij avond langs varende visschersbootjes, door deze palen, hetzij te verwijderen, hetzij duidelijker zichtbaar te maken door verhooging of anderszins.

Hierop zegt de Voorzitter dat hij ook door Dr. Oduber omtrent deze aangelegenheid opmerkzaam is gemaakt en dat hij in verband daarmede de noodige maatregelen zal treffen.

Ten slotte vraagt het lid Eman den Voorzitter of de weg naar Santa Cruz dit jaar nog afgemaakt zal worden, en verzocht den Voorzitter in dat geval, zoo veel mogelijk werk te geven aan die Arubaansche arbeiders, die vanwege hun gevorderde ouderdom, niet meer in aanmerking komen om bij de Petroleum Maatschappijen te werk gesteld te worden.

Hierop antwoordt de Voorzitter dat het werk aan bedoelden weg dit jaar nog zal worden voortgezet, terwijl reeds overgegaan is tot de uitbreiding van het vliegveld, zoodat er steeds gelegenheid open zal zijn tot indienstreding van de hierboven bedoelde oude krachten, en dat te verwachten is dat binnenkort allen die tot werken in staat zijn, ook gebruikt kunnen worden.

Vervolgens verklaart het lid Dr. Dussenbroek zich geheel met het bovenstaande te kunnen vereenigen.

Verder niemand meer het woord verlangende, en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag, 9 Maart 1942.

De Voorzitter,
Wagemaker

De leden:
[signature]
[signature]

De Secretaris
[signature]

№ 2.- Vergadering van den Raad van Politie op Maandag, 9 Maart 1942.

Aanvang 11 uur des voormiddags.

Tegenwoordig: de Heeren S. Wagemaker, Gezaghebber, Voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek, ~~lid~~, en C. A. Eman, leden, en J. N. E. Hellmund Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt de Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige ver-

gadering voor te lezen, die na voorlezing zonder wijziging worden goedgekeurd en gearresteerd.

Waarna zegt de Voorzitter dat deze vergadering belegd is, om de ingevolge art. 6 der Kiesverordening (P.B. 1869, № 24) opgemaakte lijsten van kiezers, vermits er geen bezwaar hiertegen is uitgebracht, te sluiten, zoals bepaald bij art. 8 van evengemelde verordening.

Dienovereenkomstig worden deze lijsten met een aantal van 1046 kiesbevoegden gesloten.

Besloten wordt deze lijsten zoals bepaald bij art. 8 dier Verordening opnieuw te laten afkondigen, aanplakken en gedurende 14 dagen ter inzage van een ieder ten bureele van den Gezaghebber neder te leggen.

Bij de rondvraag neemt het lid Ds. A. T. Wassenbroek het woord, en verzoekt den Raad namens Father Jackson van de "Apostolic Faith" te Sint Nicolaas om van het Gouvernement een subsidie te zien te verkrijgen tot dekking van den achterstand welke thans bestaat in het verrichten der aflossingen op het bedrag van f. 3.500.- welk bedrag destijds ten behoeve van de gemeente voor het kerkgebouw werd opgenomen.

De Voorzitter antwoordt hierop dat hem bekend is dat deze gemeente thans in die moeilijkheden verkeert, en dat men ine probeert van liefdadigheidswege de daarvoor benoodigde gelden bijeen te krijgen; dat het echter tot heden onmogelijk is geweest om op de herhaalde verzoeken tot uitkeering van subsidie in te gaan in verband met de moeilijkheid dat het hier geen kerkelijk erkende gemeente betreft; dat hem ook bekend is dat dit genootschap tot op heden alsnog verdienstelijk werk op Sint Nicolaas verricht en dat hij een brief aan den Gouverneur namens den Raad zal schrijven en hem in overweging geven op het verzoek om een bijdrage van het Gouvernement in den zin van een gunstgave gunstig te adviseeren, en wel tot een bedrag van f 1000.-

Verder niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag, 27 April 1942.

De Voorzitter:

Wagemaker

De Leden:

[signature]

[signature]

De Secretaris

[signature]

№ 3. Vergadering van den Raad van Politie op Maandag, 27 April 1942.

Aanvang: 10 uur des voormiddags.

Tegenwoordig de Heeren: J. Wagemaker, Gezaghebber, Voorzitter; ds. A. T. Wassenbroek en C. A. Erman, leden en M. van Breet, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering, heet

de leden welkom en stelt de secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die na voorlezing zonder wijziging worden goedgekeurd en gearresteerd.
Hierop deelt de voorzitter aan de leden mede, dat de vorige secretaris wegens drukke kantoorwerkzaamheden, zijn betrekking niet heeft kunnen voortzetten en derhalve een nieuwe secretaris benoemd is, die hij tegelijkertijd welkom heet.

Geen ingekomen stukken te behandelen zijnde, gaat de Raad over tot behandeling van het 1e punt van de agenda n.l. vaststelling van een gewijzigd ontwerp "Slacht- en Vleeschkeur".

Op de vraag van den voorzitter welke op- en aanmerkingen de leden hebben over deze keur, vraagt het lid Dussenbroek of het niet mogelijk is in artikel 6 sub 4 in plaats van beroep op den Gouverneur, den Raad van Politie als beroepsinstantie in te schakelen, hetgeen echter, zooals door den voorzitter beantwoord, niet mogelijk is. Ook het lid Eman zegt, dat dit juridisch onjuist zou zijn, aangezien ten opzichte van de keur, de Raad van Politie den wetgever is, en beroep op de wetgevende macht is niet mogelijk.

In artikel 5 stelt het lid Dussenbroek de volgende wijziging voor: in plaats van slachting uitsluitend in het slachthuis te doen plaats vinden, wil het lid Dussenbroek de mogelijkheid open te laten om ook andere inrichtingen in het leven te roepen, die aan dezelfde eischen voldoen als het slachthuis en waarin dan ook de slachting kan geschieden. De voorzitter deelt echter mede, dat hij de noodzaak hiervan niet inziet en dat bovendien bedrijven van publieken aard moeilijk gesteld kunnen worden in handen van particulieren. Indien de slachtkring van St. Nicolaas grooter wordt, zou men desnoods kunnen overgaan tot het oprichten van een slachthuis op St. Nicolaas.
Het lid Dussenbroek handhaaft echter zijn stelling, dat het Gouvernement hier regelend en controleerend kan optreden. De mogelijkheid om een particulier abbatoir op te richten, moet bestaan, zij het onder controle van het gouvernement. Het lid Dussenbroek haalt hier het electriciteits bedrijf aan, dat in handen is van een particulier. De voorzitter deelt echter mede, dat dit bedrijf een speciale overeenkomst heeft met het gouvernement. Bovendien is naar meening van den voorzitter het oprichten van een particulier abbatoir niet uitgesloten. Het lid Eman zegt nu, dat in artikel 5 van de keur particuliere abbatoirs absoluut zijn uitgesloten. Hij zou dus in overeenstemming met het lid Dussenbroek de redactie van dit artikel veranderd willen zien. De voorzitter deelt hierop mede, dat volkshygiëne overheidstaak is en dat als algemeen geldende regel wordt aangenomen, dat die bedrijven, die de volkshygiëne betreffen, door het gouvernement zelf worden geëxploiteerd, dat het hier dus gaat om een principe.
Het lid Dussenbroek meent echter dat het principe niet aangetast wordt, daar het gouvernement toch de controle blijft uitoefenen op de betreffende bedrijven. Als voorbeeld geeft het lid Dussenbroek de watervoorziening in Amsterdam en Utrecht, die in handen is van een particuliere maatschappij en die uitstekend werkt. In Utrecht is het zelfs een Fransche maatschappij die dit bedrijf heeft.
De overheid kan dus regelend optreden

waar particulieren kunnen exploiteeren.
Besloten wordt de redactie van artikel 5 sub 1 te wijzigen als volgt: - Het slachten van eenhoevige dieren, runderen en varkens alsmede voor zooveel betreft de slachtkringen Oranjestad en St Nicolaas, van schapen en geiten, geschiedt, behoudens het bepaalde in de artikelen 7 en 8, in het gouvernements-slachthuis of in een andere inrichting tot het slachten van vee, die aan dezelfde eischen voldoet.-

In artikel 2 stelt het lid Eman voor, de instantie aan te duiden die bevoegd is, den ambtenaar belast met de keuring aan te wijzen. Besloten wordt in dit artikel achter het woord "aangewezen" te voegen de woorden: "door den Gouverneur".

In artikel 3 sub 3 wordt op voorstel van het lid Eman de bewoording "vee afkomstig van Curaçao" gewijzigd in: "vee afkomstig van het eiland Curaçao".

Het lid Eman geeft daarna in overweging de laatste zin van punt 2 in artikel 4 te laten vervallen, aangezien het hier een ambtelijk voorschrift betreft, hetgeen dan ook besloten wordt.

In artikel 5 lid 5 wordt een slachtrecht geheven van ƒ 0.25 voor het slachten van een schildpad. Het lid Eman merkt echter op, dat schildpadden niet vallen onder het begrip "vee" in den zin van de onderhavige keur, waarop de voorzitter antwoordt, dat deze bepaling er is, om dienstverleening gratis tegen te gaan. Echter mogen schildpadden overal geslacht worden.

Op de vraag van het lid Eman, hoe het keuringsmerk zal worden aangebracht, antwoordt de voorzitter dat hiervoor een rubber stempel in gebruik is.

Verder wordt besloten in artikel 14 lid 3 de benaming "substituut officier van Justitie" te veranderen in dien van: "Officier van Justitie".

Verder niemand eenige op- of aanmerkingen te maken hebbende, wordt de keur met de genoemde wijzigingen in haar geheel aangenomen.

Het lid Dussenbroek neemt hierna het woord en vraagt hoe eigenlijk de werking van den Raad is. De Raad heeft het recht van keur; de Gouverneur moet deze bekrachtigen, waarna de keur wordt afgekondigd. De afkondiging mag niet uitgesteld worden omdat de Gouverneur van meening verschilt met den Raad omtrent de tekst. Hij kan de keur ook niet terugzenden met de mededeeling, dat dit of dat artikel veranderd moet worden; de Raad heeft toch in principe het recht om keuren vast te stellen.
De voorzitter antwoordt hierop dat de Gouverneur wel het recht van correctie heeft, en dat de redactie kan worden vastgesteld door een persoon die daarin bekwaam is. Het principe wordt hierdoor niet aangetast. De Raad heeft het recht om keuren in het leven te roepen. Het lid Dussenbroek wijst hier op het verschil dat er in de oude keur vrije slachtplaats mogelijk was; nu staat er uitsluitend in het slachthuis. Ook het lid Eman is van dezelfde meening dat er geen principieele wijzigingen mogen worden aangebracht in de keur, door de personen die de redactie vaststellen.

Over de vraag van het lid Dussenbroek betreffende de gunstgave t.b.v. Father Jackson, kan de voorzitter mededeelen dat hierover reeds een schrijven is verzonden naar Curaçao.

In verband met de watervoorzienings-

kwestie geeft het lid Dussenbroek in
overweging tankers te charteren en deze
water tef laten aanbrengen voor Aruba.
De voorzitter deelt hierop mede, dat men
nog bezig is met de aanwijzingen van
Frere Apolinaire, waar dat het mate-
riaal door de Amerikaansche regeering
in beslag is genomen, terwijl ook de
beste werkkrachten in het Amerikaansche
leger zijn. Door tusschenkomst van den
Amerikaanschen consul en den com-
mandant der Amerikaansche Troepen
zou echter getracht worden het benoodigd
materiaal en personeel naar Aruba te
zenden. Ook zou de heer Beaujon pro-
beeren 3000 ton water naar Aruba te
laten brengen, voor gebruik van de Lago;
de Lago zou dan uit hun distilleerinrich-
ting aan het gouvernement water kunnen
leveren boven de 80 ton die op het oogen-
blik geleverd wordt. Ongeveer 60 ton
zou per dag meer geleverd kunnen worden,
zoodat dan 140 ton dagelijks van de Lago
verkregen zou kunnen worden. Deze 60 ton
komt dan in aftrek van de 3000 ton die
aangebracht wordt. De kosten hiervan
– aldus de voorzitter op een vraag van het
lid Dussenbroek – bedragen slechts
f 0.85 per m³. wat een zeer goedkoope prijs is.
Het lid Dussenbroek heeft het volgende
voorstel: op het oogenblik moet de waterver-
bruikers een vast recht betalen, onverschillig
welke hoeveelheid ook verbruikt is, voor
zoover de maximum hoeveelheid niet is over-
schreden. Dit nu zou gewijzigd kunnen
worden en den persoon die minder ver-
bruikt dan zijn maximum hoeveelheid een
premie verleenen op het mindere verbruik.
Dit voorstel zal de voorzitter dan ook in
overweging nemen. Het lid Eman
vraagt nu hoe de buitendistricten zullen

worden gebaat bij de grootere hoeveelheid
water die het Gouvernement van de Lago
zal kunnen krijgen, indien de 3000 ton
water hier wordt aangebracht. Hierop
kan de voorzitter mededeelen, dat voor de
buitendistricten een zekere hoeveelheid
water is bestemd, die dan ook wordt
geleverd. Ook wordt er controle op de
waterverkoopers uitgeoefend, zoodat de
hoeveelheid water voor elk gezin in evenredig-
heid is met de grootte van dat gezin.
Aan de scholen zal ook water geleverd
worden als drinkwater voor de kinderen.
In verband met het graven van putten
moet de voorzitter mededeelen, dat er
groot gebrek is aan werkkrachten.
Slechts 4 à 5 personen zijn er op het oogen-
blik werkzaam als gravers. De graving
geschiedt onder toezicht van Openbare
Werken en niet onder toezicht van de
Landswatervoorzienings dienst omdat
dit meer een gravingsvraagstuk is dan
een watervoorzieningsprobleem.
De Raad van Politie heeft toezicht
over de Openbare Werken en scholen,
aldus het lid Eman. Hij zou gaarne
weten hoe lang het geleden is dat de
Raad van deze bevoegdheid heeft gebruik
gemaakt en, of deze bevoegdheid ook
aan de leden afzonderlijk is toegekend.
[illegible] hierop dat het
[illegible] is dat de Raad
[illegible] gemaakt; dat
[illegible]lijk ook bezoeken
[illegible] vroeger, toen de
[illegible]derwijs nooit hier
[illegible]ker was deze bezoeken
[illegible] zijn zeer nuttig.
[illegible] aantal leden
[illegible] kunnen overgaan tot
commissie vorming en zouden dan rap-

3.000
2.500
5.500

4.000
6
240

f 20
240
480

1200
240
960

f 20
1.800
600
f 3.120

f 5

kwestie geeft het lid Dussenbroek in overweging tankers te charteren en deze water te laten aanbrengen voor Aruba. De voorzitter deelt hierop mede, dat men nog bezig is met de aanwijzingen van Frère Apolinaire, maar dat het materiaal door de Amerikaansche regeering in beslag is genomen, terwijl ook de beste werkkrachten in het Amerikaansche leger zijn. Door tusschenkomst van den Amerikaanschen consul en den commandant der Amerikaansche Troepen zou echter getracht worden het benoodigd materiaal en personeel naar Aruba te zenden. Ook zou de heer Beaujon probeeren 3000 ton water naar Aruba te laten brengen, voor gebruik van de Lago; de Lago zou dan uit hun distilleerinrichting aan het gouvernement water kunnen leveren boven de 80 ton die op het oogenblik geleverd wordt. Ongeveer 60 ton zou per dag meer geleverd kunnen worden, zoodat dan 140 ton dagelijks van de Lago verkregen zou kunnen worden. Deze 60 ton komt dan in aftrek van de 3000 ton die aangebracht wordt. De kosten hiervan – aldus de voorzitter op een vraag van het lid Dussenbroek – bedragen slechts f 0.85 per m³. wat een zeer goedkoope prijs is.

Het lid Dussenbroek heeft het volgende voorstel: ... de water verbruikers ...
welke ho...
zoover de...
schreden...
worden ...
bruikt, d...
premie ...
dit voor...
overweg...
vraagt hij hoe de buitendistricten zullen

worden gebaat bij de grootere hoeveelheid water die het gouvernement van de Lago zal kunnen krijgen, indien de 3000 ton water hier wordt aangebracht. Hierop kan de voorzitter mededeelen, dat voor de buitendistricten een zekere hoeveelheid water is bestemd, die dan ook wordt geleverd. Ook wordt er controle op de waterverkoopers uitgeoefend, zoodat de hoeveelheid water voor elk gezin in evenredigheid is met de grootte van dat gezin.

Aan de scholen zal ook water geleverd worden als drinkwater voor de kinderen.

In verband met het graven van putten moet de voorzitter mededeelen, dat er groot gebrek is aan werkkrachten. Slechts 4 à 5 personen zijn er op het oogenblik werkzaam als gravers. De graving geschiedt onder toezicht van Openbare Werken en niet onder toezicht van de Landswatervoorzieningsdienst omdat dit meer een gravingsvraagstuk is dan een watervoorzieningsprobleem.

De Raad van Politie heeft toezicht over de Openbare Werken en scholen, aldus het lid Eman. Hij zou gaarne weten hoe lang het geleden is dat de Raad van deze bevoegdheid heeft gebruik gemaakt en of deze bevoegdheid ook aan de leden afzonderlijk is toegekend. De voorzitter antwoordt hierop dat het werkelijk lang geleden is dat de Raad gebruik hiervan heeft gemaakt; dat echter de leden afzonderlijk ook bezoeken kunnen afleggen; dat vroeger, toen de Inspecteur van het Onderwijs nooit hier kwam, het noodzakelijker was deze bezoeken af te leggen. Bezoeken zijn zeer nuttig. Als de Raad uit een zeker aantal leden bestond zou men zelfs kunnen overgaan tot commissie vorming en zouden dan rap-

porten kunnen worden uitgebracht. Persoonlijk ziet de voorzitter op het ogenblik geen kans om bezoeken af te leggen. Het lid Dussenbroek beaamt dit en zegt dat met een vollen dagtaak de kans hiertoe bijna uitgesloten is.

Hierop geeft de voorzitter te kennen dat hij enkele mededeelingen aan den Raad te doen heeft. In de eerste plaats, aldus de voorzitter verder sprekende, zal moeten worden overgegaan tot het confisqueeren van een zeker aantal autobanden in verband met een bericht dat van den consul in Washington is ontvangen, dat er geen banden uit Amerika meer zijn te verkrijgen, en dat noodzakelijke functies dreigen stil te staan wegens gebrek aan banden. Deze functies moeten aan den gang gehouden worden. Men zou het eerst de reserve-band van de auto's die niet noodzakelijk zijn voor beroep of bedrijf kunnen nemen. (b.v. wagens van de Pan Am. employé's). Het lid Erman vraagt in verband hiermede wat het begrip is van „noodzakelijk voor beroep of bedrijf" en ter beoordeeling van wien deze noodzakelijkheid is. De voorzitter zegt hierop dat de beoordeeling op het ogenblik in handen van den Gezaghebber is, maar dat belanghebbenden in de mogelijkheid zijn hun bezwaren in te brengen en hun belangen voor te staan. Er zal nu een commissie in het leven worden geroepen ter beoordeeling van de levensduur van de band, welke commissie kan bestaan uit: 1 chauffeur; 1 autodistributeur - 1 man van O.W.; - 1 lid v/d Raad van Politie en J. Eusebio Croes. Het lid Erman wil ook een commissie voor beoordeling of de betrokken persoon de band werkelijk noodig heeft; echter wil het lid Dussenbroek deze commissie een adviseerende bevoegdheid geven, terwijl de beslissing zelve bij den Gezaghebber blijft berusten. Besloten wordt de Raad van Politie als beroepsinstantie in te schakelen, ingeval de betrokkenen bezwaren hebben in te brengen bij confiscatie.

In verband met volksvoedingsmiddelen heeft de voorzitter de mededeeling, dat op verschillende artikelen een winst van 80% en 100% wordt gemaakt, hetgeen moet worden tegengegaan. Derhalve doet de voorzitter het voorstel een plafondprijs vast te stellen, waarin 40% winst op alle artikelen in quaestie is begrepen. Dit voorstel zal dan naar Curaçao worden opgezonden om het in wettelijken vorm vast te leggen. Wat betreft vee, kan de voorzitter ter kennis brengen, dat de "Hazel" gehuurd is voor veetransport.

Op de vraag van het lid Erman omtrent de bootwerkersstaking kan medegedeeld worden, dat deze van de baan is. Het loon is vastgesteld op een zeker bedrag in overeenstemming met de algemeene loonstandaard. Daarenboven zijn de meesten van hen werkzaam bij de Amerikanen op het vliegveld; bij de Openbare Werken of bij de Lago, wanneer er geen booten zijn. Het lid Erman neemt wederom het woord en vraagt hoe het staat met de in te voeren Venezolaansche werkkrachten. Hierop antwoordt de voorzitter dat het Venezolaansche gouvernement een garantie verlangt dat iedere werkman zal worden teruggezonden en dat deze garantie in geld moet worden gestort bij den Venezolaanschen consul; dus een deposito aan Venezuela. Er zou een overeenkomst gesloten worden met Vene-

zuela - aldus de voorzitter - in verband met de uitvoer van werkkrachten, maar genoemd punt - n.l. garantie in geld - kan niet worden aangenomen; een schriftelijke garantie - verklaring is voldoende.

Het lid Eman vraagt of dit misschien een gevolg is van de moeilijkheden die er waren bij aankomst van 20 Venezolanen op Aruba, die niet konden worden toegelaten. Naar meening van den voorzitter is dit niet het geval. De 20 personen op wie het lid Eman doelt, waren binnengelaten en aan de Lago geleverd op eigen verantwoording van den consul hetgeen niet kon worden toegestaan, aangezien dit een inbreuk is op de souvereiniteit. Verder waren de papier van betrokken ook niet 100 % in orde. Gaarne zou het lid Eman ook de hoedanigheid van de Heeren van Vriel en Reyderwellen weten bij hun reis naar Venezuela; hierop kan de voorzitter mededeelen, dat zij de afgevaardigde van de Amerikaansche maatschappij bijstonden bij het aanwerven van werkkrachten.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag 12 October 1942.

De voorzitter:

Wagemaker

De leden:

[illegible]

[illegible]

De Secretaris:

[illegible]

Vergadering van den Raad van Politie op Maandag, 12 October 1942.

Aanvang: 10 uur des voormiddags.

Tegenwoordig de Heeren: I. Wagemaker, [illegible] Gezaghebber, Voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek, lid en U. van Breet, Secretaris.

De voorzitter opent de vergadering en heet het lid Dussenbroek, den Secretaris en het publiek welkom en deelt verder mede dat deze vergadering belegd is om contact te houden met elkander, aangezien in langen tijd de Raad niet heeft vergaderd in verband met het feit dat de werkzaamheden in den laatsten tijd meer de defensie betroffen. Het bestuur heeft nu eenige zaken naar voren gebracht, die een nadere regeling behoeven.

In de eerste plaats punt 1 van de agenda: regeling van den postdienst in de buitendistricten; een onderwerp, dat reeds vroeger de aandacht zoowel van het bestuur als van den Raad gehad heeft. Reeds in 1937 is een verbetering voorgesteld, die echter niet heeft kunnen plaats hebben in verband met de plotselinge depressie en het feit dat geen geld meer beschikbaar was voor nieuwe werken en doelstellingen.

Het lid Eman verschijnt nu ter vergadering en biedt zijn excuses aan den Voorzitter dan voor zijn laat komen.

Nu de vergadering voltallig is, stelt de voorzitter den secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die na voorlezing, zonder wijziging worden goedgekeurd en gearresteerd.

Hierna neemt de voorzitter wederom het woord en deelt mede, dat hij eenige inlichtingen te geven heeft betreffende de correspondentie die gevoerd is omtrent de nadere regeling van den postdienst

De voorzitter leest hierop zijn brief van 11 Augustus 1942 voor, waarin feiten worden geconstateerd, gebaseerd op gegevens die verkregen zijn van verschillende diensten, waaruit blijkt van de groote voordeelen die verbonden zijn aan de invoering van dezen dienst. Verder kan de voorzitter nog mededeelen dat een antwoord van den Gouverneur is ontvangen, dat er geen bezwaar bestaat tegen deze regeling noch tegen de aanwerving van het benoodigd personeel en een bestelwagen.

Er zou, aldus een voorstel van den Post-directeur op Curaçao geprobeerd kunnen worden op Maandag en Donderdag te bestellen op Sta. Cruz, Dinsdag en Vrijdag op Savaneta en Woensdag en Zaterdag op de Noord. De voorzitter vraagt dan de aandacht der leden voor dit voorstel, met hun op- en aanmerkingen.

Het lid Dussenbroek is het geheel eens met den voorzitter en zegt dat hoe vlugger dezen dienst kan worden ingesteld, hoe liever. Ook zou het aan te bevelen zijn de snelheid van instelling niet te beperken in verband met de aanschaffing van de bestelwagen.

Het lid Eman vraagt hier of dit voorstel van den voorzitter als zoodanig is uitgegaan of als Gezaghebber, waarop de voorzitter repliceert dat onlangs in den Raad zelf het plan was opgekomen, maar dat nu het voorstel van hem is uitgegaan als Gezaghebber.

Het lid Eman kan zich geheel aansluiten bij het voorstel, maar geeft toch te kennen dat hij onder de indruk is, dat de meening van den Raad gehoord moet worden voordat de Gouverneur kan besluiten. De voorzitter antwoordt, dat indertijd in 1939 van den Raad een voorstel is uitgegaan, hetwelk door den Gouverneur in principe was goedgekeurd.

Het lid Eman zegt nu dat hij het ook eens is met het lid Dussenbroek voor wat betreft de snelheid waarmede dit onderwerp behandeld dient te worden.

De voorzitter deelt ten slotte nog mede dat ook de mogelijkheid moet worden geopend de menschen in de buitendistricten enveloppen, zegels e.d. te verschaffen. Er zouden dus zegel-depôts of z.g. postagentschappen moeten worden aangelegd. Ook het plaatsen van brievenbussen op centrale punten bv. bij de kerken, moet worden geregeld.

Hierna gaat de Raad over tot behandeling van het tweede punt van de agenda t.w. coördonatie van het verkeer.

Dit onderwerp wordt hoe langer hoe meer een puzzle - aldus de voorzitter - terwijl de chauffeurs ook nog vragen om garantie voor het taxi-bedrijf in verband met de oorlogsomstandigheden en de banden-schaarste. Er wordt meer beroep gedaan op de banden-stock die het gouvernement heeft en men zal moeten overgaan tot grootere beperking. De voorzitter verzoekt de leden dan ook deze materie in studie te nemen. De groote moeilijkheid is, dat het verkeer grootendeels aan de olie is gelieerd en dat beperking altijd een remmende werking heeft op de oliebedrijven.

Het lid Dussenbroek vraagt hoeveel banden het gouvernement in stock heeft en over welke periode deze hoeveelheid is te verdeelen, waarop de voorzitter repliceert dat ongeveer 400 banden nog

in voorraad zijn en dat over deze banden
tot ongeveer half 1944 zal kunnen
beschikt worden.
Dit is dus – aldus het lid Slussenbroek –
200 banden per jaar, waaruit hij af-
leidt dat men over 4 banden per week
mag beschikken. Hij ziet niet in dat
deze zaak zoo buitengewoon moeilijk is.
Alleen moet men drastische maatregelen
treffen, waarop de voorzitter antwoordt,
dat met 3 of 4 banden per week de
gemeenschap niet geholpen is
Men kan het overtollige verkeer ook
beperken – aldus het lid Slussenbroek.
bv. door inplaats van 4 bakkerswagens,
nl. een van elke bakkerij, de districten
in te zenden, één wagen te laten rijden,
die het betreffende district dan brood
bezorgt. De voorzitter antwoordt echter,
dat dit geen verschil maakt, aangezien
de wagens die de districten verzorgen,
allen vol beladen zijn; één wagen zou
dus viermaal moeten rijden, hetgeen
niets verhelpt; ook het vervoer van werk-
lieden geschiedt op het oogenblik met volle
transportwagens.
Het lid Slussenbroek antwoordt dat de
zaak ernstig opgevat moet worden en
men dus drastisch moet optreden.
Het lid Emman vraagt nu of er geen kans
is om banden te krijgen, waarop de
voorzitter zegt, dat niet op kansen
gerekend kan worden. Hij stelt voor
een motie aan te nemen van uiterste
urgentie, dat de verkrijging van eenige
rubberbanden een absolute nood-
zakelijkheid is voor het goed functionneeren
van de oorlogsbedrijven nl. de oliemaat-
schappijen, waaronder de communicatie
vanuit het binnenland met deze maat-
schappijen één van de voornaamste

factoren vormt, aangezien dit werkvolk
betreft. Het departement van de
Openbare Werken heeft van Walsh, Slis coll
eenige banden kunnen krijgen in verband
met dienstverleening van Openbare
Werken aan deze maatschappij;
verder heeft men niets dan half versleten
banden.
Het lid Emman vindt dit een zeer moeilijk
en delicaat onderwerp en stelt voor een
commissie in het leven te roepen, die den
Raad van advies zal kunnen dienen
na de toestand bestudeerd te hebben aan
de hand van de aanwezige banden.
Het lid Slussenbroek vindt echter, dat
commissievorming niet noodzakelijk
is; de Raad zelf heeft een adviseerend
karakter. Instelling van een commissie
beteekent weer uitstel; hij voelt der-
halve niets voor commissievorming
De voorzitter antwoordt, dat hij zich
niet kan vereenigen met de meening van
het lid Slussenbroek; de zaak moet ook
van plaatselijke zijde bekeken worden,
aangezien hier het leven van de bevolking
bij betrokken is. Een commissie kan
de zaak belichten en overwegen; hij vindt
derhalve het voorstel van het lid Emman
niet onlogisch.
Het lid Slussenbroek repliceert, dat
de zaak moeilijker gemaakt wordt dan
zij is. Als men over 4 banden per week
kan beschikken, waarom dan een commissie
te vormen om te oordeelen aan wien deze
ter beschikking zullen worden gesteld.
De 400 banden zijn buiten beschouwing
in deze materie – aldus de voorzitter –
het gaat hier om de hoofdader van het
sociale leven open te houden: om het
verkeer in het algemeen gaande te
houden.

Het lid Slussenbroek zegt nu dat de
taxichauffeurs ook een voorstel zouden
doen in verband met het vrijwillig
neerleggen van hun chauffeurs-klaantje.
maar op dit voorstel wacht men nog
steeds, waarop de voorzitter antwoordt,
dat het hier meer te doen is om het vervoer
naar de olie-bedrijven dan om de chauffeurs.
Het lid Slussenbroek repliceert dat
de maatschappij wel zelf voor dit vervoer
kan zorgen; zij kan gemakkelijker banden
krijgen; dit vervoer zou dus gerust
aan haar overgelaten kunnen worden.
Het lid Eman is het eens met het lid
Slussenbroek, maar vraagt of deze zaak
aan de maatschappij overgelaten moet
worden.
De overheid - aldus de voorzitter - moet
het sociale leven zoo goed mogelijk
trachten in te richten. Er moet tegemoet
gekomen worden aan de noodzakelijkheid
die het oorlogsbedrijf benadeelt. Het
voorstel van het lid Eman om een commissie
te vormen bestaande uit enkele chauffeurs
beaamt de voorzitter en zegt nog dat elke
chauffeur voor zijn district zou kunnen aan-
geven welke wagens minder noodzakelijk
zijn. De voorzitter stelt nog voor deze
materie nader in studie te nemen en
te overwegen, teneinde op de volgende
vergadering deze verder te behandelen.
Het derde punt van de agenda komt
nu ter sprake nl. de voedselvoorziening.
De voorzitter deelt ten aanzien van dit
onderwerp mede, dat in de laatste tijd
zich veel moeilijkheden voordoen in
verband met het voedselvoorzieningsprobleem.
Eerste voedingsmiddelen zooals mais,
boter, gezouten visch etc. verdwijnen
plotseling van de markt. Onlangs zijn
met de "Flevo" ~~[illegible]~~ kisten boter aangekomen,

1'40. [illegible]

en kort daarop was er gebrek aan boter.
Hieruit blijkt dus, dat er personen zijn
die voorraden aanhouden met het doel meer
erop te verdienen en de levensstandaard
zoodoende kunstmatig naar boven te
drukken. De voorzitter doet als zoodanig
dan ook een beroep op het publiek, om
mededeeling te doen, wanneer men moei-
lijkheden heeft met het verkrijgen van goe-
deren; men zal dan kunnen nagaan
in hoeverre deze ontbreken. De voorzitter
heeft ook informaties ingewonnen bij de Lago
aangaande de mogelijkheid of er
scheepsruimte beschikbaar is voor de aanvoer
van voedingsartikelen. Op deze wijze
zouden hoofdproducten op goedkoope
en regelmatige manier kunnen worden
aangebracht. Scheepvaart kan achteruit
gaan, maar tankvaart op Aruba zal
blijven voortgaan. Indien dus een aantal
tonnen is verzekerd zal dit een opening
wezen tot voorziening in de benoodigde
artikelen.
Het lid Slussenbroek heeft met betrekking tot
dit onderwerp de volgende opmerking:
meestal worden als eerste voedingsmiddelen
beschouwd mais, boter, gezouten visch e.d.
terwijl men ook andere onmisbare voe-
dingsmiddelen vergeet, nl. de vitaminen.
Hij raadt derhalve aan distributie van
vitaminen of vitaminerijke voedingsstoffen.
Er kunnen desnoods kraampjes op
verschillende punten in de districten
worden ingericht, waar vruchten e.a.
te verkrijgen zijn, zoodat men zou kunnen
komen tot een rechtvaardige verdeeling van
vitaminerijke voedingsmiddelen, aan-
gezien in de meeste gevallen hij die het
geld in handen heeft deze goederen
bemachtigt. Tegelijk met de invoering
van postagentschappen zouden distributie

bureaux kunnen worden ingesteld, zoodat
men kan geraken tot een rechtvaardige
verdeeling van hetgeen word aangebracht.
Op de vraag van den voorzitter of de
leden nog op- of aanmerkingen hebben,
neemt het lid Slussenbroek wederom
het woord teneinde enkele klachten van
Sta. Cruz naar voren te brengen.
Er wordt nl. geklaagd dat films die
voor kinderen niet mogen worden vertoond
daar toch in de kindervoorstellingen worden
afgedraaid. Propagandaborden langs
den weg vertoonen vaak afbeeldingen
met geslachtelyke aantrekkelijkheden,
die moeten worden vermeden. De scholen
lijden veel van het stof, vooral aan de
westkant; verzocht wordt hierin verbetering
aan te brengen. Wat de toestand van het
water betreft verzoekt men ook verbetering,
in verband met het feit dat Sta Cruz
geen leiding aansluiting heeft. Ook de
putten eischen verbetering vooral de
„Poos di Kas Ariba" en „Poos na
camina di Bushiribana"
Aloegronden die indertijd door de olie-
maatschappij werden overgenomen met
het oog op uitbreiding worden nu veelal
door een persoon geexploiteerd, die alle
voordeel trekt. Hierin moet verandering
worden gebracht, vooral nu de aloe
goed in prijs is. De gronden moeten
aan de oorspronkelyke eigenaars worden
teruggegeven.
Het lid Eman vraagt hier of deze gronden
door de maatschappij zijn gekocht,
waarop de voorzitter antwoordt dat de
maatschappij er een erfpachtsrecht op
heeft. Het lid Slussenbroek repliceert
dat de toestand dat een persoon alle
voordeel trekt van de aloe, niet mag
blijven bestaan. Het lid Eman

vraagt of het niet mogelijk is een beroep
namens het gouvernement te doen op de
maatschappij, om de gronden aan hun
oorspronkelyke eigenaars terug te
geven, aangezien uitbreiding in deze
tijden toch niet zal kunnen plaats
hebben.
In verband met de verlegging van de
hoofdweg Oranjestad - St Nicolaas
-Lago is volgens het lid Slussenbroek de
verbinding met Sta Cruz weer moeilyker
geworden. De noodzakelykheid van
een directe asphaltweg van de stad
naar Sta Cruz wordt nu ernstiger
aangevoeld. De voorzitter antwoordt
hierop dat men bezig is deze weg af te
maken.
Verder verzoekt het lid Slussenbroek namens
de planters een regeling aangaande de
verbouwing van de twee soorten kleine
mais in verband met de insecten die de
vlugger groeiende soort medebrengt en die
tot last zijn van de andere soort. Er
zou dus een bepaling in het leven kunnen
worden geroepen, krachtens welke ge-
durende een bepaalde tijd van het jaar
de zg. maisji extranjero niet mag
worden verbouwd. Dit zou ook een
voordeel vormen in het voedselvoorzie-
ningsprobleem. Verder heeft het lid
Slussenbroek nog een verzoek vanwege
de planters n.l. het ploegen, dat nu
tot een diepte van 6 duim geschied
zal terug gebracht moeten worden tot
een diepte van 3 duim.
De vergadering moet nu geschorst worden
tot een nader te bepalen datum; waarbij
het lid Slussenbroek een avondverga-
dering verzoekt.
Het lid Eman heeft echter nog een kleine
opmerking: in de Staten is er een lans gebroken

voor de bevoegdheid van den Raad, men zal den Raad nl. voortaan in alles kennen. Hij vraagt of de voorzitter heromtrent iets heeft ontvangen, waarop de voorzitter echter ontkennend moet antwoorden.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Dinsdag, 20 October 1942.

de Voorzitter,
Wagemaker

de Leden,
[illegible]

de Secretaris,
[illegible]

Vergadering van den Raad van Politie op Dinsdag, 20 October 1942.
Aanvang: 8.30 uur des namiddags.
Tegenwoordig: de Heeren J. Wagemaker, Gezaghebber, Voorzitter; dr. A. F. Dussenbroek, lid en A. van Breet, Secretaris.
Afwezig met kennisgeving het lid C. A. Eman.
De voorzitter opent de vergadering en stelt de Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die na voorlezing worden goedgekeurd en gearresteerd. Hierna doet de secretaris mededeeling van een ingekomen stuk, betreffende de verbouwing van aloe op de door de Lago overgenomen gronden. Dit omvat in het kort dat de maatschappij in dertyd de gelegenheid heeft open gesteld de gronden door liefhebbers te laten bewerken. Echter alleen van den Hr. Beaujon is een aanbod ontvangen, dat dan ook door de maatschappij werd aangenomen; de opbrengst wordt verdeeld tusschen de maatschappij en de Hr. Beaujon, die soms nog van zijn eigen geld in de onderneming moet investeeren.
De Heer Beaujon – aldus de voorzitter – verbouwt de aloe dus meer uit liefde dan met het doel er een goede winst uit te slaan. Verder kan de voorzitter nog mededeelen, dat de maatschappy bereid is bij het eerstvolgend seizoen, de gelegenheid te openen met liefhebbers een overeenkomst aan te gaan.
Het lid Dussenbroek spreekt zijn lof uit over het werk dat de voorzitter van dit onderwerp heeft gemaakt en dat zoo vlug is gegaan. Hij vindt het aanbod van de maatschappy wel een om erop in te gaan, maar informeert hierbij nog of het niet mogelyk is, de oorspronkelyke exploitanten hun stuk grond terug te geven, aangezien de maatschappij bereid is met iedereen een overeenkomst te sluiten, terwijl dan gedupeerden hun stuk misschien niet zouden terug krijgen. Zouden deze zich niet met den Gezaghebber of den Raad van Politie in verbinding kunnen stellen, om via deze instanties hun stuk weer terug te krijgen.
De voorzitter protesteert tegen de term "gedupeerden", want die zijn er niet. Ieder heeft behoorlyk betaling gekregen voor zijn stuk grond. Voorkeur zal ook gegeven worden aan hen, die de grond werkelijk verbouwen. De bonafide planters moeten een kans krijgen; men kan niet uitdrukkelyk zeggen de vorige eigenaars.
Het lid Dussenbroek vraagt of dan voorkeur kan worden gegeven aan de vorige eigenaars die bonafide planters zijn, waarop de

voorzitter antwoordt dat dit wel kan gedaan worden. Zij moeten echter bereid zijn de autos te onderhouden en te snijden en niet alleen geld uit willen halen maar niet er in willen steken.

Hierop komt de bandenkwestie weer ter tafel. Het lid Nussenbroek heeft in verband hiermede de volgende voorstellen:

I. men kan bandendistributie invoeren, hetgeen niet gemakkelijk en niet aan te raden is.

II. Men kan invoeren benzine distributie. Pusee autos hebben dan recht op een bepaald aantal gasoline.

III. Men kan transport door het rifwater doen plaats vinden, in plaats van per truck. Ladingen op de steiger kunnen dan per lichter naar de plaats van bestemming vervoerd worden; waardoor banden bespaard worden voor personenvervoer. Deze oplossing is wel het bestudeeren waard, aangezien men wel wat kan laden op een lichter.

Dit punt kan in studie genomen worden, - aldus de voorzitter - maar men heeft met de moeilijkheid te kampen, dat men een kleine boot met groote trekkracht noodig heeft. Bv. van Oranjestad tot Spaansch Lagoen kan een klein bootje nauwelijks komen.

Het lid Nussenbroek dringt erop aan deze materie verder in studie te nemen, aangezien een groote bandenbesparing bereikt wordt, wanneer het zware vrachtvervoer via het water kan gaan, waarop de voorzitter repliceert dat de moeilijkheid zit in het feit dat de samenleving verspreid is en alle behoeften over groote afstanden liggen. Verder is het een principieele waarheid dat bijna alle verkeer direct of indirect in dienst staat van de olie.

De voorzitter kan ook nog mededeelen dat bericht is ontvangen dat voor Aruba banden zijn aangekomen op Curacao; het juiste aantal is niet bekend; echter kan wel gezegd worden dat 1400 truckbanden en verschillende honderden personenauto-banden zijn ontvangen. Het bedrijfsleven kan dus, zij het op versmalden basis, worden voortgezet.

Het lid Nussenbroek merkt op, dat de Lago zelf lichters gebruikt; dat de maatschappij dus het voordeel inziet van transport over water. Hij verzoekt in studie te nemen transport over water en benzine-distributie.

Het voedselvoorzieningsprobleem komt nu ter sprake, waarbij de voorzitter opmerkt, dat Curacao is begonnen met distributie, met het gevolg dat alle barkjes nu Aruba aandoen; wanneer de overheid ook hier regelend gaat optreden, loopt het aantal barkjes zeker terug.

Vroeger - aldus het lid Nussenbroek - bestond in de Maatschappij ook voor de arbeiders koopgelegenheid, waardoor de districten eenigszins voorzien werden; deze gelegenheid bestaat nu niet meer; het komt nu voor dat een persoon de voorraad die de barkjes aanbrengen, opkoopt en dan verkoopt aan de meest kapitaalkrachtige. De overheid zou dus beslag kunnen leggen op de voorraad onder betaling van een rechtvaardige prijs en deze voorraad distribueeren.

De voorzitter antwoordt dat het bestuur niet als koopman mag optreden; hoogstens kan het bestuur regelend optreden, waarop het repliek van het lid Nussenbroek luidt, dat de overheid niet als koopman behoeft op te treden, maar wel kan aangeven welk gedeelte elk krijgt tegen een bepaalden prijs, waardoor een winkeltje op Sta Cruz ook voorzien wordt.

De voorzitter zegt, dat de vraag moet worden gesteld hoeveel en wat de gemeenschap noodig heeft, hetgeen dan moet worden aangebracht, hetzij per schoener of schip en zoo noodig per plane. De overheid mag zich echter niet stellen boven den handel, dit zou gelijkstaan met beperking van de handelsvrijheid. Er moet dus overwogen worden wat het beste middel is tot verruiming van de aanvoer van producten. Via water duurt te lang in convooyen en is ook te gevaarlijk; het beste middel zal dus zijn door de lucht.
Het lid Slussenbroek vraagt hier om een voorstel in dien geest aan den Gouverneur.
Wat betreft verbouwing van de twee maissoorten, vraagt het lid Slussenbroek of men is kunnen komen tot een behoorlijke oplossing, zoodat een goede oogst verkregen kan worden, waarop de voorzitter mededeelt, dat volgens van de boschwachters bekomen inlichtingen, het vreemde zaad zoo goed als geheel is uitgestorven, dat de kiemkracht ervan verloren is gegaan. Op verzoek van den Raad geeft een van de planters onder het publiek een korte uiteenzetting van de nadeelen die het vreemde zaad met zich brengt, waaruit tevens blijkt dat op enkele plaatsen nog dit zaad wordt verbouwd en dat één enkele plantage de oogst van het heele eiland kan bederven. Besloten wordt dat het bestuur het goede zaad zal verbouwen, teneinde zaaizaad te krijgen en dit aan de bevolking beschikbaar te stellen. Zoodra men voldoende goed zaad heeft, zal een verbod tot verbouwing van de mindere kwaliteit worden uitgevaardigd.
Wat het ploegen aangaat, kan de voorzitter mededeelen, dat het bestuur over 3 ploegen beschikt, die tot 3 verschillende diepten de grond beploegen. Belanghebbenden kunnen dus aanvragen, hetgeen voor hen het beste uitkomt.
Wat de putten betreft, deelt de voorzitter mede, dat deze ressorteeren onder den Heer Beaujon, van de Landswatervoorzieningsdienst; klachten kunnen dus bij den Heer Goilo worden ingediend.
Het lid Slussenbroek zou gaarne ook een verbod willen zien uitgevaardigd, om water te halen uit de z.g. "tankis" voor bouwwerken. Waar er watersc[h]aarste is, kan men ook op de "tankis" aangewezen zijn. Verder wil het lid Slussenbroek het volgende in studie geven: de leerlingen van de hoogste klassen der scholen zouden de gouvernementskantoren kunnen ontlasten van het routine schrijfwerk en zoodoende ook bijdragen tot de oorlogsvoeringsadministratie.
Voorts heeft dit lid nog een delicate kwestie te bespreken: Sportgronden op Savaneta en elders worden dikwijls gebruikt voor doeleinden, waarvoor zij niet bestemd zijn; men maakt er z.g. Maria Tomfoon van. De voorzitter antwoordt hierop, dat een voorstel aan den Gouverneur is gedaan om enkele personen te benoemen tot bezoldigd veldwachter, die dan proces verbaal kunnen opmaken; het is het bestuur gelukt intertijd in de Oosthoek het kwaad de kop in te drukken, maar het is onlangs op een andere plaats opgekomen. Een afdoende oplossing is zeer moeilijk sedert de scheepvaart in 1930 sterk is toegenomen.
Het lid Slussenbroek vraagt om een oplossing, zij het een die geen ergernis geeft aan een ieder en stelt voor dit onderwerp verder in een besloten vergadering te behandelen.

69

Besloten wordt voorts op de suppletoire begrooting f 50.- reis en teerkosten voor de leden van den Raad van Politie te brengen. Hierdoor wordt de gelegenheid geopend dat de leden van den Raad naar Curacao kunnen gaan ter verdediging van verschillende onderwerpen; voorstellen kunnen met den Gouverneur besproken worden.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de voorzitter de vergadering onder dankzegging aan het lid en het publiek.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van

De Voorzitter.
Wagemaker

De Leden,
[illegible]

De Secretaris.
Bouwman

Vergadering van den Raad van Politie op Dinsdag 29 December 1942.
Aanvang: 8 uur en 30 minuten des namiddags.
Tegenwoordig: de Heeren J. Wagemaker, Gezaghebber, Voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek, lid en J. F. Bouwman, Secretaris.
Afwezig zonder kennisgeving het lid C. A. Eman.
De voorzitter opent de vergadering, heet de aanwezigen welkom en stelt de Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke na voorlezing worden goedgekeurd en gearresteerd.
Alvorens over te gaan tot het behandelen van de punten der agenda, voert het lid Dussenbroek het woord en betreurt de afwezigheid van het lid Eman in het bijzonder omreden heden een belangrijk punt wordt behandeld, en de beslissing daarvan alleen op 2 personen rust en evenzeer daar het waarschijnlijk is dat dit de laatste keer zal zijn dat de Raad in zijn huidigen vorm een begrooting zal behandelen.
De Voorzitter betreurt eveneens de afwezigheid van het lid Eman, hoewel behoorlijk opgeroepen en sprak de hoop uit dat de commissie die in het leven is geroepen voor Staatkundige aangelegenheden spoedig haar taak zal hebben volbracht en dat hij graag zal zien dat de Raad van Politie uit meerdere leden zal bestaan, zoodat de stem van het Arubaansche volk gehoord zal kunnen worden.
De Voorzitter zegt verder dat hij meerdere malen gedurende zijn 14 jarige bestuursperiode voorgesteld heeft de Raad uit te breiden, daar de Raad in zijn huidige samenstelling de problemen die aan de orde zijn, moeilijk kan verwerken.
Geen ingekomen stukken te behandelen zijnde, wordt overgegaan tot het behandelen van het eerste punt der agenda, n. l. Ontwerp- Begrooting van uitgaven van het jaar 1944, welke artikelsgewijze in behandeling wordt genomen.
Ad. 9. Het lid Dussenbroek merkt hierop dat het bedrag van f. 1000.- te laag is voor volksfeesten en verstrekkingen op de verjaardag van H. M. de Koningin. Het lid zegt verder dat vroeger bedragen van f. 3000.- en f. 6000.-, ja, zelfs f. 10000.- op de begrooting stonden uitgetrokken. Verder zegt het lid dat in Augustus 1944 de vrede zal zijn geteekend en dat dan zooals vroeger de gewoonte was, men vuurwerk zou kunnen afsteken en groote volksfeesten houden. Het lid Dussenbroek wil dan deze post verhoogd zien tot een bedrag van f. 6000.
De Voorzitter deelt het lid Dussenbroek hierop mede dat hij er eveneens veel voor voelt dat deze post verhoogd wordt, doch tot een bedrag van f. 4000.-
Het lid Dussenbroek kan zich hiermede geheel vereenigen, weshalve deze post gebracht wordt op f. 4000.-
Ad. 14. Het lid Dussenbroek wenscht hier een art. 14 a in te schuiven voor reis- en verblijfkosten van de leden van de Raad van Politie, en stelt voor tot dit doel een bedrag van f. 1200.- uit te trekken.

De Voorzitter is het eens met het lid Dussenbroek, weshalve daarvoor een bedrag van f 1200.- wordt uitgetokken met de toelichting als volgt: Voor eventueele oproepingen van Landraden door Z. E. den Gouverneur of door de Landraden gemaakte dienstreizen in het belang van het territoir, acht de Raad de vaststelling van een bedrag op de begrooting van het gebiedsdeel gewenscht.
Ad. 16. Het lid Dussenbroek merkt hierbij op dat hij maar alleen 5 Roomsch Katholieke Geestelijken op de begrooting ziet, terwijl er 7 zijn, n.l. 1 kapellaan te Oranjestad en 1 op San Nicolaas.
De Voorzitter zegt dat het juist is, waarop inplaats van 5 Roomsch Katholieke geestelijken, 7 op de begrooting worden geplaatst en deze post gevoerd wordt pro-memorie.
Ad. 39. Het lid Dussenbroek zegt dat hij graag een bedrag van f. 480.- op de begrooting ziet uitgetrokken voor bijdrage aan het muziekkorps San Michiel;
Het lid zegt verder dat dit het enige muziekkorps is, dat steeds zijn medewerking verleent bij nationale gebeurtenissen.
De Voorzitter is van dezelfde opinie, zoodat een bedrag van f. 480.- op de begrooting wordt gebracht voor bijdrage aan het muziekkorps San Michiel.
Ad. 137. Het lid Dussenbroek vraagt of het niet mogelijk is het bedrag van f. 200.000.- voor wegenbouw te specificeeren, zoodat men direct te weten kan komen wat voor een bedrag aan iederen bepaalden weg is besteed.
De Voorzitter antwoordt hierop dat dit thans van te voren moeilijk is te doen, dat zoodra het geld binnen is, iedere straat die verbeterd of hersteld moet worden met de gelden van deze post wordt hersteld.
Ad. 156 c. De Voorzitter licht dit art toe, daarbij aanvoerende dat dit bedrag uitgetrokken is daar het hoogst noodig is de z.g. "Village", door het Gouvernement te doen koopen en te doen bebouwen met volkswoningen.
De Voorzitter zegt verder dat de eigenaren die tot de arbeidersklasse behooren niet financieel krachtig zijn om tot nieuwbouw over te gaan, terwijl zulks voor de volksgezondheid zeer noodzakelijk is.
Verder zegt de Voorzitter dat volstaan kan worden om in het jaar 1944 met den aankoop te beginnen en voor het daarop volgend jaar een bedrag zal worden uitgetrokken voor de bouw van de volkswoningen.
Het lid Dussenbroek kan zich hiermede geheel vereenigen en juicht deze verandering toe.
Verder gaande vraagt het lid Dussenbroek of geen bedrag uitgetrokken is voor de residentie van den Gouverneur op Aruba.
De Voorzitter antwoordt hierop dat deze post al in de suppletoire begrooting 1943 is opgenomen.
Ad. 157. Het lid Dussenbroek neemt hier het woord en zegt dat hij twee Gouvernements vroedvrouwen te gering vindt.
Verder zegt het lid dat de menschen in de buitendistricten, bij gebrek aan vroedvrouwen soms genoodzaakt zijn oude vrouwen, die geen vroedvrouwen zijn te halen bij hunne bevallingen hetgeen geen geoorloofde toestand is.
Het lid Dussenbroek stelt voor 3 Gouvernements vroedvrouwen aan te stellen en wel 1 permanent op Sta. Cruz.
Tevens zegt het lid Dussenbroek dat hij het eveneens noodzakelijk acht een buitengewoon Gouvernements-geneeskundige op Sta. Cruz aan te stellen, die aldaar woont en aldaar zijn spreekuren houdt.
De Voorzitter kan zich geheel met het voorstel van het lid Dussenbroek vereenigen, weshalve 3 Gouvernements vroedvrouwen en een buitengewoon Gouvernements geneeskundige op de begrooting pro-memorie worden geplaatst.
Ad. 196. Het lid Dussenbroek brengt naar voren waarom de Raad van Politie niet gehoord is geworden omtrent een Crisisbureau.
De Voorzitter zette dit breedvoerig uiteen en deelt het lid Dussenbroek o.a. mede dat het Crisisbureau een zijtak is van Economische en Sociale Zaken en dat dit een zuivere aangelegenheid is van de hoogste overheidscontrole.
Verder zegt de Voorzitter dat dit onderwerp niet behoort tot de bevoegdheden van de Raad van Politie.

Hierna wordt de begrooting in haar geheel aangenomen.
Bij de rondvraag neemt de Voorzitter het woord en deelt mede dat vanwege het regenrijke seizoen er een mogelijke surplus aan maïs zal zijn en dat er groote kans bestaat dat de verbouwers van dit product, het surplus niet kunnen opslaan.
De Voorzitter stelt voor om dit surplus door het Bestuur te doen aankoopen en ter beschikking te stellen voor wie het

kopen wil.
Het lid Dussenbroek is het hiermede geheel accoord.
Verder niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.
Aldus voorgelezen goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van 2 Februari 1943.

De Voorzitter
[signature]

De Leden
[signature]

De Secretaris.
[signature]

Vergadering van den Raad van Politie op Dinsdag 2 Februari 1943.
Aanvang 8 uur en 30 minuten des namiddags.
Tegenwoordig de Heeren O. Wagemaker, Gezaghebber, voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek, lid en J. F. Bouwman, Secretaris.
Afwezig zonder kennisgeving het lid C. A. Eman.
De Voorzitter opent de vergadering en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.
Hierna gaat de Raad over tot het behandelen van het eerste punt der agenda, n.l. Opmaking der kiezerslijsten
Deze lijsten worden overeenkomstig art 5 van de Kiesverordening van den 28/30 November 1869 (P.B 1869. No 24) met een totaal van 1037 kiesbevoegden opgemaakt; besloten wordt deze lijsten, zooals bepaald bij het 1e lid van art 6 van evengemelde Verordening, af te kondigen, aan te plakken en ter inzage van een ieder gedurende veertien dagen ten bureele van den Gezaghebber neder te leggen.
Bij de rondvraag wenscht niemand het woord en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van 15 Maart 1943.

De Voorzitter
[signature]

De Leden:
[signature]

De Secretaris.
[signature]

Vergadering van den Raad van Politie op Maandag 15 Maart 1943.
Aanvang 8 uur en 30 minuten des namiddags
Tegenwoordig de Heeren: J. Wagemaker Gezaghebber, Voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek lid en J. F. Bouwman, secretaris
Afwezig zonder kennisgeving het lid C.A. Eman
De Voorzitter opent de vergadering heet al de aanwezigen welkom en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.
Hierna gaat de Raad over tot het behandelen van het eerste punt der agenda n. l. Sluiting der kiezerslijsten.
De Voorzitter zegt dat deze vergadering belegd is, om de ingevolge art 6 der Kiesverordening (P.B 1869. No. 24) opgemaakte lijsten van kiezers, vermits er geen bezwaar hiertegen is uitgebracht, te sluiten, zooals bepaald bij art 8 van evengemelde verordening.
Dienovereenkomstig worden deze lijsten met een aantal van 1037 kiesbevoegden gesloten.

Besloten wordt deze lijsten zooals bepaald bij art 8 dier verordening, opnieuw te laten afkondigen, aanplakken en gedurende 14 dagen ter inzage van een ieder ten burelle van den Gezaghebber nederte leggen.
Vervolgens deelt de Voorzitter mede dat hij de navolgende punten t.w. "Algemeene beschouwingen voor de aanplant van voedselgewassen door de bevolking" en "Ontwerpen van wettelijke bepalingen voor de verplichte onderhoud voor de aloë aanplant" op de agenda heeft gebracht, aangezien van nu af aan maatregelen genomen dienen te worden voor de toekomst.
De Voorzitter zegt verder dat zijns inziens vanwege de mogelijke veranderingen in de oliëpolitiek van een der nabij gelegen landen, het taak van het bestuur is, thans reeds in algemeenen zin de bestaansmogelijkheden van het Arubaansche volk te bekijken, voor het geval dat de olieindustrie van hier eens weg trekken.
Vervolgens zegt de Voorzitter dat indien zulks het geval zou zijn de toestand op Aruba zeer precair zal zijn en dat er dus nieuwe waarden zullen moeten worden vastgesteld en dat de volken recht zullen doen gelden op de natuurlijke hulpbronnen van hun grond; dat hij daarom reeds beginnen wil met zijn gedachten te laten gaan over problemen die in de toekomst mogelijk accuut zullen worden.
Het lid Dussenbroek juicht het initiatief van de Voorzitter toe en looft de Arubaansche bevolking die van nature agrarisch is;
Het lid meende echter dat de landbouw slechts door een kleine groep der bevolking wordt uitgeoefend en zou gaarne zien dat men het vakonderwijs zou opvoeren, door jongere krachten vakken te leeren, z.o. timmerman, bankwerker, smid enz., zoodat indien de olie van hier zou vertrekken, een groep der bevolking eenigszins door het uitoefenen van hun vak hun dagelijksch brood kunnen verdienen, en zegt verder dat indien hier niet voldoende werk is, die vaklieden in het buitenland kunnen gaan werken.
Het lid Dussenbroek bepleit eveneens het aanstellen van een deskundige op landbouw gebied, teneinde de bevolking te leeren, hoe men planten moet en hoe men parasieten enz kan bestrijden.
De Voorzitter oppert de mogelijkheid om landbouwcorporaties te stichten en de landbouw meer dan thans het geval is te mechaniseeren, en voert daaraan nog toe dat er vele gronden zijn die in 10 jaar tijd niet bewerkt zijn.
De Voorzitter en het lid Dussenbroek betreuren beiden dat het lid Eman alweer afwezig is, juist omdat deze aangelegenheid typisch Arubaansch is, en het moeilijk is een meening hierin uit te spreken.
Vervolgens verklaart het lid Dussenbroek dat hij niet optimistisch gesteld is over de aloecultuur en vreest dat spoedig na de oorlog een scherpe inzinking van de prijs het gevolg zal zijn.
Dit lid zegt verder dat gronden [^1] ~~waarvoor men~~ f 250.- ~~betaalde~~, thans f 1300.- opbrengen, daarbij in het oog houdende de gronden die indertijd aan de oliemaatschappij zijn verhuurd.
De Voorzitter zegt dat de aanplant van versche groenten aan het achteruitgaan is, en verklaart dat de

[^1]: die de Maatschappij voor gekocht is — M. ws/ — JB/

77

aanplant van eucalyptus mislukt is.
Op verzoek van de Raad geeft Mr. F. Trerker van achter de publieke tribune zijn meening omtrent deze aangelegenheid te kennen en zegt dat hij het zeer aanbevelenswaardig acht dat voor de landbouwers een premiestelsel worde ingevoerd, ter aanmoediging van de landbouw.
Verder zegt genoemde Heer dat het uitoefenen van dwang onder deze omstandigheden zeer moeilijk zou blijken en dat de industrie een te groote aantrekking zou vormen om de menschen tot intensieve landbouw te verlokken.
De Voorzitter bedankt de Heer Trerker voor zijne meening, waarna de Heer J. Beaujon op verzoek van de Raad zijne meening uitspreekt.
De Heer Beaujon zegt dat wat het lid Dussenbroek omtrent vakonderwijs aangehaald heeft zeer mooi is, doch zegt dat het vakonderwijs dank zij de Oliemaatschappij reeds op hoogen trap staat; verder zegt genoemde Heer dat indien de olie van hier zou vertrekken, wat men dan met al die(zoo) vaklieden zal moeten beginnen, die daardoor vrij komen. De Heer Beaujon haalt naar voren hoe de curucoe menschen vroeger weinig verdienden en toch gelukkig waren.
Hierdoor ontstaat een kort verschil tusschen het lid Dussenbroek en den Heer Beaujon, waarop laatstgenoemde op een vraag van het lid Dussenbroek antwoordt dat er thans ongeveer 60 aloesnyders zijn en indien men dit product op zijn volle werking zou krijgen, met ongeveer 600 snyders kan krijgen.

De Heer Beaujon spreekt zijn overtuiging uit dat de aloë hier nooit vervangen kan worden door eenig ander kunstproduct en pleit de uitbreiding van de aloëcultuur.
De Voorzitter bedankt de Heer Beaujon voor zijne uiteenzetting en geeft als zijne persoonlyke meening te kennen dat de olie hier nog jaren zal blyven, daar de Maatschappij beseft dat in dit staatsdeel groote kapitalen geinvesteerd zijn en onder een rustig bestuur met werklustige en vreedzame bevolking men alhier veilig is.
Alvorens de vergadering te sluiten doet de Voorzitter een beroep op de pers en vereenigingen om over het besprokene de aandacht te laten gaan, voor de toekomst en het welzijn van Aruba.
Verder niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag 19 April 1943.

De Voorzitter
Wagemaker

De Leden.
[signature]

De Secretaris.
Boekhoudt

Vergadering van den Raad van Politie
op Maandag 19 April 1943.
Aanvang 8 uur des namiddags.
Tegenwoordig: de Heeren J. Wagemaker,
Gezaghebber, Voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek
lid en J. F. Bouwman, Secretaris.
Afwezig zonder kennisgeving het lid C.A. Eman
De Voorzitter opent de vergadering, heet
al de aanwezigen welkom en stelt den
Secretaris in de gelegenheid de notulen
van de vorige vergadering voor te lezen, die
met een kleine wijziging worden goedgekeurd
en gearresteerd.
Vervolgens deelt de Voorzitter mede de
inhoud van een ingekomen stuk, zijnde
een beschikking van den Gouverneur dd.
8 April 1943. No 2599.
Hierna gaat de Raad over tot het behan-
delen van het eerste punt der agenda, n. l.
"Wijziging en aanvulling van de Politiekeur".
De Voorzitter leest een voorstel tot wijziging
en aanvulling van de Politiekeur voor.
Nadat de voorlezing door den Voorzitter is
geschiedt, vraagt de Voorzitter of het lid
Dussenbroek geen aan- of opmerkingen daarop
heeft.
Het lid Dussenbroek zegt dat hij bij art 121.
bis graag wilde zien dat de bevoegdheid
tot het plaatsen van verkeersborden niet
berust bij het Plaatselijk Hoofd der Politie,
doch bij den Gezaghebber, gehoord de Land-
raden.
De Voorzitter antwoordt hierop dat hij hier-
tegen geen bezwaar heeft, weshalve in art
121 bis de bevoegdheid tot het plaatsen
van verkeersborden luidt als volgt:
"De bevoegdheid tot het doen plaatsen van
de in dit art bedoelde borden berust bij
den Gezaghebber, gehoord de Landraden".
Bij de rondvraag neemt het lid
Dussenbroek het woord en zegt dat hij in

de parochies het over landbouw en aloë had
en er een voorstel gedaan is om met voor-
stellen te komen bij het Bestuur; dat hij
reeds de meening is toegedaan dat er thans
al aan gewerkt wordt.
Verder zegt genoemd lid dat hij wederom
aandringt om een gouvernements-genees-
kundige en een vroedvrouw te Sta Cruz
te doen stationeeren.
De Voorzitter antwoordt hierop dat dit zijn
volle aandacht heeft en hij er direct werk
van zal maken;
Het lid Dussenbroek zegt verder dat hij
niet hoopt dat de postverdeeling in de
buitendistricten op de lange baan zal
worden geschoven.
Verder sprekende zegt het lid Dussenbroek
dat een publieke telefoon op Savaneta
dringend noodig is en zegt dat de Pastoor
wel een telefoon heeft, doch dat een publie-
ke telefoon niet bij de Pastoor thuis hoort.
De Voorzitter antwoordt hierop dat er des-
tijds reeds proeven genomen zijn, door een
publieke telefoon aldaar tegen den muur
te plaatsen, doch dat dit maar 3 maanden
heeft geduurd, en daarna kapot was; dat
er toen daarom overgegaan is om de tele-
foon bij de Pastoor te plaatsen.
Verder zegt de Voorzitter dat hij het met
den Heer Willemse van de 's Lands Tele-
foondienst er over had en dat deze hem
beloofd heeft dat zoodra de automatisee-
ring van de telefoon op Aruba een feit
wordt, Savaneta zijn publieke telefoon
zal krijgen en wel in een soort stalen huis.
Het lid Dussenbroek zegt dat hij weer
vernomen heeft dat de Lago loonsverhoo-
ging wil geven: dat hij het beter acht
geen loonsverhooging, doch stabilisatie
van nieuwe prijzen;
Het lid zegt verder dat de handel

vroeger heel goedkoop was en dat dit stimulans thans heelemaal weg is en ongeveer 40 % winst gemaakt wordt; het lid zegt dat de politie ingrijpen moet.

De Voorzitter leest vervolgens voor een circulaire dat door de Lago uitgegeven werd waaruit bleek dat op verzoek van den Gouverneur de loonsverhooging wordt aangehouden i.v.m statistische prijzen; het publiek is echter te onrustig en het begrijpt dit verkeerd, doch het publiek dient eigenlijk het gouvernement te helpen en vertrouwen te stellen in het Gouvernement.

De Voorzitter zegt verder dat hij een onderhoud over dit onderwerp met de directeur van de Lago heeft gehad en dat deze hem medegedeeld heeft dat de basis waarvoor zij tegenover stonden ook naar boven is gegaan met 5 punten en thans op 1-38 staat, en dat men in de stad op 1-56 staat, dat is 19 punten verschil.

Verder zegt de Voorzitter dat op zijn vraag aan den Directeur hoe dat kwam, de directeur hem medegedeeld heeft dat hij consumptie in groote hoeveelheden met eigen schepen, 20 % goedkooper aan vracht krijgt. De Voorzitter zegt dat indien de directeur dit faciliteit niet had, de Lago ook niet goedkooper kon verkoopen.

Het lid Dussenbroek dringt aan om zoo spoedig mogelijk het bedrag dat uitgetrokken is voor reis- en verblijfkosten van de Landraden op Curacao of de suppletoire-begrooting te plaatsen.

De Voorzitter antwoordt hierop dat hij dit wel zal vragen voor de suppletoire begrooting.

Vervolgens vraagt het lid Dussenbroek of er geen oplossing kan worden gevonden naar aanleiding van de steeds toenemende waterschaarste op Aruba.

De Voorzitter antwoordt hierop dat hij bezig is met de Amerikanen te onderhandelen, om het waterverbruik te bezuinigen.

Vervolgens vraagt het lid Dussenbroek indien er een epidemie zou uitbreken, wat er dan zal geschieden.

Op deze vraag antwoordt de Voorzitter dat hij het ook niet weet en zegt dat dit een moeilijk kwestie zal kunnen worden.

Verder zegt de Voorzitter dat de nieuwe distillatie inrichting vanaf Januari in Engeland ter verzending gereed is, doch dat men wachten moet, aangezien er geen scheepsruimte is.

Het lid Dussenbroek zegt dat hij op een bespreking is geweest met de directeur van de pas nieuw ingesteld Departement van Landbouw- veeteelt en visscherij; dat er daar landraden en ook Statenleden waren, doch dat de Gezaghebber niet aanwezig was; dat hij niet weet of hij de instelling van dit nieuwe departement moet toejuichen, aangezien hij van meening is dat instelling van nieuwe departementen in deze tijdsomstandigheden wel niet verantwoordelijk is te noemen, terwijl de belangen van den dienst voor zoover hem bekend toch reeds naar behooren zijn behartigd door den Gezaghebber. Voornamelijk omreden de departementen op Curacao gevestigd zijn en uiteraard zeer moeilijk de zaken op Aruba, kunnen leiden, worden deze departementen door spreker in het geheel niet toegejuicht.

De Voorzitter antwoordt hierop dat de departementen meer de technische kant betreft, terwijl administratief toch de Gezaghebber de leiding behoudt.

Verder zegt de Voorzitter dat zijns inziens de departementen toch bevorderlijk zijn voor de goede gang van zaken, doch dat hij eens is met het lid Dussenbroek dat veel

onafhankelijkheid van Aruba wordt ontnomen door deze departementen.
Het lid Dussenbroek verklaart tegen deze maatregelen te protesteeren en zou gaarne deze aangelegenheid nader bespreken met Z.E. den Gouverneur.
De Voorzitter antwoordt hierop dat hij daarom gaarne een raad met meerdere leden wil zien; dat hij sinds 1937 voorstellen daartoe heeft gedaan; dat hij hoopt dat nu de staatkundige commissie Oppenheim in het leven is geroepen, het voor elkaar komt en dat de Raad dan zal beslissen en niet een directeur op Curaçao.
Aangeboden door den Voorzitter voert Pastoor Meesters het woord en vraagt in de buitendistricten geen open vuilnistrucks te gebruiken; het ware gemakkelijk te verhelpen met het afdekken van de trucks, daar in de tegenwoordige toestand het vuil grootendeels wegvliegt bij het transport.
De Voorzitter belooft hierin verbetering te zullen doen aanbrengen.
Ook. S. Vieyra voert het woord en zegt dat naar zijn meening het tekort aan water meer aan de Militairen is te wijten en vraagt of de sluitingsuur van water ook voor de militairen geldt.
De Voorzitter antwoordt hierop dat het afsluiten van de waterleiding voor iedereen geldt.
De Heer Trerker voert ook nog het woord en zegt dat hij de aanvulling van art 150 van de Politiekeur met een lid c ten zeerste toejuicht, speciaal voor wat betreft de wettelijke verzekering tegen gevaren van lichamelijk letsel, dood of schade aan een derde toegebracht, en vraagt wanneer dit in werking zal treden.
De Voorzitter antwoordt, zoodra de Gouverneur het voorstel heeft goedgekeurd

en in publicatieblad zal zijn opgenomen.
Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Maandag 24 Mei 1943.

De Voorzitter
De Leden: Wagemaker
A. Dussenbroek

De Secretaris
J. Bouwman

Vergadering van den Raad van Politie op Maandag 24 Mei 1943.
Aanvang 8 uur en 30 minuten des namiddags.
Tegenwoordig de Heeren: J. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, Dr. A.F. Dussenbroek lid en J.F. Bouwman Secretaris.
Het lid C.A. Eman verschijnt ter vergadering na de voorlezing van de notulen, hierna te vermelden, onder aanbieding zijner excuus voor de te laat koming.
De Voorzitter opent de vergadering, heet het lid Dr. A.F. Dussenbroek welkom en stelt de secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke na voorlezing zonder wijziging worden goedgekeurd en gearresteerd, door de aanwezigen zonder dat het lid Eman dit mede kon onderteekenen wegens zijne te laat koming op de vergadering.
Vervolgens wordt ter sprake gebracht het eerste punt der agenda, n.l. bespreking van de waternoodtoestand.
De Voorzitter deelt mede dat er momenteel een tekort aan leidingwater bestaat en dat hij alles gewend heeft tot beperking hiervan; De voorzitter zegt verder dat wat de distillatie thans produceerd

niet voldoende is voor het verbruik en dat
hij vreest dat binnen 10 a 14 dagen men ook
door de reserve heen is; dat hij verder met de
militairen gesproken heeft om te bezuinigen
van 89 L. tot 77 L per man, en hij thans zelf
maatregelen genomen heeft om dit verbruik
te verlagen tot 65 L per man per dag;
Voorts zegt de Voorzitter dat hij een waar-
schuwing heeft laten hooren dat indien dit
getal overschreden zal worden, de leiding
afgesloten zal worden; dat zoowel de
Amerikanen als de Nederlandsche militairen
hem beloofd heeft hieraan ten volle mede
te werken; de Voorzitter zegt dat zoowel hij
als de Directie van de Landswatervoorzie-
ning circulairen onder de bevolking heeft
verspreidt om geen planten en bloemen met
leidingwater te besproeien en dat ook
geen bouwwerken met leidingwater
zal worden uitgevoerd; Verder zegt de Voor-
zitter dat hij ook maatregelen heeft genomen
om de markthallen en loodsen niet meer
met leidingwater schoon te maken, doch
met zeewater; dat deze bezuiniging al een
winst van 29 ton per dag heeft gebracht
De Voorzitter zegt dat indien iedereen
hieraan wil mede werken de leiding
van 6 uur 's morgens tot 6 uur des namid-
dags open zal blijven:
Het lid Eman zegt dat hij een circulaire
in handen heeft gehad en vraagt de
Voorzitter hoe de daarin omschreven mini-
mum prijs wordt vastgesteld:
De Voorzitter antwoordt hierop en haalt
een voorbeeld als volgt dat zegt: degene
die een vast recht hebben als b.v. maximum
verbruik f 5.- en die persoon niet het geheele
maximum verbruikt, die persoon voor het
door hem verbruikt bedrag betaald en niet
zooals vroeger het maximum bedrag van
f 5.- Het lid zegt dat indien het zoo ver

komt dat voor de alhier gelegerde troepen, de
leiding afgesloten zal worden, wat er dan
zal geschieden
De Voorzitter antwoordt hierop dat ze dit
onder elkaar moeten regelen en zich houden
moet aan het verbruik van 65 L per man
per dag;
Vervolgens wordt overgegaan tot het behan-
delen van de 2e punt der agenda, n.l.
Vaststelling halten autobusverkeer:
De Voorzitter neemt het woord en zegt
dat dit onderwerp reeds meerdere malen
in de vergadering naar voren is gebracht
en dat er destijds niets voor gevoeld wordt.
Verder zegt de Voorzitter dat vanwege
het toenemende verkeer en de verduistering
hij dit onderwerp weder ter tafel heeft
gebracht; dat er thans verschillende aan-
rijdingen gebeuren wegens de duisternis,
vanwege de autobussen geen vaste halten
hebben en overal stoppen, zoodat een
achterop komende motorrijtuig zonder
dit te voorkomen er direct boven op rijt;
De Voorzitter wenscht echter plaatsen
uit te zoeken speciaal waar geen druk
verkeer is, gelet op het voetvolk en
speciaal voor de schoolkinderen;
De Voorzitter zegt dat hij alleen maar
de opinie van de leden hierover wilde
hooren en zal in de eerstvolgende ver-
gadering een kaart van de straten
van Oranjestad voorleggen, alwaar de
halten kunnen worden vastgesteld:
De leden waren het hierover eens met
de Voorzitter en juichen deze initiatief toe;
Bij de rondvraag neemt het lid
Dubbenbroek het woord en zegt dat er
een gerucht de ronde doet dat de Gezag-
hebber weg gaat en dat er een andere
Gezaghebber zal komen.
Verder zegt het lid dat hij graag wilde

weten of dit werkelijk waar is:
De Voorzitter antwoordt hierop dat hij te dien opzichte niets officieels vernomen heeft; dat hij uit de volksmond wel verschillende keeren weggeweest was: dat hij denkt dat zulks bij een gerucht zal blijven;
Hierop antwoordt het lid Dussenbroek dat indien het waar was, hij met een voorstel zou komen, doch daar het maar een gerucht is, hij dit maar achterwege zal laten:
De Voorzitter zegt dat wat het lid Dussenbroek aangehaald heeft hem zeer getroffen heeft; dat hij 15 jaren op Aruba is en zijn mooiste jaren hier op Aruba heeft meegemaakt; dat hij gedurende die periode verschillende ups en downs heeft ondervonden; dat hij eens den Gouverneur gezegd heeft dat het een voorrecht voor hem is, dat hij H.M. de Koningin kan dienen en hij er trots en blij op is om een stukje Nederland in dit overzeesche gebiedsdeel te helpen regeeren en in stand te houden.
Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Donderdag 2 December 1943.

De Voorzitter
Wagemaker

De leden.
[signature]
Alber[signature]

De Secretaris.
J.F. Bouwman

Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag 2 December 1943.
Aanvang 8 uur des namiddags.
Tegenwoordig de Heeren: J. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter Dr A. F. Dussenbroek en C.A. Eman leden en J. F. Bouwman, Secretaris
De Voorzitter opende de vergadering, heette de leden welkom en stelde de secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke na voorlezing zonder wijziging worden goedgekeurd en gearresteerd.
Vervolgens wordt ter sprake gebracht het 1° punt der agenda, n.l. "Het plaatsen van H. borden".
De Voorzitter deelde mede dat dit punt zijn volle aandacht heeft en dat na een studie hiervan te hebben gemaakt er vele bezwaren gerezen zijn.
De Voorzitter zeide dat hij het over deze aangelegenheid met de Chef van Politie heeft gehad en dat het onmogelijk bleek om in de Nassaustraat, alwaar het verkeer het drukst is H borden te plaatsen; dat indien overgegaan wordt om in de Nassaustraat H borden te plaatsen er een groote ruimte dient vrijgelaten te worden voor dit doel, terwijl de particuliere- en huurwagens dan geen plaats hebben om te parkeeren:
dat hij gedacht heeft om de bussen maar eenmaal in de Nassaustraat te laten stoppen om passagiers in te laten en wel ter hoogte van het midden van bedoelde straat.
De Voorzitter zeide dat de bussen bij het beginpunt, n.l. ter hoogte van de Aruba Trading Co stoppen, zoodat de passagiers die over de helft van de Nassaustraat zijn, het beginpunt een bus kunnen nemen en dat de andere passagiers die de eerste stopplaats al voorbij zijn naar het eindpunt kunnen gaan, alwaar

de bussen ook stoppen om passagiers in te laten;
Het lid Dussenbroek zeide dat de bussen meerdere malen in de Nassaustraat stoppen en het verkeer zeer belemmeren.
Het lid Dussenbroek stelde voor om 4 bordjes te plaatsen, alwaar het publiek zich aldaar kunnen verzamelen
De Voorzitter wees hier nogmaals op het gebrek van ruimte;
Het lid Dussenbroek zeide dat z.i. de Nassaustraat geen plaats is voor bussen die bussen zijn groot en staan verschrikkelijk in de weg. Het lid zeide verder dat aan het eind van de Nassaustraat alwaar men bezig is een huis te sloopen die plaats zeer geschikt daarvoor is;
De Voorzitter zeide dat de Nassaustraat 545 Meter lang is en het zeer moeilijk is om maar 1 stopplaats te zetten.
De Voorzitter zeide verder dat de buslijnen aangezegd zijn geworden om maar 1 maal in de Nassaustraat te stoppen;
Voorts zeide de Voorzitter dat dit al maanden aan den gang is en dat de politie hierover geen klachten heeft gehad
Het lid Eman vroeg of het publiek hiervan op de hoogte is.
De Voorzitter zeide dat het publiek al hieraan gewend is en indien er klachten binnenkomen, hij zal overgaan om 4 borden te plaatsen.
Het lid Dussenbroek vroeg hoe het in dit verband staat met de buitenwegen en de weg van Oranjestad naar San Nicolaas;
het lid zeide dat de bussen soms bewegingen maken alsof zij gaan stoppen en onder zulks te doen blijft doorrijden, het lid acht dit zeer gevaarlijk voor achteropkomende auto's.
Het lid Dussenbroek stelde voor om op ieder 500 Meters een S. bord te plaatsen;

De Voorzitter zeide dat zulks ook te bezwaarlijk is, aangezien op de buitenwegen zeer weinig zijwegen zijn, en het publiek dan zeer ver moeten gaan loopen om bij het 1ste S bord te zijn;
Het lid Eman stelde voor om de motorrijtuigen, speciaal de groote bussen, alleen dan op den berm te laten stoppen;
De Voorzitter stelde voor om bij wijze van proef te trachten dat de bussen op den onverharden berm stoppen;
Het lid Dussenbroek had hier niets op tegen waarop besloten werd dat al de bussen op de buiten- en geasphalteerde wegen op den onverharden berm stoppen en niet op het verharde weggedeelte; dat indien de berm op eenige plaatsen te klein of smal is voor dat doel er daarin verbetering dient te worden aangebracht; Vervolgens werd bepaald om de N.V. Comfort hieromtrent een brief te schrijven en nadruk op te leggen om zich te houden om eenmaal te stoppen in de Nassaustraat en wel het beginpunt - de helft en aan het einde van genoemde straat;
Vervolgens zeide de Voorzitter dat indien aan het bovenstaande niet de hand wordt gehouden er een voorstel dient te komen om dit in de politiekeur op te nemen.
Vervolgens werd overgegaan tot het behandelen van het 2e punt der agenda, n.l. "Standplaats voor auto's bij de R.K. Kerk te Oranjestad".
Bij dit punt deelde de Voorzitter mede dat men al bezig is een open vlakte tegenover de R.K. Kerk te Oranjestad, een standplaats voor auto's aan te leggen; dat het werk thans voldoende gevorderd is zoodat men tegenover de Kerk een mooie

geasphalteerde standplaats krijgt.
By punt 4° der agenda deed het lid Dussenbroek een voorstel, dat nu de verduistering voorbij is of er niet een straatverlichting voor Socotoro, Sividivi en Kloosterweg aangelegd kan worden. De Voorzitter en het lid Eman waren het hiermede eens, waarop de Voorzitter tevens mededeelde dat hij ook van plan is om de bebouwde wijken dat niet geheel van verlichting is voorzien, dit alsnog te doen plaats vinden.
De Voorzitter zeide verder dat de concessionair al een contract heeft opgemaakt en materialen en lampen besteld heeft;
De Voorzitter zeide dat men met kleine lampjes rond moeten aangezien de z.g groote lampen niet meer te krijgen zijn;
By het 4° punt der agenda aangekomen, zeide het lid Dussenbroek dat de Gouvernements veearts wel eens op Aruba komt doch niet geregeld. Het lid Dussenbroek zou graag zien dat de Gouvernements-veearts geregeld op Aruba komt en om spreekuren te houden voor particulieren.
De Voorzitter en het lid Eman waren het hiermede accoord, waarop besloten werd een brief te richten aan Zijne Excellentie den Gouverneur opdat de Gouvernements veearts op vaste tijden Aruba bezoekt om vee te controlleeren en tevens een gebouw kan betrekken om spreekuren voor particulieren te houden;
By de rondvraag nam het lid Dussenbroek het woord en zeide dat in de Rancho een straat ligt, de z.g. Verlengde Konings-straat waar aan weerszijden lantaarnpalen staan, doch dat die weg zelf in een deplorabele toestand verkeert;
Verder zeide het lid dat die plaats als een straat is geprojecteerd en nimmer is geasphalteerd.
De Voorzitter zeide dat dit een oud nummer is en vele keeren op de begrooting is geweest.
Verder zeide de Voorzitter dat vanaf 1937 maar weinig verkregen werd voor wegenaanleg; dat hij kan mededeelen dat in 1944 de weg naar Tanki-Leenders dat aansluit met Boekiribana geasphalteerd zal worden.
De Voorzitter zeide dat de Heer de Hoop een expert is in wegenaanleg en dat hij zelf geconstateerd heeft dat slofwegen o.a de straat beoosten het oude kazerne uitstekend is aangelegd.
De leden zeiden dat ook zij bedoelde straat in oogenschouw hebben genomen en waren het hiermede eens met de Voorzitter, waarop de Voorzitter de hoop uitsprak dat nu den Heer de Hoop op Aruba is, hij veel kan doen voor onze wegen.
Het lid Dussenbroek vroeg hoe het staat met de watertoestand.
De Voorzitter zeide dat de nieuwe plant reeds aangekomen is en dat men met volle kracht de plant aan het installeeren is.
Het lid Dussenbroek vroeg of de Lago Mij niet de voorkeur geeft aan de oorspronkelijke eigenaren van terreinen om aloë te snijden.
De Voorzitter zeide dat de Maatschappy de oorspronkelyke eigenaren aangeboden heeft om aloë te snijden, doch dat zij ook de terreinen schoon moeten houden.
Verder zeide de Voorzitter dat de Maatschappy een regeling met hen heeft getroffen dat indien hun contract verstreken is, die personen zich steeds bij de Maatschappij moeten melden en zij met de Maatschappy zulks moeten regelen;

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Woensdag 29 December 1943.

De Voorzitter
Wagemaker

De Leden
A. Dussenbroek

De Secretaris.
J. Bouwman

Vergadering van den Raad van Politie op Woensdag 29 December 1943.

Aanvang 8 uur des 's namiddags.
Tegenwoordig de Heeren: J. Wagemaker Gezaghebber-Voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek lid en J. F. Bouwman, secretaris.

De Voorzitter opende de vergadering en stelde de secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke na voorlezing worden goedgekeurd en gearresteerd, door de aanwezigen, zonder dat het lid Eman deze kon onderteekenen wegens zijne te laat koming op de vergadering.

Na de voorlezing der notulen verscheen het lid Eman ter vergadering onder aanbieding zijner excuus voor de te laat koming.

Vervolgens werd overgegaan tot het behandeling der eenigste punt der agenda, n. l. Ontwerp begrooting van uitgaven voor het jaar 1943 welke artikelsgewijze in behandeling werd genomen.

Het lid Dussenbroek nam allereerst het woord en sprak zijn blydschap uit, dat de ontwerp-begrooting in een nieuwe vorm en erg fraai is verschenen, hetgeen aan de bewerkte cijfers een veel betere overzicht geeft.

Vervolgens informeerde het lid Dussenbroek hoe het staat met de door de Raad gevraagde vergoeding voor den secretaris van de Raad van politie dat wederom op het ontwerp geen bedrag daarvoor staat uitgetrokken.

Het lid Eman vond dat de secretaris een vergoeding dient te krijgen, zoals vroeger gebruikelijk was, desnoods met terugwerkende kracht van begin 1943.

De Voorzitter was het hiermede eens en nam op zich namens den Raad een brief te richten aan den Gouverneur over deze aangelegenheid.

Het lid Dussenbroek vond dat het bedrag van f 915.- dat uitgetrokken is voor den bode ten Gezaghebberskantore te laag is.

De Voorzitter lichtte toe dat het bedrag van f 915.- verhoogd wordt met duurte toeslag, Aruba standplaatstoelage enz, waardoor de bode die een jongen van jeugdigen leeftijd is op een maandsalaris van f 120.- komt te staan, hetgeen wel redelyk is te achten.

By de post voor exploitatiekosten van een Gouvernements logeergebouw deelde de Voorzitter mede dat per 1 Januari 1944 een nieuwe regeling zal worden getroffen voor de exploitatie van een Gouvernements logeergebouw, waarop hij voorstelde om het bedrag van f 1600.- af te voeren en de post P. M. te begrooten.

De leden waren het hierover eens, waarop die post P. M werd begroot.

Het lid Dussenbroek zeide dat hij bij de Militaire Politie een bedrag voor 10 fuseliers ziet uitgetrokken, terwijl zoo ver hij kon nagaan geen enkele fuselier kent.

De Voorzitter deelde het lid Dussenbroek mede dat hij hiervan niet veel afweet en dat de opgave hem verstrekt werd door den Hoofd van politie zelf.

Het lid Dussenbroek vroeg wat bedoeld wordt met het bedrag voor vergoeding aan de politie voor gebruik van vervoermiddelen.

De Voorzitter antwoordde hierop dat er

politiemenschen zijn die ten behoeve van hun dienst hunne eigen auto's gebruiken, waarvoor zij per kilometer vergoeding krijgen.
Bij de post over gevangeniswezen bracht het lid Dussenbroek naar voren, dat er een Commissie van toezicht bestaat, doch heel dikwijls de gevangenen zich onledig in de gevangenis bevinden.
Het lid opperde de mogelijkheid om de gevangenen steeds bezig te laten zijn met eenig werk.
De Voorzitter repliceerde hierop dat waar op Aruba geen gevangenis bestaat, doch een huis van bewaring aan de gevangenen geen werk kan worden opgedragen, zooals op Curacao, dat het wel gebeurd dat gevangenen hulp verleenen bij eenig werk ten algemeenen nutte zooals het schoonmaken van aardappelen ten behoeve van den dienst en het droogmaken van zaad voor de tuinbouw enz.
Bij dit onderwerp deelde de Voorzitter nog mede dat er een nieuwe gevangenis zal worden gebouwd en dat er meer personeel noodig is. De Voorzitter zeide verder dat de nieuw op te richten gevangenis ook voorzien zal worden van een dokterskamer en de gelden daarvoor bij suppletoire begrooting 1944 zal worden aangevraagd.
Bij de post voor salarieering van boschwachters vond het lid Eman dat dit te laag is en stelde voor een salaris van rond f 200.- per maand voor deze landsdienaren.
De Voorzitter en het lid Dussenbroek waren het hierover eens, waarop besloten werd een brief te richten aan den Gouverneur voor een betere salaris voor deze functionarissen.
Het lid Dussenbroek merkte op dat hij een bedrag voor grondbelasting voor gouvernementsgebouwen ziet uitgetrokken en vroeg of het gouvernement ook grondbelasting betaalt.

De Voorzitter lichtte dit toe en zeide dat de landsverordening op de grondbelasting zoo is samengesteld dat een ieder voor eigendommen op het eiland grondbelasting betaalt, dus ook het Gouvernement.
Bij de post aanschaffing voor leermiddelen en schoolbehoeften zeide het lid Dussenbroek dat het bedrag van f 1000.- te gering is en stelde voor dit P.M. te begrooten.
De Voorzitter en het lid Eman waren het hierover eens, waarop die post P.M werd begroot.
Het lid Dussenbroek zeide verder dat hij het zeer vreemd vond dat de duurtetoeslag 1942 voor de onderwijzers bij het openbaar onderwijs f 52.428. bedroeg, terwijl de personeelskosten zelf op f 72.426 is gesteld.
De Voorzitter antwoordde hierop dat hij daaromtrent geen informaties kon geven, daar deze cijfers door het Departement van onderwijs op Curacao worden verstrekt.
Het lid Dussenbroek stelde vervolgens voor een post ten behoeve van een kleuterschool P.M op de begrooting te plaatsen.
De Voorzitter en het lid Eman hadden niets op tegen waarop een post voor de kleuterschool op de begrooting P.M werd geplaatst.
Het lid Dussenbroek merkte op dat hij bij de post voor Roomsch Katholieke Geestelijken alleen 3 van deze functionarissen ziet vermeld, terwijl er in werkelijkheid 7 zijn. Verder zeide het lid dat alle parochies alhier bezet zijn, waarop het lid de namen van deze functionarissen opnoemde en wel ieder bij hunne parochies.
De Voorzitter en het lid Eman stemden toe in de opmerking van het lid Dussenbroek, waarop de posten dienovereenkomstig werden gewijzigd.
Bij de post voor volksfeesten bij de

verjaardag van H. M. de Koningin, zeide het lid Dussenbroek dat hij slechts een bedrag van f 1000.- daarvoor ziet uitgetrokken, terwijl hij steeds een voorstander van is dat dit bedrag verhoogd dient te worden.
Het lid Dussenbroek stelde voor dit bedrag tot f 5000.- op te voeren, waarop dit bedrag met algemeene stemmen op de begrooting werd geplaatst, terwijl de Voorzitter daarbij zeide dat dit bedrag bij voorkomende extra-gelegenheden toch tot een hooger bedrag ter beschikking zal worden gesteld.
Op voorstel van het lid Dussenbroek werd met algemeene stemmen een post geplaatst ten behoeve van de Veterinaire dienst en wel pro-memorie.
Eveneens werd op voorstel van het lid Dussenbroek de post voor vroedvrouwen inplaats van 2 op 4 gevoerd.
Het lid Dussenbroek betuigde zijn leedwezen over het feit dat de koelinrichting te Oranjestad defect is en bracht naar voren dat de schutters die van visch-voedsel houden, daarvan ontstoken zijn daar men thans geen koelinrichting heeft om de visch op te bergen.
De Voorzitter antwoordde hierop dat al het mogelyke gedaan is om de defecte koelinrichting te herstellen, doch dat dit niet mogelyk bleek daar er vele onderdeelen zijn die niet of wel zeer moeilijk te krijgen zijn.
Het lid Eman zeide dat het koelhuis van den Heer Ruiz best te gebruiken is daar de scheepshandelaren geen visch en vleesch meer leveren aan de schepen.
De Voorzitter nam op zich de mogelijkheid hiervan te onderzoeken.
Het lid Eman informeerde wanneer de lang beloofde automatische telefoon op Aruba te verwachten is.
De Voorzitter antwoordde hierop dat hij van den Heer Willemse had vernomen dat een groot deel der materialen reeds aangekomen zijn, doch dat men nog op een paar onderdeelen wacht. Verder zegt de Voorzitter dat hij hoopt nog in 1944 de automatische telefoon te kunnen installeeren.
Bij de post voor vergoeding aan de Kamer van Koophandel stelde het lid Eman voor het bedrag te verhoogen.
De Voorzitter zeide dat hij het hiermede niet eens is, aangezien bij een onlangs door hem gehouden bespreking met de Kamer, de wenschelykheid geopperd werd om een full-time secretaris aan te stellen; verder zeide de Voorzitter dat dit betere resultaten zal opleveren en hij daarvoor meer voelde.
Het lid Dussenbroek was het eens met de Voorzitter waarop besloten werd een brief te richten aan den Gouverneur om t.z.t. een full-time secretaris voor de Kamer van Koophandel aan te stellen;
Bij de post voor uitbreiding Gezaghebbers-kantoor stelde de Voorzitter voor deze post P.M. te begrooten en zeide dat het nieuwe bestuurstelsel dat binnenkort ingevoerd zal worden meer personeel bezetting noodig is en ook een geheel andere regeling van den dienst, zoodat er meer kantoorruimten daarvoor noodig zal zijn.
De vergadering was het hiermede accoord.
Bij de rondvraag nam het lid Eman het woord en bracht naar voren dat op een onlangs gehouden lezing betoogd werd dat 96% van de ingevoerde Bay-rum gedronken wordt; het lid sprak de wenschelykheid uit om van overheidswege het drinken van Bayrum

tegen te gaan, desnoods met een verbod om bayrum in te voeren; dit brengt aanzienlijke nadeelen voor de gezondheid; wellicht kan de oplossing gevonden worden door alleen de verkoop van bay-rum toe te staan in de apotheken.

De Voorzitter was ook van meening dat het drinken van bayrum een groot euvel op Aruba is, hetwelk sinds geruime tijd zijn aandacht heeft; dat de bayrum gedenatureerd wordt en veel houtgeest en kinine bevat om het drinken daarvan tegen te gaan, en toch wordt het veel gedronken.

Het lid Dussenbroek vond dat het drinken van bayrum dient te worden tegengegaan.

De vergadering besloot om deze zaak nader te bestudeeren en te behandelen.

Verder niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van Dinsdag 15 Februari 1944.

De Voorzitter
Wagemaker

De Leden.
A v. Dussenbroek
C. A. Eman

De Secretaris
J. F. Bouwman

No 1 Vergadering van den Raad van Politie op Dinsdag 15 Februari 1944.

Aanvang 8 uur + 30 minuten des namiddags.

Tegenwoordig de Heeren J. Wagemaker Gezaghebber Voorzitter, Dr. A v. Dussenbroek en C A Eman leden en J F Bouwman Secretaris.

De Voorzitter opende de vergadering, heette de leden welkom en stelde de Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke na voorlezing werden goedgekeurd en gearresteerd.

Naar aanleiding van de gearresteerde notulen zeide de Voorzitter dat hij zich in verbinding heeft gesteld met den Heer Th. Ruiz, die te kennen gaf graag zijn koelruimte wilde afstaan, doch dat dit niet geschikt is voor het doel waarom het gaat.

Vervolgens werd een ingekomen stuk, zijnde een brief van den Gouverneur voorgelezen, waarbij in antwoord op 's Raads voorstel bericht werd dat de Gouverneur ten principale gaarne tegemoet wil komen aan het uitgedrukte verlangen. Het zal aangenaam zijn voor Zijne Excellentie medewerking te verleenen aan personeelsvoorziening. Te dien einde wordt met belangstelling een geschikte candidaat tegemoet gezien om dan in overleg met de Raad van Politie het noodige crediet vast te stellen.

De vergadering juichte dit bemoedigend antwoord van harte toe.

Hierna ging de vergadering over tot het behandeling van het eerste punt der agenda, n.l. "Opmaking der kiezerslijsten". Deze lijsten werden overeenkomstig art 5 v/d Kiesverordening van den 28/30 November 1869. (P.B. 1869. No 24) met een totaal van 1083 kiesbevoegden opgemaakt; besloten werd deze lijsten zooals bepaald bij het 1ste lid van art 6 van evengemelde Verordening af te kondigen, aan te plakken en ter inzage van een ieder gedurende 14 dagen ten bureele van den Gezaghebber neder te leggen;

Het 2de punt "Nabeschouwing over het bayrum vraagstuk" kwam vervolgens aan de beurt.

De Voorzitter deed een brief van den Inspec-

teur der belastingen aan den Gouvernements-Secretaris voorlezen, waaruit o.a blijkt dat het probleem zooals voorgesteld in de verslagen van 2 plaatselijke dagbladen overdreven is te achten. Een waarenwet wordt niet de juiste oplossing bevonden. Met de thans bestaande wetten kan de bayrum e.d alleen gedenatureerd worden, doch vanwege de oorlog is er geen muriachinine voorradig, zoodat ingevolge advies van de Openbare Gezondheidsdienst sinds geruime tijd brucine als mengmiddel wordt gebruikt. De beste oplossing zou zijn de geliefde bayrum gelijk te stellen met sterke drank en daarop accijns te heffen.

Volgens een geproduceerde statistiek is de invoer van bayrum op Aruba in verhouding veel minder dan op Curacao, daarom bestaat nog groote twijfel of het euvel inderdaad zoo groot is als wel wordt voorgesteld.

Het lid Eman vond dat nu ook van hoogerhand de zaak wordt aangepakt ook van deze zijde het noodige behoort te worden verricht om tot verbetering van de wantoestand te geraken.

Het lid Eman zeide verder dat het Statenlid Plantz hem heeft medegedeeld dat dit vraagstuk indertijd ook op de Bovenwinden heeft voorgedaan en toen opgelost werd door invoering van accijnsrecht op bay-rum.

Het lid Eman deed dan ook het voorstel om namens den Raad een verzoek te doen aan Z.E den Gouverneur om bayrum en andere gelijke vloeistoffen te doen vallen onder de geheelonthoud verordening 1908"

De Voorzitter betoogde dat deze aangelegenheid sinds 1936 de aandacht van het Bestuur heeft naar aanleiding van een art in dagblad Amigoe di Curacao van 1 Juli 1936. No 2757, zelfs is er een drankcommissie ingesteld welke commissie belangrijke rapporten heeft opgemaakt en ingediend bij het hooge bestuur.

De Voorzitter verklaarde zich te kunnen vereenigen met het gedane voorstel.

Het lid Dussenbroek zeide ook voor de oplossing in de voorgestelde zin te stemmen, doch vond het alleen jammer dat door deze maatregel ook degenen die een goed gebruik van bedoelde vloeistoffen maken, gestraft worden, hetgeen niet rechtvaardig is.

Vervolgens werd overgegaan tot het behandelen van het derde punt der agenda, n.l "Vaststelling halte-plaatsen voor groote autobussen".

De Voorzitter legde een politierapport over met de noodige aanwijzingen over dit onderwerp. De leden waren het allen over dit rapport eens, waarop besloten werd halte plaatsen aan te wijzen, als volgt:

a. te Oranjestad Voor de route naar San Nicolaas
1. Wilhelminaplein ter hoogte v.d schuilplaats
2 Nassaustraat ter hoogte v.d. kantoor. U.C.C.
3 " " " " Eman's Bank
4 Ooststraat tusschen Nassaustraat en Nieuwstr
5 Ter hoogte van de Rooibrug
6 Lagoenweg Zuid ter hoogte v.d woning Dr. Hessling
b. Voor de route van San Nicolaas
1 Julianastraat tusschen de woning v.d Chef van Politie en de Julianaschool.
2. Wilhelminastraat ter hoogte v.d winkel Dr. Habibe
3 " " " " woning Kasso Henriquez

B. te San Nicolaas
1. Ter hoogte Politiekazerne
2. " " Postkantoor.
3 In de B. v.d V. Zeppenfeldstr ter hoogte Rodgerstraat
4 ter hoogte winkel Aruba Trading Co.
5 " " v.d American garage.
6 " " " Acme garage
7 " " " Jackson Kerk

8. Ter hoogte van de Watertoren.
Hierop zeide de Voorzitter dat een en ander
zal worden omgewerkt en geplaatst in de
plaatselijke verkeerskeur.
Bij de rondvraag vroeg en kreeg het lid Eman
het woord en bracht het navolgende naar voren:
Mijnheer de Voorzitter. De wijze waarop door de
Vreemdelingendienst alhier, vooral in de laatste
tijd, wordt omgesprongen met de hier vertoevende
vreemdelingen, geeft aanleiding tot de grootste
ergenis en bezorgdheid in alle lagen van de
Arubaansche bevolking. Reeds sedert geruime
tijd stelde ik mij voor om dit onderwerp in
de raad van politie ter sprake te brengen, doch
de stille hoop dat er verbetering zou intreden
weerhield mij tot dusverre hiervan. Maar de
gebeurtenissen van recente datum nopen mij
om deze zaak, van algemeen belang in onze
raad te brengen om de volle aandacht van
het plaatselijk bestuur voor deze materie te vragen.
Wij weten dat de materie van uitzetting van
vreemdelingen geregeld is bij de Verordening
van 29 April 1905 opgenomen in P.B. 1905 No 14.
In deze verordening zijn de gronden genoemd,
waarop een vreemdeling het land kan wor-
den uitgezet. Deze zijn 1°: als men op het ei-
land verblijft zonder middel van bestaan en
2°: als men geacht wordt gevaarlijk te zijn
voor de publieke rust en openbare orde (zie
art 3 en 6 van de geldende verordening). Hield
men zich maar stiptelijk aan deze twee billij-
ke gronden van uitzetting, dan zou niemand iets
hiertegen kunnen inbrengen, maar de vaak
lichtvaardige wijze, waarop men hier te
lande te werk gaat, mist m.i. elk juridisch
fundament. Het is n.l. verschillende malen
voorgekomen, dat als een hier toegelaten
Venezolaan zich aan het minste strafbaar
feit heeft schuldig gemaakt en zijn straf
zelfs had gehad dat zoo'n persoon boven-
dien nog wordt opgenomen en zonder vorm

van proces het land uitgezet. Ook zijn er geval-
len bekend, waarbij deze vreemdelingen als ver-
dachten zijn berecht en dat die, hetzij zijn vrij-
gesproken, hetzij tot een voorwaardelijke straf
zijn veroordeeld, toch nog hetzelfde lot delen
als dat van den gewoonlijksten crimineel.
Men geeft zich blijkbaar bij de politie, met
name Vreemdelingendienst geen rekenschap van
de nadelige gevolgen van een dergelijke deportatie.
Voor zo iemand betekent het niets minder dan
verbanning voor het leven, want zou een uit-
gezette vreemdeling probeeren het land weer
binnen te komen, dan maakt hij zich schul-
dig aan artikel 203 Strafwetboek. In het
bijzonder worden de Venezolanen hiervan de
dupe. Voor het minste vergrijp wordt men aan
de kraag gepakt en het land uitgewezen.
Men realiseert zich niet de schade, die een der-
gelijke autocratische handeling aan land
en inwoners kan veroorzaken. Het is in
strijd met de vooral in deze tijd zo zeer ge-
wenschte en elders nagestreefde politiek van
goede nabuurschap. Men vergete niet, dat wij
Venezuela noodig hebben en zij ons niet. En hier
moet ik herhalen wat ik zo vaak van andere
zijde heb gehoord, n.l. dat men het hier voor
anderen bederft. Na een tijdje hier geweest te
zijn trekken de uitheemsche krachten weg en
dan voelen zij niet meer de slechte consequenties
van hun toenmaals autoritaire handelingen.
De wijze waarop men nu te werk gaat, ver-
dient aller afkeuring ten goede te brengen. Men
moet niet slechts trachten gedekt te zijn door de
nuchtere zwarte letters van de wet maar men
moet trachten in de eerste plaats te hande-
len in overeenstemming met de geest der
wetgevers. Ik ben ervan overtuigd dat toen
men ongeveer 44 jaar geleden de door mij
aangehaalde verordening gemaakt heeft, dat
een dergelijke uitvoering als thans daaraan
wordt gegeven, niet daaraan ten grondslag

zal hebben gelegen Het verwijderen van vreemdelingen zonder meer, een practijk van de laatste tijd is nog veel erger. Deze handeling berust niet op eenig wettelijke bepaling en dient dus voor goed stop gezet te worden. De Gezaghebber is volgens gemelde verordening van 1905 de ambtenaar, die belast is met de uitvoering. Doch wij weten wel hoe het in de practijk gaat. Alles ligt practisch in handen van de Vreemdelingendienst. Ik ben van oordeel dat de Gezaghebber niet zooveel macht moet delegeeren aan de hem ondergeschikte politie. Hij moet er persoonlijk meer toezicht op oefenen. Ik had zoo juist gesproken over de uitzetting van voor Venezolanen, doch hetgeen ik heb gezegd is eveneens van toepassing op alle nationaliteiten. Men moet er naar streven om de wet naar de geest des wetgevers ten uitvoer te leggen. Dit is een billijk verlangen van ons volk. Persoonlijk zou ik willen zien, dat deze bevoegdheid tot beoordeeling of er gronden zijn tot uitzetting van een vreemdeling zou overgaan aan de Raad van Politie om zodoende mogelijk misbruik tegen te gaan. Ik hoop mijnheer de Voorzitter dat u goede nota zult hebben genomen van hetgeen ik in dit verband naar voren heb gebracht en dat u maatregelen zult treffen die zouden moeten leiden tot een billijke en juiste toepassing van onze Vreemdelingenverordening.

Nadat het lid Eman het woord gehad heeft, vroeg de Voorzitter het lid Eman of hij met feiten het door hem naar voren gebrachte kon staven.

Het lid Eman noemde op eenige gevallen, waarin een verdachte wegens diefstal van een kijker tot geldboete werd veroordeeld en daarna door de Vreemdelingendienst werd uitgezet. Een ander verdachte die door den rechter met de noodige clementie voor het betreffende geval tot voorwaardelijke straf veroordeeld werd, onderging eenzelfde lot. Verder zeide het lid Eman een brief te hebben gelezen, waarin een Britsche onderdaan aangezegd werd het gebiedsdeel te verlaten omdat de Gezaghebber niet aan den indruk kon ontkomen dat hij voornemens zou zijn een zaak te beginnen, hetgeen niet mocht.

De Voorzitter antwoordde het lid Eman hierop dat de beoordeeling van de gronden voor uitzetting door hem als Gezaghebber aan de Politie wordt overgelaten, die geheel voor die taak berekend is.

De Voorzitter zeide verder dat zelfs gezegd kan worden dat de criminaliteit op het eiland aan de lage kant is, dank zij het goede werk van de politie. De Voorzitter verder sprekende, zeide dat de beschikking tot uitzetting door den Gezaghebber genomen wordt, waartegen appel open is bij den Gouverneur; dat de beoordeeling aan de politie wordt overgelaten, is niets anders dan begrijpelijk, daar niemand beter dan de politie zal kunnen vaststellen wanneer iemand gevaarlijk is te achten voor de openbare orde en rust. De Voorzitter was dan ook tegen het voorstel van het lid Eman.

Het lid Dussenbroek vond, dat het voorstel van het lid Eman impliceert, dat de Raad van Politie zich ook met uitvoering van wetten zou gaan bemoeien. Waar de drie gestelde machten, n.l. wetgevende, rechtsprekende en uitvoerende macht streng moeten onderscheiden vond het lid Dussenbroek het gedane voorstel onaannemelijk.

Het lid Eman repliceerde hierop dat de Raad van Politie, zijnde belast met het dagelijks bestuur wel degelijk deel uitmaakt van de uitvoerende macht.

Het lid Dussenbroek wenschte na de

woorden van het lid Eman van zijn kant te betuigen dat hij steeds met groote voldoening het vele werk van de politie heeft gade geslagen en dat het bekend is dat de politiecorpsen te kampen hebben met personeelsgebrek, zoodat het vele werk dat door hun verzet wordt, ook op prijs dient te worden gesteld.
Zijnde het voorstel van het lid Eman afgestemd, verklaarde de Voorzitter het debat voor gesloten.
Het lid Eman nog steeds aan het woord bracht naar voren dat eenige dagen geleden een soort staking onder een stel werklieden van de Lago zou hebben plaats gehad naar aanleiding dat er bezwaar bestond over vrij vervoer van de poort naar hun werkplaats.
Het lid Eman zeide dat die werklieden ongeveer 30 centen per dag van hun loon aan particuliere bussen moeten betalen om hen naar hun werkplaats te brengen.
Het lid Eman verzocht in deze de bemiddeling van de Voorzitter om een onderzoek in te stellen en zoo mogelijk te bewerkstelligen dat die werklieden gratis vervoer krijgen naar hun werkplaats.
De Voorzitter antwoordde hierop dat van een moeilijkheid zooals het lid Eman bedoeld hem bij geruchte wel bekend is, doch dat hem officieel niets ter kennis is gebracht.
De Voorzitter zeide verder dat de werklieden van de Lago hun eigen comité's hebben die bij de Directie al hun belangen kunnen voorstaan.
Het lid Eman repliceerde hierop dat die werklieden hun klacht gedaan hebben, doch zonder succes en drong er bij de Voorzitter aan bemiddeling te verleenen.
De Voorzitter antwoordde dat hij van niets afweet aangezien niemand bij hem geweest was om daarover klachte te doen.
Het lid Emen zeide hierop dat zijn verzoek gericht is om naar het voorgevallene een onderzoek in te stellen om die werklieden te helpen.
Het lid Eman zeide verder dat hij namens die menschen het verzoek richt.
De Voorzitter vroeg het lid Eman of hij dit bewijzen kan, waarop het lid Eman antwoordde of hij een machtiging noodig heeft om voor de publieke zaak het woord te voeren.
De Voorzitter antwoordde hierop dat het beter is dat die werklieden hun klacht schriftelijk schriftelijk indienen bij hem of bij de Raad.
Verder zeide de Voorzitter dat deze aangelegenheid beter zoo behandeld wordt, aangezien ze niet geheel ontbloot is van politieken inslag.
Het lid Eman antwoordde dat deze zaak met politiek niets te maken heeft en zeide dat hij een bemiddeling vraagt omdat er ongeregeldheden geweest was.
De Voorzitter antwoordde dat niemand bij hem geweest was om een klacht in te dienen.
Het lid Eman antwoordde toen dat indien de Voorzitter hem zoo kleineert hij hier niets te doen heeft, waarop het lid Eman opstond en de vergadering verliet.
Het lid Dussenbroek had verder niets voor de rondvraag, waarop de Voorzitter de vergadering sloot.
Aldus, voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 19e Juli 1944.

De Voorzitter
[signature]

De Leden
[signature]

De Secretaris
[signature]

Vergadering van den Raad van Politie
op Woensdag 19 Juli 1944.
Aanvang 4 uur + 30 minuten des namiddags. Tegenwoordig de Heeren H. Wagemaker Gezaghebber-Voorzitter, Dr. A. F. Dussenbroek lid en J. F. Bouwman Secretaris.
Afwezig zonder kennisgeving het lid C. A. Eman.
De Voorzitter opent de vergadering heet al de aanwezigen welkom en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke na voorlezing werden goedgekeurd en gearresteerd.
Vervolgens doet de Voorzitter voorlezing van een briefwisseling tusschen het lid Eman en de Voorzitter van de Raad van politie.
De Voorzitter zegt dat hij naar aanleiding van dit verzoek zich gewend heeft tot den Z.Edelen Gouverneur teneinde de inzichten van Z.E. hieromtrent te vernemen. Vervolgens zegt de Voorzitter dat Z.E. ook van meening is dat het niet op den weg ligt van de Voorzitter van de Raad van Politie tevens Gezaghebber een desbetreffend verzoek tot de Lago te richten; dat de Lago een particulier terrein is en de Overheid hiertoe niet de bevoegdheid heeft om verzoeken ter verkrijging van toegang tot particuliere terreinen aan te vragen.
Het lid Dussenbroek was het hiermede geheel eens, waarop besloten werd de stukken te deponeeren.
Vervolgens ~~werd~~ werd overgegaan tot voorlezing van een request door eenige kooplieden aan den Raad gericht

waarbij gevraagd werd om de naam Kaspadestraat te veranderen, in die van John. G. Eman straat.
Op voorstel van de Voorzitter werd de behandeling van dit request uitgesteld tot op de eerstvolgende vergadering.
Daarna wordt overgegaan tot het behandelen van het 1° punt der Agenda, n.l. Ontwerp benoodigde fondsen 1943-1947 voor uit te voeren werken;
De Voorzitter vroeg het lid Dussenbroek of hij hierop vragen te stellen heeft. Het lid Dussenbroek neemt hierop het woord en zegt dat het uiterst moeilijk is om reeds over de komende jaren te praten; Het lid Dussenbroek zegt dat hij zich in het algemeen hiermede kan vereenigen, doch dat hij het bedrag van ruim 1 millioen voor wegenbouw wel te laag acht;
De Voorzitter meent dat dit niet het geval is in aanmerking nemend dat dit bedrag over 3 jaren te verwerken, zal voorzien in 120 Km. wegenaanleg en verharding van bestaande wegen.
Verder zegt de Voorzitter dat uitbreiding van het Gezaghebberskantoor en Gerechtsgebouw in de naaste toekomst op het programma staan, terwijl voor de bouw van een residentie voor den Gouverneur een bedrag van ƒ 135.000 is uitgetrokken.
Het lid Dussenbroek zegt dat hij geen bedrag ziet uitgetrokken voor Schoolenbouw en uitbreiding waterleiding van San Nicolaas en hij gaarne cijfers willen zien deze voorzieningen betreffende;
De Voorzitter zegt hierop dat nog nimmer betreffende deze 2 posten cijfers waren vermeld.
Het lid D. antwoordde hierop dat

het van groot belang is en wijst er weer
op dat men het op Curaçao doet, en weer
buiten de Raad om.
De Voorzitter antwoordde hierop dat
hij over deze aangelegenheden met
de Inspecteur van het onderwijs en
de Directeur van de Landswatervoor-
zieningsdienst zal spreken.
Bij punt 2 der agenda, n.l. Volkswo-
ningbouw deelt de Voorzitter mede
dat uit het bouwfonds op Aruba
100 volkswoningen op Aruba zullen
worden gebouwd, n.l. 60 te San Nicolaas
en 40 te Oranjestad.
Vervolgens legt de Voorzitter over
situatieteekeningen en bouwplannen
van de woningen te Oranjestad,
welke woningen zullen komen te
staan ter hoogte van de nieuwe
gevangenis en de loodsen van den
heer Addison Croes.
De Voorzitter zegt verder dat op het
inschrijvingslijst ten Gezaghebbers-
kantore reeds een aantal van 450
gegadigden zijn voor deze huizen,
wel een bewijs hoe groot de behoefte
voor volkswoningen is; Zoowel
kleine als groote type woningen
zullen worden opgetrokken.
De Voorzitter stelt voor een commis-
sie in het leven te roepen die tot
taak zal hebben aan de hand van
Economische en Sociale zaken ver-
strekte gegevens, de huurders voor
deze woningen aan te wijzen; de
door het Hoofd van dit Departement
gestelde gedragsregels bepalen dat
de toekomstige bewoners van een
volkswoning arbeider moet zijn
met een maximum salaris van
ongeveer ƒ 150.- per maand indien

hij geen kinderen heeft; voor ieder kind
worden deze grenzen met ƒ 25 verhoogd.
landskinderen hebben de voorkeur boven
vreemdelingen; de huurders moeten
van goed zedelijk gedrag zijn en in
staat de woningen op behoorlijke wijze
te bewonen, rommel mag niet op
het erf aanwezig zijn en kindertjes
mogen niet naakt loopen;
Bij de bespreking van dit onderwerp,
zegt het lid Dussenbroek volkswoning
bouw een loffelijk streven te vinden,
doch vindt het woord landskind wel
erg vreemd in de ooren klinken; het
lid zou liever zien dat deze bepaling
plaats zou maken voor een meer alge-
meene vorm, zoodanig dat ieder die
onder de Nederlandsche vlag leeft,
dus Nederlanders, hiervan gebruik
kunnen maken. Voorts met betrek-
king tot het rondloopen van naakte
kindertjes, acht het lid deze bepaling
een ernstig ingrijpen in het privé-leven
en meent hiertegen ernstig bezwaar
te maken;
Verder vraagt het lid Dussenbroek zich
af waarom niet alleen groote wonin-
gen gebouwd kunnen worden; in dit
overwegend katholiek land meent het
lid Dussenbroek het Katholieke stand-
punt in dezen naar voren te moeten
brengen, dat als een van de programma
punten van de Katholieke afdeeling
hij voorstander is van woningmogelijk-
heden voor groote gezinnen;
Het lid Dussenbroek meent in dit
verband een aanval te moeten doen
op de regeering in London die weinig
begrip schijnt te hebben voor de
behoeften van een overwegend
Katholieke bevolking.

De Voorzitter verzoekt het lid Dussenbroek zich tot het onderwerp te bepalen en gaat nog eens op zakelijke wijze na, waarom tot het bouwen van groote en kleine huizen wordt overgegaan en toont de noodzakelijkheid van beide typen aan door er op te wijzen dat de woningen ook bereikbaar moeten zijn voor hen met een klein gezin en gering inkomen. De Voorzitter haalt voorbeelden naar voren en zegt dat er menschen zijn die met 3 gezinnen een huis bewonen, dat hij ook een geval weet waar in een gewone garage 2 gezinnen bewonen. De Voorzitter was het hiermede niet eens met het lid Dussenbroek.
Het lid Dussenbroek blijft bij zijn bovenaangehaalde en sprak de hoop uit dat men in deze zijn wensch ten uitvoer zou brengen. Bij punt 3 der agenda aangekomen deelt de Voorzitter mede dat vanwege de decentralisatie men grootere kantoorlokalen moet hebben, zoodat reeds met de bouw van een nieuw postkantoor is aangevangen en wel samen met de radiodienst.
Het lid Dussenbroek zegt dat hij zulks gezien heeft en dat hij het niet als een uitbreiding beschouwd aangezien het nieuwe postkantoor maar 1/3 grooter is dan het tegenwoordige. De Voorzitter antwoordt hierop dat de postdirecteur hem medegedeeld heeft dat het kantoor niettegenstaande het kleine er bij gekregen gedeelte aan zijn bestemming voldoet. Bij de rondvraag aangekomen dringt het lid Dussenbroek op verbetering van de bermen van de weg naar St Cruz en tevens ook aan de weg die achter de woning van den heer Baldomiro Bislick loopt; het lid zegt dat deze weg in een deplorabelen toestand verkeerd. De Voorzitter zegt dat hij hiervan notitie zal nemen en een onderzoek zal laten instellen. Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 15n December 1944.

De Voorzitter.
[signature]

De Leden
[signature]

De Secretaris.
[signature]

Vergadering van den Raad van Politie
op Donderdag 14 December 1944.
Aanvang 8 uur des namiddags.
Tegenwoordig de Heeren J. Wagemaker
Gezaghebber-Voorzitter, Dr. A.F. Dussenbroek
lid en J.F. Bouwman Secretaris.
Afwezig zonder kennisgeving het lid C.A. Eman
De Voorzitter opende de vergadering heette al
de aanwezigen welkom en stelde de Secre-
taris in de gelegenheid de notulen van de
vorige vergadering voor te lezen, welke na
voorlezing werden goedgekeurd en gearresteerd
Alvorens met de behandeling van de begrooting
1946 een aanvang te nemen nam het lid
Dussenbroek het woord en merkte op dat
het hem niet recht duidelijk is waarom
de naam Wenschelijkheidsbegrooting
gebruikt wordt; dat hij voor het eerst deze
naam hoort. Verder sprekende zeide het
lid Dussenbroek dat de behandeling
van dit onderwerp door de Raad haar oor-
sprong vindt in de bepaling in het Regee-
ringsreglement, dat zegt dat de Raad den
Gouverneur van advies dient; het lid
zeide dat dit onderwerp hoogstens advies-
begrooting 1946 genoemd kan worden,
ware dit de laatste keer van zulk een
begrooting, hij niets gezegd zou hebben, doch
dat hij gelooft dat deze Raad nog een
tijd lang de zaken zal moeten afdoen
volgens het oude systeem.
De Voorzitter was het heelemaal eens met
de opmerking van het lid Dussenbroek en
verzocht den Secretaris de wijziging van
de fout.
Vervolgens werd overgegaan tot het behandelen
van het 1e punt der agenda, n.l. Begrooting
van uitgaven over het jaar 1946, welke
artikels gewijze in behandeling werd genomen
Bij de post personeelskosten op het bestuurs-
kantoor vroeg het lid Dussenbroek of er
voor 1946 een tweede hoofdcommies kon komen op
het Gezaghebberskantoor. De Voorzitter zeide dat
hij niet recht weet hoe de hoofdcommiezen worden
aangesteld, onder de vorige Gouverneur was be-
vordering tot hoofdcommies een uitzondering,
thans schijnt de bevordering tot hoofdcommies
ingeschakeld te zijn in de gewone bevorderingssysteem
dat hij er echter niets voor voelt om een tweede
hoofdcommies op het Gezaghebberskantoor te plaatsen
Bij de post personeelskosten voor de Burgerpolitie
vroeg het lid Dussenbroek of er in 1946 op Aruba
een Inspecteur van politie zal zijn.
De Voorzitter antwoordde hierop dat zulks mis-
schien eerder zal geschieden.
Het lid Dussenbroek juichte de uitbreiding van
het aantal politiemannen, byzonderlijk om de
politieposten te Sta Cruz en Noord goed te
doen bezetten en ook om de bijzondere wetten
te doen naleven. Het lid Dussenbroek zeide
dat hij vernomen heeft dat op het eiland het
gokken een zeer actueele kwaal is geworden,
waarbij fantastische bedragen gewend worden.
De Voorzitter antwoordde hierop dat met de
Wet in de hand men nog niets doen kan
tegen het gokken in de clubs.
Bij de post gevangeniswezen vroeg het lid Dussen-
broek of de nieuwe gevangenis groot genoeg is.
De Voorzitter antwoordde hierop ontkennend
en zeide dat de gevangenis met de vele opge-
sloten schutters niet groot genoeg is, doch
sprak de hoop uit dat als de oorlog in 1946
afgeloopen is, zulks wel het geval is.
Bij de post voor volksfeesten op den verjaardag
van H.M. de Koningin zeide het lid Dussen-
broek dat op zijn voorstel steeds het bedrag
door hem verhoogd is, doch door het Bestuur
op Curacao steeds op f 1000.- werd gehouden.
Het lid Dussenbroek stelde voor om deze post
hardnekkig te blijven verhoogen totdat het
Bestuur van Curacao daarvan de noodzaak
inziet;

De Voorzitter verklaarde zich hiermede eens
waarop een bedrag van ƒ 5000.- voor deze
post is uitgetrokken.
Bij de post van de genees- en heelkundige
dienst bepleitte het lid Dussenbroek de
wenschelijkheid van een volledig betaalde
dokter.
De Voorzitter antwoordde hierop dat aan de
hand van statistische cyfers de dokter op
Savaneta betrekkelijk weinig gouvernements
patienten heeft, zoodat de noodzaak niet
bestaat om een volledig betaalde dokter te hebben.
Het lid Dussenbroek nam hierop wederom
het woord en deed een aanval op de huidige
toestand waarin de oogarts zoo nu en dan
van Curacao voor een dag overkomt;
het lid Dussenbroek drong hierbij op om een
behoorlijke voorziening, daar men altijd beter
geattendeerd wordt door een oogspecialist dan
door een gewone dokter; het lid Dussenbroek
zeide dat iemand die b.v. een bril noodig
heeft liever naar een specialist gaat dan
naar een gewone dokter.
De Voorzitter antwoordde hierop dat de
directeur van de Openbare Gezondheidsdienst
geen noodzaak ziet voor een oogarts; de wei-
nige gevallen op het eiland zullen zulk een
oogspecialist niet rechtvaardigen.
Op voorstel van het lid Dussenbroek zal
hierover een brief gericht worden aan Z.E.
den Gouverneur.
Bij de post verloskundige dienst werd op
voorstel van het lid Dussenbroek deze post
met nog een vroedvrouw verhoogd, aange-
zien het lid 2 vroedvrouwen te weinig vond.
Ad. 10401. Bij deze post vroeg het lid Dussenbroek
of de promotie van ambtenaren die onder
militaire dienst zijn, doorgaat.
De Voorzitter antwoordde hierop zulks niet
te weten.
Bij de post Landswatervoorzieningsdienst

meende het lid Dussenbroek een woord van lof
te moeten toezwaaien aan de betrokken instan-
tie die ons per 1 Januari a.s. dag en nacht
water zal geven.
De Voorzitter meende dat dit toekwam aan de
Directeur van de Landswater Voorzieningsdienst.
Het lid Dussenbroek meende dat voorschotten
voor den landbouw gegeven moet worden en
stelde voor hierop een bedrag van ƒ 100.000
uit te trekken.
De Voorzitter was het hiermede geheel eens
waarop een post voor voorschotten voor den
landbouw ten bedrage van ƒ 100.000 werd
uitgetrokken
Het lid Dussenbroek vroeg de Voorzitter of
de Gezaghebber uitgenoodigd was op de j.l.
gehouden conferentie door den Directeur
v/h Dept Landbouw, Veeteelt en Visscherij.
De Voorzitter antwoordde hierop dat vanwege
de late uitnoodiging hij niet op de conferen-
tie kon zijn.
Bij de post voor bijdragen aan de Kamers van
Koophandel werd voor bezoldiging van 1
Secretaris een P.M. post uitgetrokken, omdat
spoedig verwacht zal worden dat de Kamer
van Koophandel actief zal optreden en de
kosten ervan gedekt moeten worden.
Ad 100401. vroeg het lid Dussenbroek of er
geen bedrag uitgetrokken is voor de haven
van Oranjestad.
De Voorzitter verklaarde dat zijns inziens
andere werken dringender zijn en vroeg aan
het Statenlid Eman die in de zaal
aanwezig was of het hem bekend is of
voor 1945 geen bedrag voor de haven
op de begrooting is gebracht.
Het Statenlid Eman antwoordde zulks
niet te weten, aangezien de begrooting
1945 nog niet behandeld is.
Bij de post aanleg riooleering, zeide de
Voorzitter dat de hoewel deze post

zeer voornaam is, hij zulks niet op de begrooting voor 1945 heeft geplaatst, hoewel de Raad daarvoor f 250.000 had aangevraagd. De Voorzitter zeide om dit bedrag wederom aan te vragen in de hoop dat Wij er deze keer wel wat van zullen krijgen.
Het lid Dussenbroek was het hiermede geheel eens, weshalve voor deze post een bedrag van f 250.000 uitgetrokken werd.
Bij de post Nieuwbouw vroeg het lid Dussenbroek ook voor Aruba een P.M. post te plaatsen voor een stationsgebouw op het vliegveld, Curacao gaat zulk een duere stationsgebouw krijgen, zoodat Aruba ook rijp is voor een nieuw gebouw.
De Voorzitter antwoordde hierop dat de Statenleden hem toegezegd hebben reeds voor 1945 uitbreiding van het stationsgebouw te zullen toestaan.
Het aanwezige Statenlid Eman, na toestemming van de Voorzitter te hebben verkregen lichtte de Voorzitter in, dat hij op Curacao voorgesteld heeft om de te bouwen stationsgebouw voor Curacao op Aruba te bouwen, daar dit goedkooper uitkomt.
Het Statenlid Eman zeide dat de andere statenleden daar tegen was, doch hem toegezegd heeft dat zij de verbetering van het tegenwoordige stationsgebouw op Aruba zullen toestaan.
Weshalve werd een post voor vergrooting stationsgebouw K.L.M. P.M op de begrooting gebracht.
Hierna wordt de begrooting in haar geheel aangenomen.
Bij de ingekomen stukken was er een uitgebreide correspondentie omtrent klachten over de aloë; de klacht is afkomstig uit Liverpool, waar gebleken is dat uit Aruba afkomstige aloë vol met yzer, steenen enz is. De Voorzitter meende dat alleen strenge maatregelen tegen de overtreders misschien zal kunnen helpen; er bestaat volgens de Voorzitter zelfs het gevaar dat de mindere kwaliteit aloë afkomstig uit Afrika bij de koopers preferentie zal gaan vinden wanneer de knoeierij op Aruba zoo door gaat. De Voorzitter zeide hiermede bezig te zijn overleg te plegen met het Bestuur op Curacao
Vervolgens werd een brief van ZE den Gouverneur voorgelezen over de eventueele verandering van de naam Nassaustraat. Dit onderwerp werd over en weer besproken waarbij de Voorzitter en het lid Dussenbroek overeen kwamen dat vanwege de nationale beteekenis van deze straat het verzoek van de requestranten niet ingewilligd kon worden, doch dat de nieuwe weg naar het clubgebouw van Sociedad Bolivariana de naam zal krijgen van "John Eman weg". Hierover zal een brief gericht worden aan de initiatiefnemer.
De laatste ingekomen stuk was een ontslag brief van het lid Dussenbroek, die per 1 Januari 1945 zijn taak als landraad moet nederleggen, vanwege zijn a.s vertrek naar Curacao.
De Voorzitter hield een korte toespraak en bracht naar voren dat hij betreurt dat het afscheid van het lid Dussenbroek niet in een volledige raad plaats vindt;
het toch al magere lichaam van deze Raad ondergaat een groot verlies met uw heengaan; nu ik U het laatst in de Raad toespreek, moet ik zeggen dat het mij spijt dat U heen gaat. Daar Uw vertrek voor U een promotie opleverd, worden mijn gevoelens gemengd; gedurende 15 jaren hebben wij van gedachten gewisseld aan deze tafel om met de bescheiden middelen die dit lichaam heeft, de goede zaak te dienen; steeds.

heb ik in U gezien de eerlijkheid en oprechtheid waarmede U opkwam voor recht, orde en tucht. De samenwerking met U in dit college is steeds uitstekend geweest, hoewel er verschillende van meeningen waren is men steeds tot een goed begrijpen gekomen, herhaaldelijk werden de degens gekruist, maar werden zij daarna steeds weder in de schede gestoken; er was een periode van minder goed begrijpen, maar daar zijn wij menschen voor om fouten te begaan en die te herstellen. Ik dank U voor alles wat U gedaan hebt in dit college: het spijt mij dat de Raad zoo ontzettend weinig belangstelling heeft van de bevolking en jammer genoeg ook van het Bestuur op Curacao, zoodat niet genoeg bekend is Uw herhaaldelijke voorstellen in de Raad voor de goede zaak op het eiland; Aruba kan U dankbaar zijn; om eens een voorbeeld te noemen, reeds in 1932 hebt U de rioleering in Oranjestad bepleit. Ik dank U voor alles namens de Raad en ook uit eigen naam. Ik wensch U het beste toe en Gods zegen ruste op U.
Het lid Dussenbroek dankte voor de woorden van de Voorzitter en zeide blij te zijn dat hij heeft mogen samenwerken voor het algemeen belang van het eiland; dat de degens dikwijls gekruist werden is waar, doch spontaan werden zij weer in de schede gestoken en steeds met een nuttig effect, daar men steeds kwam tot een goed begrijpen van elkaar. Het lid Dussenbroek herinnerde nog zijn eerste vergadering op 3 November 1931 in het gebouw waar nu de Hoofd Technisch ambtenaar woont, waar een debat was over art 117 van het Regeeringsreglement; de decentralisatie werd toen al door hem bepleit, er is niets gekomen gedurende het aantal jaren dat hij er was, maar hij is blij dat men het binnenkort verwacht mag.
Met dank aan den Voorzitter voor de prettige samenwerking eindigde het lid Dussenbroek.
Het Statenlid Eman na vergunning van de Voorzitter te hebben bekomen, mocht eveneens vanuit het publieke zaal het woord voeren en bracht dank uit aan landraad Dussenbroek voor alles wat hij gedaan heeft: Het Statenlid Eman schetste het lid Dussenbroek allereerst als een goede medicus en verder als een slagvaardig man die goed heeft samengewerkt in de Raad van Politie voor het algemeen belang van het eiland. Nu de militaire plicht het lid Dussenbroek naar een hoogere positie elders roept, zeide het Statenlid Eman hem dank en wenschte hem het allerbeste toe.
Het lid Dussenbroek dankte eveneens den heer Eman voor zijne woorden.
Bij de rondvraag merkte het lid Dussenbroek op dat de arbeiderswoningen op Dakota wel te klein zijn en wel zoo klein, dat men ze eigenlijk geen huizen kan noemen: Het lid zeide verder van goede bron vernomen te hebben dat de Hygienische Dienst hierover niet geraadpleegd was.
De Voorzitter antwoordde hierop dat de Hygienische dienst zeer zeker ingeschakeld is aangezien de plannen daartoe door D.O.W aan het Dept. Openbare Gezondheidsdienst waren toegezonden.
Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde sluit de Voorzitter de vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 25n Januari 1945.

De Voorzitter
Wagemaker

De Leden,
[signature]

De Secretaris
Mourman

Vergadering van den Raad van Politie op.
Donderdag 25 Januari 1945.
Aanvang 8 uur des namiddags
Tegenwoordig de Heeren: J. Wagemaker-Gezaghebber-Voorzitter, C.A Eman lid en J.F. Bouman secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering, heet al de aanwezigen welkom en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke na voorlezing werden goedgekeurd en gearresteerd.

Vervolgens deelt de Voorzitter mede den inhoud van een ingekomen stuk, zijnde een beschikking van den Gouverneur dd. 12 Januari 1945. No. 277.

Hierna gaat de Raad over tot het behandelen van het eerste punt der agenda, n.l. „Opmaking der kiezerslijsten".

Deze lijsten worden overeenkomstig art 5 van de Kiesverordening van den 28/30 november. 1869. (P.B 1869. No 24) met een totaal van 1077. kiesbevoegden opgemaakt. Besloten wordt deze lijsten zooals bepaald bij het eerste lid van art 6 van evengemelde verordening, af te kondigen, aan te plakken en ter inzage van een ieder gedurende veertien dagen ten bureele van den Gezaghebber neder te leggen.

Bij de rondvraag stelde het lid Eman voor om niet meer met deze instelling te vergaderen, daar de vergaderingen toch van weinig beteekenis zijn; beter kan de decentralisatie worden afgewacht.

De Voorzitter was van meening dat de tegenwoordige instelling een hol vat is, zonder belangstelling van het Bestuur of publiek, waar geen kracht van uitgaat.

Voor rectificatie zie eerstvolgende vergadering van 12 Febr.

De Voorzitter zeide dat er wettelijke voorschriften zijn betreffende de Raad, die vergaderingen noodig maken.

Het lid Eman stelde voor om dan voorloopig het ledenaantal uit te breiden

De Voorzitter was het hiermede eens en besloten werd dit voorstel bij den Gouverneur in te dienen.

Niemand meer het woord verlangende en niets meer te behandelen zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 12n Februari 1945.

De Voorzitter
Wagemaker

De leden.
Albert

De Secretaris.
J.F. Bouman

Vergadering van den Raad van Politie op.
Maandag 12 Februari 1945.
Aanvang 8 uur des namiddags
Tegenwoordig de Heeren. J. Wagemaker-Gezaghebber-Voorzitter, C.A Eman lid en J.F. Bouman Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering, heet al de aanwezigen welkom en stelt den Secretaris in de gelegenheid de notulen van de vorige vergadering voor te lezen, welke na voorlezing door een opmerking van de Voorzitter werden goedgekeurd en gearresteerd.

Naar aanleiding van de notulen, merkt de Voorzitter op dat het wel een misverstand moet zijn geweest, dat het voorstel ter vorige vergadering geopperd om een brief te schrijven voor uitbreiding van het aantal raadsleden als aangenomen wordt beschouwd.

De Voorzitter zegt dat hij het voorstel heeft.

aangehoord doch aangezien hij van meening is
dat men rustig het reeds in ontwerp klaar
zijnd eilandenreglement moest afwachten,
hij niet voor is om uitbreiding thans voor te stellen
en verzoekt vermelding in de notulen dat het
een en ander op een misverstand moet hebben
berust.
Hierop volgt een gedachtenwisseling tusschen
de Voorzitter en het lid Eman, waarbij de
Voorzitter zegt dat de Raad thans zonder
eenige bevoegdheid inderdaad geenerlei waarde heeft, doch dat volgens de bestaande verordening de zaak aan de gang moet worden
gehouden totdat een nieuw systeem dit
alles komt vervangen.
Het lid Eman meent dat beter geen verkiezingen gehouden wordt, daar het Bestuur
vlugger zal overgaan tot invoering van
de decentralisatie; indien men bezig
blijft met de Raad het Bestuur denken
zal dat alles zoo blijven kan.
Vervolgens deelt de Voorzitter mede den inhoud
van een ingekomen stuk, zijnde een brief
van Z.E. den Gouverneur d.d. 23. Januari 1944
waarbij de Gouverneur te kennen geeft dat
onder de tegenwoordige tijdsomstandigheden
onmogelijk is gebleken specialisten te krijgen
uitsluitend voor oogziekten; dat na afloop
van den oorlog pogingen gedaan zullen worden om een oogarts te bewegen zich op Aruba
te vestigen, waarop het Gouvernement met
dezen oogarts een overeenkomst kan aangaan
om tegen een vaste vergoeding de behandeling
van de gouv-patienten op zich te nemen.
Hierna gaat de Raad over tot het behandelen
van het eerste punt der agenda, n.l. "Sluiting
der kiezerslijsten".
De Voorzitter zegt dat deze vergadering belegd
is, om de ingevolge art 6 der Kiesverordening
(P.B. 1869. No 24) opgemaakte lijsten van
kiezers, vermits er geen bezwaar hiertegen

is uitgebracht, te sluiten, zooals bepaald bij art
8 van evengemelde verordening.
Dienovereenkomstig worden deze lijsten met
een aantal van 1677 kiesbevoegden gesloten
Besloten wordt deze lijsten zooals bepaald bij
art 8 dier Verordening opnieuw te laten afkondigen, aanplakken en gedurende 14 dagen ter
inzage van een ieder ten bureele van den
Gezaghebber neder te leggen.
Bij de rondvraag wenscht niemand het
woord en niets meer te behandelen zijnde
sluit de Voorzitter de vergadering.
Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van

De Voorzitter
[signature]

De Leden:
[signature]

De Secretaris
[signature]

Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag 8 Maart 1945.

Aanvang 8 uur des namiddags.

Tegenwoordig waren de Heeren.I.Wagemaker Gezaghebber-Voorzitter,C.A.Eman Lid en A.E.Wever nieuw verkozen lid en L.E.van der Jagt,secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering,heet den nieuwen landraad,den heer Wever welkom,en geeft vervolgens den aftredende secretaris gelegenheid de notulen der vorige vergadering voor te lezen,welke zonder eenige wijziging werden goedgekeurd en gearresteerd. Hierna wordt overgegaan tot het onderzoek van de geloofsbrieven van den heer Wever,die in orde worden bevonden. De nieuwe landraad legt nu in handen van den Voorzitter de voorgeschreven eed af. De Raad van Politie,herneemt de Voorzitter was in den tijd zijner instelling de vertolking van een zeer vooruitziend,democratisch inzicht. Het lichaam beantwoordt echter niet meer aan de eischen van dezen tijd. Dit eiland is in de laatste vijftien jaren zoo enorm vooruitgegaan,dat de Raad nu nauwelijks meer een volksvertegenwoordiging kan genoemd worden en geheel is verouderd.De nieuwe landraad is waarschijnlijk een der laatsten, daar er geen periodieke verkiezingen meer zullen worden gehouden.De nieuwe eilandenraad bestaat al op papier en zal meer en beter voor de belangen der bevolking kunnen zorgen.De tegenwoordige Raad kan echter ook niet worden genegeerd.De heer Wever stelt nu zijn krachten en zijn groote ondervinding in verschillende deelen der wereld opgedaan ter beschikking van de bevolking.De hoop is gerechtvaardigd dat zijn politieke loopbaan niet zal eindigen met de opheffing van de Raad van Politie,maar voortgezet zal worden in den nieuwen raad,Gods zegen zij hem toegewenscht en een hartelijk welkom in ons midden.

De heer Wever dankt voor de verwelkoming en de gegeven inlichtingen en zal op het eind der zitting wederom het woord vragen.

Een ingekomen stuk van den heer H.E.Lampe wordt nu door den Voorzitter voorgelezen,waarin deze uiting gevend aan gevoelens van hooggestemd patriottisme den nieuwen landraad welkom heet.

Bij de rondvraag,die het volgende punt op de agenda is,houdt het lid Eman een rede van den volgenden inhoud:

"Mijnheer de Voorzitter,Nadat ik in de laatst gehouden Politieraad vergadering gezegd heb dat er m.i. geen nut meer daarin lag voor dezen Raad om bijeen te komen,is inmiddels de Raad weer voltallig geworden door de verkiezing van het ontbrekende lid.Thans dat de Raad weer voltallig is ge-

worden zal hij kunnen functioneeren totdat hij vervangen zal zijn door het ons in uitzicht gestelden Eilandenraad.Alvorens hierover dieper in te gaan wilde ik gaarne van deze gelegenheid gebruik maken om collega Wever van harte welkom te heeten in ons midden.Het feit dat hij gekozen is als Landraad getuigt van het vertrouwen dat hij bij het Arubaansche Publiek geniet.De heer Wever kennende als een man van initiatief en van groote stuwkracht,die menigmaal getoond heeft belang te stellen in den vooruitgang van zijn geboorteplaats,ben ik ervan overtuigd dat deze schitterende hoedanigheden een waarborg zullen zijn voor het Arubaansche volk, dat hij de belangen dezer gemeenschap met liefde en opgewektheid zal behartigen.Ik heb voor mij de overtuiging dat de heer Wever het in hem gestelde vertrouwen niet zal beschamen.Reeds eerder was hij een candidaat van het volk voor Statenlid.Het groote aantal stemmen dat destijds op hem was uitgebracht geeft een beeld van de groote achting welke hij bij het Arubaansche publiek geniet.Terugkomende op het eilanden-reglement dat al zoolang op zich laat wachten wil ik hier aandringen op bespoediging van zijn indiening bij de Staten van Curacao.Van betrouwbare bron weet ik dat de Hooge Regeering in Londen bereids Haar goedkeuring daaraan heeft gehecht.Het verwondert heel Aruba daarom dat het betrokken ontwerp de Staten nog niet heeft bereikt.Ik moge daarom hierbij het voorstel doen dat de Raad bij Z.E.den Gouverneur op bespoeding aandringt.Mijnheer de Voorzitter,-Het is geen geheim meer dat U zeer spoedig Uw gezaghebbersambt zal neerleggen.Wij hebben vernomen dat U tegen Mei a.s. met verlof weggaat,welk verlof zal aansluiten bij Uwe pensioneering.Het is geen afscheidsrede dat ik hier wil houden,doch hoop echter t.z.t wel in de gelegenheid gesteld te worden een paar afscheidswoorden tot U te richten.Het is in verband met Uwe pensioneering dat ik hier een voorstel wensch te doen. Met belangstelling heb ik gevolgd,dat de Staten van Curacao den Gouverneur voorgesteld heeft U een uitkeering te doen uit 's Landskas,als compensatie voor het geringe pensioen,dat U als gedetacheerd ambtenaar toekomt.Ik acht het niet meer dan billijk dat de gevraagde uitkeering aan U worde gedaan.Ik wensch dan ook voor te stellen dat de Raad op bespoediging ook hiervan bij den Gouverneur aandringt.Hoewel Uw vertrek als het ware voor de deur staat,heeft de Gouverneur in Ue vervanging nog niet voorzien.Wij hebben in den laatsten tijd vele geruchten hieromtrent gehoord,doch eene definitieve beslissing is nog niet gevallen,zulks tot groote teleurstelling

van het gansche Arubaansche Publiek.Het betreft hier een zaak waar heel Aruba in geintereseerd is.En toch laat Z.E.den Gouverheur zoolang op een besluit wachten.Zooals bekend is zeer onlangs door een groot deel der Arubaansche burgerij,bestaande uit alle lagen der bevolking door tusschenkomst van de Arubaansche Statenleden Eman en Kwartsz een verzoekschrift bij Z.E.den Gouverneur ingediend,waarin men de wenschelijkheid betoogde de benoeming tot Gezaghebber van Aruba,van een geschikt landskind met bestuurservaring en juridische kennis.Ook hierover is onlangs veel geschreven in de Curacaosche pers.En toch blijft deze benoeming in mysterie gehuld.Waarom deze geheimzinnigheid,vragen velen zich af.De nieuwe functionaris zal zeker een paar maanden tijd noodig hebben om zich op de verschillende Departementen op Curacao in te werken.Zijn benoeming komt nu veel te laat.Het is algemeen bekend op wien Aruba's keuze is gevallen en algemeen vertrouwt men dat de Gouverneur bij het doen deze benoeming wel degelijk rekening zal willen houden met den wensch en het verlangen des volks.Waar de Raad van Politie het Arubaansche volk in al zijn geledederen vertegenwoordigt,meen ik dat het op den weg des raads ligt om het bewuste verzoekschrift bij den Gouverneur te steunen.Het is den uitgesproken wensch van ons volk om nu eens de kans te geven aan een landskimd,teneinde zijm krachten te kunnen wijden aan de belangen van ons eiland.Ik neem daarom de vrijheid den Raad voor te stellen een telegram te richten tot Z.E.den Gouverneur van ongeveer den volgenden inhoud,"waarna hij een telegram voorleest en overhandigd van den volgenden inhoud:" Gouverneur Curacao."De Raad van Politie in vergadering bijeen neemt beleefd de vrijheid het door de Arubaansche Statenleden Eman en Kwartsz bij Uwer Excellentie ingediende verzoekschrift,verzoekende een Landskind te bevorderen tot Gezaghebber van Aruba,met aandrang te steunen en den wensch te uiten dat U.E bij deze benoeming wel rekening zal willen houden met den uitgesproken wensch van het Arubaansche Volk".

De voorstellen tot aandringen bij Z.E.den Gouverneur op bespoediging van indiening van het Eilandreglement bij de Staten en tot het verzenden van bovenstaand telegram worden met algemeene stemmen aangenomen.Voor wat betreft het verzoek om uitkeering aan den Gezaghebber bij zijn beeindiging van den dienst als schadeloosstelling voor zijn gering pensioen stemt de Voorzitter blanco,de beide leden voor.

De heer Wever komt nu met drie voorstellen:het eerste om tweemaal per

maand te vergaderen,het tweede om eens permaand de Raadzaal ter beschikking van de landraden te stellen opdat het publiek hen over zijne wenschen en grieven kunne spreken,het derde om den secretaris te salarieeren,temeer daar nu zijn werk zwaarder zal worden. Ten aanzien van het eerste voorstel meent de Voorzitter dat dit beter van de onderwerpen,die een gevolg zijn van het aannemen van het tweede voorstel kan worden afhankelijk gesteld.Daarenboven kunnen de landraden telkens als zij dit gezamenlijk noodig achten eene vergadering aanvragen.De heer Eman vereenigt zich hiermede.Het tweede voorstel wordt met algemeene stemmen aangenomen.Wat betreft de salarieering van den secretaris stelt de heer Eman voor hierover een brief aan Z.E. den Gouverneur te richten,waarin gevraagd wordt f.25.- per maand voor het verleden met terugwerkende kracht en f.50.- voor de toekomst in verband met het zwaarder worden van het werk,door de verhoogde activiteit van den Raad.Dit voorstel wordt met algemeene stemmen aangenomen,waarbij de Voorzitter opmerkt,dat een salaris voor den Secretaris jaarlijks op de wenschelijkheidsbegrooting wordt gebracht,doch dat dit/~~elk jaar wordt~~ afgevoerd.

in de laatste jaren niet

De heer Wever verzoekt nu den Voorzitter eenige woorden in den landstaal te mogen richten tot het publiek om hen te bedanken voor het in hem gestelde vertrouwen.De Voorzitter heeft er voor deze gelegenheid geen bezwaar tegen,doch stelt voorop dat het Nederlandsch de officieele taal is. De heer Wever dankt met eenige woorden in de landstaal de aanwezigen voor het in hem gestelde vertrouwen en verzekert dat de Raad in beteekenis zal toenemen vooral doordat nu het publiek in de gelegenheid zal zijn geregeld de landraden te spreken.Verder hoopt hij met den Voorzitter en zijn medelid samen te mogen werken voor het algemeen welzijn.

Het lid Eman vraagt aandacht voor de wegen in de buitendistricten,waarlangs de meeste arbeiders naar en van het werk moeten komen.Deze verkeeren in een vreeselijke toestand.Hij stelt voor alle gelden voor wegen op de begrooting te doen besteden voor deze buitenwegen.De Voorzitter zet uiteen dat de oorlog vele moeilijkheden met zich brengt,doch dat metvhet beschikbare gedaan wordt wat gedaan kan worden.De nieuwe volkswoningen brengem ook nieuwe wegen met zich.Wel wil hij Z.E. voorstellen om alle werken/,die niet direct hoodzakelijk zijn te vervangen door verbetering van de buitenwegen.Toezicht op de wegen is de taak van den Raad zegt het lid Eman.

aan wegen

Zeker, beaamt de Voorzitter, en lang verzuimd.Gaarne ziet hij de goede ge-

woonte van wegeninspectie heleven. Het bezwaar was dat de leden nooit tegelijk tijd ervoor hadden. It komt weer onmiddellijk te zien als de landraden verschillende dagen beginnen voor te stellen. De heer Wever denkt zelfs aan den Zondag. De Voorzitter meent dat Zaterdag het beste is. De eenige tijd, dat allen kunne, blijkt eindelijk de Vijdagmiddag te zijn. Er wordt overeenkomstig besloten elke Vrijdagmiddag om 3 uur op inspectie uit te trekken. Nog even vraagt het lid Eman de aandacht voor de Boca Canoa, die dermate verzand is dat de visschers moeite hebben met het in en uit varen. De Voorzitter belooft er aandacht aan te zullen besteden en dankt voor de groote belangstelling van de zijde van het publiek, hopende dat deze nog zal vermeerderen. Hij wijst er op hoe weinig van die zijde belangstelling is getoond in het werk van den Raad. Dit nu zal in de toekomst moeten veranderen. Aruba krijgt bij de invoering van het eilandreglement een groote kans om eigen zaken in eigen huis te beredderen. Wordt die kans niet gegrepen en blijft men afzijdig van deze belangen dan zal wat ter goede is bedoeld zich ten kwaade keeren. En dan komen de belangen van Aruba in de goot te liggen en dan kan men het eitket eigen schuld daarop plakken. Spreker zegt dat niet om onaangenaam te zijn, maar omdat de belangen van dit ressort hem zoo aan het hart liggen.

Niemand meer het woord wenschende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 29ste Maart 1945.

De Voorzitter,
[signature]

De Leden,
[signatures]

De Secretaris,
[signature]

Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag 29 Maart 1945. Aanvang 8 uur des namiddags.

Tegenwoordig waren de heeren: I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, C.A. Eman en A.E. Wever, leden en L.E. van der Jagt, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering met een welkomstwoord aan de aanwezigen in de eerste plaats aan de landraden en stelt vervolgens de secretaris in de gelegenheid de notulen der vorige vergadering voor te lezen, deze worden ongewijzigd goedgekeurd en gearresteerd.

Een ingekomen stuk van beide landraden wordt door den Voorzitter voorgelezen, waarin de heeren protesteeren tegen de wijze waarop ~~door~~ Z.E. den Gouverneur een door den Raad verzonden telegram beantwoordt door aan den Gezaghebber te seinen inplaats van aan den Raad.

De heer Wever vraagt en krijgt nu het woord, waarop hij een beginselverklaring voorstelt, welke als bijlage bij deze notulen is opgenomen. De bestrijding van ondeugd en onontwikkeldheid dient de taak van den Raad te zijn.

Dit onderwerp is niet nieuw, zegt de Voorzitter, toch is hij blij dat het weer eens ter sprake wordt gebracht. Het is een onderwerp dat gedegen studie eischt. Dit is dan ook volgens den heer Wever de bedoeling, hierin moet een grondslag worden gezien voor verdere actie. Bij stemming wordt met algemeene stemmen aangenomen deze motie op te nemen als bijlage bij de notulen.

Het lid Eman stelt nu de volgende vragen: Is er eenig aan den Raad gericht antwoord gekomen op het telegram dat na de vorige vergadering werd verzonden? Neen, zegt de Voorzitter het antwoord was aan hem gericht.

Is er aan Z.E. geschreven over eene uitkeering aan den Gezaghebber bij zijn vertrek? Nog niet, antwoordt de Voorzitter.

Is er geschreven over het verzoek van den Raad om de indiening van het eilandreglement te bespoedigen? Ja, hierover is geschreven, evenals over de salarieering van den Secretaris.

Het lid Wever vraagt uitleg over de positie van de landraden en hunne verhouding tot andere overheidsinstanties tevens een exemplaar van de desbetreffende wettelijke voorschriften. Er blijkt één exemplaar van te zijn, de Voorzitter belooft dit te zullen laten overtikken. Het lid Eman vraagt of de

onbezoldigde secretaris dit ook zal moeten doen. De heer Wever geeft de wensch te kennen een dienstauto ter beschikking der landraden te stellen voor het onderzoek van de op de spreekdagen ingekomen wenschen en klachten. De Voorzitter zegt, dat tot nog toe hierin niet op de begrooting is voorzien, doch belooft, dat erover naar Curacao zal worden geschreven. Het lid Wever wil het schooltoezicht door den Raad zien herleven en liefst zoo gauw mogelijk. De Voorzitter licht toe, dat hijzelf over zeer weinig tijd beschikt doch dat de landraden dit toezicht ook zoowel gezamenlijk als elk afzonderlijk kunnen uitoefenen. De heer Eman ziet dit liever gezamenlijk gebeuren met den Voorzitter op een nog overeen te komen dag. De Voorzitter vereenigt zich hiermede.

De heer Wever vraagt nu om openstelling van het Willem de Zwijgerpark voor de jeugd, - de kinderen hebben een park noodig voor ontspanning en het opdoen van natuurkennis. De Voorzitter heeft hiertegen bezwaar, groot bezwaar. Het park is het eenige, kostbare plekje groen in Oranjestad, hierin vormt Aruba een contrast met de rest van de wereld. Ginds groeien groote sterke boomen, die tegen een stootje kunnen. Hier kunnen boomen geen ruwe behandeling velen. De heer Eman vraagt, wat dan het doel van het park is ? Versiering van de stad, antwoordt de Voorzitter. De heer Eman vindt dat het park dan van geen nut is en vereenigt zich met het voorstel van den heer Wever, mits de jeugd onder toezicht staat. In stemming gebracht wordt aangenomen er gedurende een maand de proef mee te nemen, te beginnen op den 1sten April. De Voorzitter stemt tegen. De heer Wever ziet veel heil in het plaatsen van waarschuwingsbordjes binnen het park. De heer Eman verheugt zich over het nuttig gebruik dat ervan zal worden gemaakt. Wijt het niet aan ons, zegt de Voorzitter, als het park geheel teniet gaat. Schrijf het gerust af! Op verzoek van het lid Eman, krijgt de heer Marchena uit het publiek het woord. Hij wenscht banken in het park, als er banken zijn neemt het gevaar voor de planten af. Het lid Eman meent, dat die er al waren. Nu ze er niet zijn moeten zij er zoo spoedig mogelijk komen.

Er wordt nu besloten te wachten tot er banken zijn en dan het park open te stellen voor kinderen, doch uitsluitend onder toezicht van volwassenen.

De heer Wever komt nu met eenige verdere voorstellen. De nieuw opgerichte vereeniging voor t.b.c. bestrijding, verdient de medewerking en steun van de politieraad. Zijn voorstel om die schriftelijk aan te bieden, wordt met algemeene stemmen aangenomen. De Rotary op Aruba heeft een commissie ingesteld voor het bestudeeren van wegen- en verkeersvraagstukken. Kunnen de plannen en bevindingen dezer commissie aan den Raad worden medegedeeld ? Met algemeene stemmen wordt aangenomen hierover een brief aan de Rotary te richten. Tenslotte vraagt hij een Raadsvergadering voor de volgende Donderdag. De Voorzitter kan er dan niet zijn, wel over veertien dagen. Er wordt nu besloten op Donderdag 12 April de volgende vergadering te houden. De heer Wever vraagt nu dagteekening en nummering der stukken en stelt voor de volle tekst der voorstellen in de notulen op te nemen. De Voorzitter ziet deze liever als bijlagen bij de notulen opgenomen, zoodat het opnieuw overnemen wordt vermeden. Allen kunnen zich hiermede vereenigen. De heer Eman wenscht in de notulen opgenomen te zien dat tweemaal wegenschouw door den Raad heeft plaats gehad en dringt nogmaals op uitdieping der Boca Canoa aan. Hij wenscht verder te zien opgenomen, dat de Raad het recht van appel heeft bij de Staten, de Gouverneur, de Staten Generaal en de Kroon. Hij wil evenwel de Gouverneur niet passeeren door zich rechtstreeks tot de Kroon te wenden over de benoeming van een landskind tot Gezaghebber van Aruba. Ook vraagt hij of de putten niet meer onder het toezicht van den Raad staan. Gaarne zou hij zien, dat, zooals vroeger, de Raad opgaf wat er aan de putten gedaan moest worden, waarna het betrokken departement dit uitvoerde. Hierin is geen verandering gekomen, zegt de Voorzitter, het Bestuur - dus ook de Raad - maakt uit wat gebeuren moet en het departement voert dit uit. De heer Wever verontschuldigt zich, dat hij zijn voorstellen niet vóór de vergadering ter bestudeering heeft ingediend, doch wil in de toekomst alle moeite doen, dat dit gebeurt.

De Voorzitter verheugt zich over de activiteit van den Raad, vooral met het oog op de toekomstige eilandraad; niemand doet dit meer genoegen dan den scheidenden Gezaghebber. Hij stelt evenwel voor, dat de politieraad zich beweegt op het terrein, waarop de Raad zich kan en mag bewegen.

De Raad kan een verzoek doen of een wensch te kennen geven aan den vertegenwoordiger van H.M., den Gouverneur. De Kroon benoemt geen Gezaghebber, dit is een zuiver territotiale aangelegenheid, ook de Minister doet dit niet, uitsluitend de Gouverneur van Curacao.
De heer Eman is het hiermee niet eens en wil in stemming zien gebracht of de Raad het recht heeft zich tot de Kroon te wenden, ieder burger kan dit in het belang der gemeenschap. De Voorzitter vindt dit geen onderwerp voor stemming, het is een opvatting over wettelijke bepalingen. De heer Eman wenscht toch stemming. De heer Wever vraagt uitstel, daar hij de betreffende wettelijke bepalingen nog niet kent. Dit uitstel wordt toegestaan.
Niemand meer het woord wenschende sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 19den April 1945.

De Leden, De Voorzitter,
[signature] [signature]

De Secretaris
[signature]

CONVOCATIE.

Vergadering van den Raad van Politie te houden op Maandag 13 Februari a.s. des avonds te 8 uur in de Raadzaal.

Agenda.

1e. Het opmaken der kiezerslysten.

2e. Rondvraag.

Aruba, 7 Februari 1939.

De Gezaghebber,

[signature]

Aan den Heer
Secretaris v/d Raad van Politie,
Alhier.

DE RAAD VAN POLITIE in zijne zitting van den 29ste Maart 1945 dezer heeft besloten en verklaart:dat

A. Hij is van oordeel dat het bestaan van ondeugd en onontwikkeldheid tot de meest beroerde, meest vernederende en onmaatschappelijke toestanden zijn aan te merken, waarin een gemeenschap zich mag bevinden; zulks destemeer wanneer deze toestanden diep en vast zijn ingeworteld.

B. Hi[...] e [...] besliste [...] n over- [...] men [...] chap [...]

C. H[...] ,doch [...] om [...] htens [...] heden [...] ook [...] er de [...] ade [...] et [...] vaart [...] elpen [...] oren, [...] welke [...] toestand- [...] ge- [...] eling/ [...] rzien [...] eigen [...] pij

waarin

1867 No 10

opmaken

Donderdag 25 vergadering
bij afwezigheid lid
Maandag 29
Sluiten
12 Febr. sluiten bij afwezigh.
14 Febr.
tevens aanbieding
Verkiezing 28 Febr.

aangegeven 3 dagen
a Post 3 dagen

De Raad kan een verzoek doen of een wensch te kennen geven aan den vertegenwoordiger van H.M., den Gouverneur. De Kroon benoemt geen Gezaghebber, dit is een zuiver territotiale aangelegenheid, ook de Minister doet dit niet, uitsluitend de Gouverneur van Curacao.
De heer Eman is het hiermee niet eens en wil in stemming zien gebracht of de Raad het recht heeft zich tot de Kroon te wenden, ieder burger kan dit in het belang der gemeenschap. De Voorzitter vindt dit geen onderwerp voor stemming, het is een opvatting over wettelijke bepalingen. De heer Eman wenscht toch stemming. De heer Wever vraagt uitstel, daar hij de betreffende wettelijke bepalingen nog niet kent. Dit uitstel wordt toegestaan.
Niemand meer het woord wenschende sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 19den April 1945.

De Leden: [signatures]

De Voorzitter: [signature]

De Secretaris: [signature]

DE RAAD VAN POLITIE in zijne zitting van den 29ste Maart 1945 dezer heeft besloten en verklaart: dat

A. Hij is van oordeel dat het bestaan van ondeugd en onontwikkeldheid tot de meest beroerde, meest vernederende en onmaatschappelijke toestanden zijn aan te merken, waarin een gemeenschap zich mag bevinden; zulks destemeer wanneer deze toestanden diep en vast zijn ingeworteld.

B. Hij vermeent oprecht en vastberaden, dat het de plicht, ja-tot de verplichtingen behoord van een klaarziend Gouvernement om een besliste en vast bepaalde houding aan te nemen in al zijn handelingen en overwegingen tegen dergelijke toestanden in de mate die zij vóórkomen onder de leden der gemeenschap waarover hij wettelijke zeggenschap heeft.

C. Hij neemt aan, dat niet slechts het Gouvernement in zijn geheel, doch ook ieder deel daarvan alles doen moet wat in zijn macht ligt om te vernietigen en te helpen vernietigen door alle middelen rechtens in zijn bereik liggende, alle elementen, toestanden en omstandigheden die bijdragen of mogen bijdragen in welk vorm of gedaante dan ook tot eventueele schepping van de ondeugd of tot haar behoud onder de gemeenschap waarover hij zeggenschap heeft totdat er een gezonde sociale toestand in overeenstemming met de zedelijke wetten, het deugdzaam leven, de volksgezondheid en de maatschappelijke welvaart hecht zouden zijn geschapen en mede om te elimineeren en te helpen elimineeren, te ontwortelen en te helpen ontwortelen, alle factoren, elementen, toestanden en omstandigheden die bijdragen of mogen bijdragen in welke vorm ook of gedaante tot eventueele schepping van dergelijke toestanden van onontwikkeldheid en tot hun behoud strekkende onder de gemeenschap waarover hij zeggenschap heeft, totdat er vaste toestanden zouden zijn geschapen voor de maatschappelijke ontwikkeling/ waarin het individu kan geraken en hare bestemming moge bereiken op de hoogste tree van de wetenschappelijke ontwikkeling, voorzien van geoefende capaciteit en met een eerlijke gelegenheid tot eigen verheffing als persoonof als lid van een wellevende maatschappij wáár hij zich ook moge bevinden.

En besluit in deze gedenkwaardige Zitting zijn eed getrouw als een wettige en democratische licham-met zeggenschap over de gemeenschap van dit eiland,in welker welvaart en voortuigang hij het hoogste belang stelt,om:

Alles dat in zijne macht gelegen is te doen voortdurend en met beslistheid ten einde te vernietigen ente helpen vernietigen op Aruba de ondeugd in al hare vormen en om te elimineeren en te helpen elimineereh alle factoren,element toestanden en omstandigheden die bij-dragen of helpen bijdragen hoe dan ook in elk vorm of gedaante tot eventueele schepping van de ondeugd en tot haar behoud in deze gemeenschap totdat er een hechte gezondeN toestand zou zijn geschapen in overeen stemming met de hoogste wetten van zedelijkheid,deugdzaam leven,en de beste menschelijke gezondheid en sociale welvaart,zoomede te vernietigen en te helpen vernietigen te ontwortelen en te helpen ontwortelen door alle middelen rechtens, in zijn bereik liggende alle factoren,elementen,toestanden en omstandigheden die bijdragen of mogen bijdragen in welke vorm of gedaante ook tot de schepping van den toestand van onontwikkeldheid en zijn behoud op het eiland Aruba,totdat er vaste toestanden zouden zijn geschapen voor de maatschappelijke verheffing waarin het individu kan geraken en hare bestemming moge bereiken op de hoogste tree van de wetenschappelijke ontwikkeling,voorzien van de geoefende capaciteit en met een eerlijke gelegenheid tot eigen verheffing als persoon of als lid van een wellevende maatschappij, waar hij zich ook moge bevinden.

138

Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 19den April 1945. Aanvang 8 uur des namiddags. Tegenwoordig waren de Heeren: I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, C.A.Eman en A.E.Wever,Leden en L.E.van der Jagt, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering met een welkomstwoord aan de aanwezigen en stelt vervolgens de secretaris in de gelegenheid de notulen der vorige vergadering vóór te lezen, deze worden ongewijzigd goedgekeurd en gearresteerd. Als eerste spreker stelt de heer Wever voor, onder aanhaling van art. 125 van P.B. 1902 No. 22, een telegram aan H.M. de Koningin te zenden van den volgenden inhoud, met afschriften aan Z.E. den Gouverneur en de Staten van Curacao:

" Her Majesty Queen Wilhelmina of the Netherlands, London

De Raad van Politie op Aruba in vergadering bijeen, vertolkend de gevoelens van het Arubaansche volk, neemt eerbiedig de vrijheid zich tot Uwer Majesteit te wenden uitsprekende den wensch, dat bij de aanstaande benoeming van een nieuwe gezaghebber voor Aruba rekening moge worden gehouden met Volksverlangen om een geschikte en bekwame Arubaan zonder onderscheid van kleur, Godsdienst of ras in die post te benoemen stop Hoewel de Raad zich volkomen bewust is van het feit, dat deze benoeming valt binnen prerogatiefsdomein des Gouverneurs heeft hij opportuun geoordeeld Uwe Majesteit hiervan op de hoogte te moeten stellen."

Het lid Eman is verheugd, dat zijn medelid hem bijvalt in wat hij in de vorige vergadering heeft opgeworpen en zelfs nog verder gaat, door nu reeds een telegram aan H.M. te willen sturen betreffende de benoeming van den volgenden Gezaghebber van Aruba. Dit is noodig daar er hier een grapje van wordt gemaakt. De Gouverneur ~~moet~~ zou zelfs den bode van den Gezaghebber hebben ~~gevraagd~~ raadpleegd, wie diens opvolger zal zijn.Spreker vindt dat de Gouverneur geen vriend van Aruba is. Hier roept de Voorzitter den spreker tot de orde, hij laat geen dergelijke critiek op Z.E. den Gouverneur toe.

De heer Eman protesteert tegen de interruptie en gaat voort met te zeggen, dat er blijkbaar geen ernst bij het bestuur van Curacao bestaat

139

aangaande deze benoeming. Als hij spreekt heeft hij slechts het belang van het eiland op het oog, niet familiebelangen, zooals in krantenartikelen werd beweerd, waarin o.a. werd geschreven over oomlief en neef in den Raad. Hij mag in dit verband wijzen op de bepalingen van P.B. 1867 No.24, waarin duidelijk staat, dat oom en neef niet tegelijk in den Raad kunnen zitten.

De Voorzitter verdedigt zijn recht om te interrompeeren onder aanhaling van art.10 van het Reglement van Orde, het lid Eman heeft zich op voor den Gouverneur beleedigende wijze uitgedrukt. Hij gebruikt den Raad als spreekbuis voor zijn politiek. Spreker blijft volharden dat de instantie voor de benoeming van den Gezaghebber de Gouverneur is. Volgens de Grondwet kan iedere Nederlander hiervoor worden benoemd, onverschillig waar hij geboren is. Persoonlijk is spreker er een voorstander van, waar mogelijk Landskinderen benoemd te zien, doch als eerste principe geldt de beste candidaat onverschillig waar geboren en het oordeel is aan den Gouverneur. Men behoeft zich hiervoor niet tot H.M. de Koningin te wenden.

In stemming gebracht gaat de heer Eman volkomen accoord met het voorstel van den heer Wever. Het is dus aangenomen, ofschoon de Voorzitter tegen stemt. De heer Wever komt nu met een tweede voorstel. De landraden hebben een uitnoodiging ontvangen van arbeiders om op een nader te bepalen dag een vergadering bij te wonen op Santa Cruz, om de Politieraad te vragen bij den Gouverneur een verzoek in te dienen om een arbeidersdag vast te stellen. De Voorzitter vraagt, wat hiervan de bedoeling is, misschien een soort 1 Mei-viering. Dit zijn Communistische of Nationaal Socialistische ideeën en hieraan kan het bestuur niet medewerken. Een arbeidersbond kan zich voor iets dergelijks spannen, maar niet de Raad, die moet hierbuiten blijven. De heer Wever wil wachten tot het verzoek er is en trekt voorloopig zijn voorstel in. Het volgende voorstel van den heer Wever is om inplaats van op elken tweeden Donderdag der maand, op zittingsdagen een half uur voor de aanvang der zitting, de landraden in de gelegenheid te stellen de klachten en wenschen van het publiek in ontvangst te nemen

en dit tegelijk met de bekendmaking van de vergadering te adverteeren. Dit voorstel wordt met algemeene stemmen aangenomen. Hierna vraagt landraad Wever eerst na stemming menschen uit het publiek toe te staan te spreken, deze moeten dan eerst schriftelijk opgeven waarover zij willen spreken. De Voorzitter vindt, dat de gelegenheid om het woord te vragen en vrijuit te spreken moet blijven bestaan. De Raad is er om het publiek te dienen en gelegenheid tot uiting te geven, niet om te decreteeren. Dit staat trouwens ook duidelijk in art.15 van het Reglement van Orde. Bij stemming wordt het voorstel van den heer Wever verworpen. Laatstgenoemde vraagt nu wat er van overheidswege is gedaan bij den dood van President Roosevelt van de Vereenigde Staten om het volk in de gelegenheid te stellen zijn leedwezen te betuigen. De Voorzitter verklaart dat van alle officieele gebouwen de vlag halfstok was geheschen gedurende den tijd, dat het lijk boven aarde stond. Verder zijn in de kerken speciale diensten gehouden die een ieder kon bijwonen. De heer Wever vraagt nu of de bestaande leeszaal in Oranjestad publiek is. Neen, antwoordt de Voorzitter, wat U bedoelt is de bibliotheek van het A.N.V., maar de Directeur van het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling ijvert er voor om zoo spoedig mogelijk een openbare leeszaal te openen verbonden aan een bibliotheek, waar velerlei boeken zullen zijn te krijgen.

De heer Wever wil vervolgens gaarne een lijst van alle vergunninghouders ook van bierhuizen. Verder ook van de vergunningen aan vreemdelingen voor het drijven van handel. De Voorzitter belooft hem deze zoo spoedig mogelijk te zullen verstrekken.

De heer Eman vraagt of er al iets aan de Boca Canoa is gedaan. De Voorzitter weet dat eraan gewerkt wordt, men is bezig aan voorbereidend werk, meten en berekenen. Hetzelfde lid vraagt of er al iets is gedaan aan den weg op Santa Cruz van den hoofdweg naar het huis van de vroedvrouw. Volgens Openbare Werken is dit al in orde gemaakt, deelt de Voorzitter mede. Het lid Eman vervolgt door te vragen of er al geschreven is over het salaris van den secretaris. Ja, zegt de Voorzitter, dit is

al uitvoerig geschied. In afwachting van de beslissing des Gouverneurs stelt de landraad Wever voor alvast uit eigen middelen daarop een voorschot te verleenen, waarop deze hem een som aanbiedt. Hierop vraagt de Voorzitter wat er gebeurt indien de Gouverneur het verzoek weigert. De landraad Wever antwoordt daarop, terugbetalen, hij is een eerlijk man. De secretaris weigert dit aan te nemen, daar dit hem als ambtenaar is verboden zonder uitdrukkelijke toestemming van den Gouverneur. De heer Eman vraagt een dag vast te stellen voor een bezoek aan de openbare scholen in Oranjestad. Na eenige discussie wordt dit bepaald op de volgende Dinsdag om 9 uur des voormiddags. Verder vraagt hij een rapport over de putten op het eiland. De Voorzitter zal dit aan het betrokken diensthoofd vragen. De Voorzitter belooft den heer Eman op zijne vraag voor verlichting van het park te doen zorg dragen. Het lid Wever merkt op, dat er den vorigen Zondag geen stoelen in het park waren voor de muzikanten. Dit zal genoteerd worden voor Openbare Werken, zegt de Voorzitter. De volgende muziekuitvoering zal naar de heer Wever meedeelt op Zondag den 29sten April worden gehouden.

Niemand meer het woord wenschende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 11den Mei 1945.

De Leden: [signatures]

De Voorzitter: Wagemaker

De Secretaris: L.E. v.d. Jagt

Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 11-den Mei 1945. Aanvang 3 uur des namiddags. Tegenwoordig waren de heeren: I. Wagemaker, Gezaghebber-Voorzitter, C.A.Eman en A.E.Wever, leden en L.E. van der Jagt, secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en stelt de Secretaris in de gelegenheid de notulen der vorige vergadering vóór te lezen. De heer Eman heeft een bemerking op de notulen, hij heeft in verband met de Gezaghebbersbenoeming het woord " grapje " niet gebruikt zijn woorden waren: " dat het bij het bestuur van Curacao aan volle ernst ontbreekt ". Aan zijn verzoek om dit in de notulen dezer vergadering op te nemen wordt hierbij gevolg gegeven. De notulen worden na nog een verandering van twee woorden goedgekeurd en gearresteerd. Ingekomen is een afschrift van een verzoek door den directeur van het fanfarecorps St.Michaël aan Z.E. den Gouverneur gericht om de subsidie aan deze harmonie en hare te St.Nicolaas opgerichte zustervereeniging te verhoogen tot f.1200,-- 's jaars. De Voorzitter brengt dit door voorlezing ter kennis van de leden.

De heer Wever vertolkt nu de gevoelens die Aruba bezielen bij de bevrijding van Nederland. Onze band met Nederland, zegt hij, is meer dan een politieke, hij is er een van afstamming. Wij mogen soms al niet sympathiseeren met de politiek maar wij hebben het gevoel van overeenkomst in bloed, ras, traditie en geschiedenis. Als uiting van deze gevoelens stelt hij voor een telegram aan H.M. de Koningin te zenden van den volgenden inhoud:

" Diep getroffen door bittere jaren en onbeschrijflijk lijden van Neerlands volk verheugt Aruba zich over bevrijding land en volk alsook terugkeer Koninklijke Familie in het Vaderland met wenschen voor moed en vertrouwen in komende taak van opbouw, voor vervulling waarvan Aruba's volk hulp naar bescheiden krachten aanbiedt ".

De Voorzitter spreekt nu den heer Wever toe, onze jongste landraad, zij het niet in jaren. Hij is verheugd, dat er van deze zijde gewezen is op het besef van afstamming van één zijn met de Groot-Nederlandsche stam. De namen op Aruba wijzen er trouwens al op. Er kunnen meeningsverschillen

zijn, doch wij zijn en blijven van hetzelfde bloed, denzelfden stam. In vele tropenjaren in Oost en West heeft spreker Nederland leeren zien als Groot-Nederland. Als dit besef doordringt staan wij veel royaler tegenover elkaar. En dit zal noodig zijn: er komt een betere wereld, maar niet zonder harde schokken en stooten. Mogen wij dan ook evenals schepen bij naderenden storm het sein wisselen: " Laat ons bij elkander blijven tot onderlinge steun en hulp ". Als teeken van deze saamhoorigheid juicht hij dit telegram toe.

De heer Eman betuigt zijn volkomen instemming met den vorigen spreker, zoodat met algemeene stemmen wordt besloten het telegram te verzenden.

De heer Wever zou gaarne den staat van beleg zien opgeheven en wil gaarne vernemen welke de juiste weg is om daartoe te komen.

De Voorzitter zet uiteen, hoe wij militair samengaan met de groote geallieerden en onze verdedigingsmaatregelen van Puerto-Rico komen.

De heer Eman stelt nu voor zich tot Z.E. den Gouverneur te wenden en den wensch te kennen geven zooveel mogelijk de opheffing van den Staat van beleg te bevorderen. Dit wordt met algemeene stemmen aangenomen.

Dezelfde spreker vraagt naar de invoering van het eilanreglement. De Voorzitter antwoordt dat deze spoedig is te verwachten onder zijn opvolger, waarschijnlijk in eenigszins vereenvoudigde vorm. Al in 1937 is er in de Raad over gesproken deze uit te breiden tot 7 of 9 leden om zoo met meer recht een volksvertegenwoordiging te kunnen worden genoemd. Spreker heeft toen nog reglementen van plaatselijke raden in Indië opgezonden. Het voornaamste recht n.l. het eigen budgetrecht wordt in het nieuwe reglement toegekend. Op verscheidene vragen licht spreker toe hoe zijns inziens de dagelijksche toepassing zal worden.

De heer Wever merkt vervolgens op, dat het park nu wel is opengesteld, doch dat er nog geen licht in is, evenmin zijn er banken. De Voorzitter deelt nu mede, dat er besprekingen gaande zijn met den heer de Castro, over het vervaardigen van gegoten betonnen banken. Wat de verlichting betreft, dit moet als het gedaan wordt goed worden gedaan en daar

is nu geen geld meer voor, mede door den aanleg van noodzakelijk verlichting in de stadswijk Sividivi. Spreker wil er echter gaarne Z.E. den Gouverneur over spreken bij zijn a.s. bezoek aan Curacao. De heer Eman vraagt in afwachting der verlichting het park des avonds te sluiten. De heer Wever vraagt hoe en wanneer de nieuwe Gezaghebber zal worden geïnstalleerd. De Voorzitter denkt dat dit wel in dezelfde vergadering zal geschieden waarin hij afscheid neemt, vermoedelijk op den 31sten Mei a.s. De heer Wever vraagt of de hoofden van diensten en vooraanstaande ingezetenen zullen worden uitgenoodigd deze vergadering bij te wonen. De Voorzitter ziet hier geen enkel bezwaar tegen ofschoon natuurlijk het publiek ook toegelaten moet worden. Deze afscheidsvergadering is voor hem van groote beteekenis, er breekt iets in zijn leven, als hij deze plaats waarmee hij is samengegroeid zal verlaten. Een stuk van zijn persoonlijkheid blijft hier achter. Hoe het gaan zal weet hij nog niet in details, dit zal een onderwerp van bespreking zijn bij zijn a.s. bezoek aan Curacao. De heer Wever wil gaarne weten, wanneer hij de lijst van vergunninghouders kan krijgen, die hem in de vorige vergadering is beloofd. De Voorzitter deelt hem mede dat eraan wordt gewerkt, doch dat het een werk is van eenigen omvang, zoodat hij nog wat geduld moet oefenen. De heer Wever constateert nu, dat drank een monster is, dat moet bestreden worden. Hij betreurt het, dat de Voorzitter er niet meer zal zijn om aan deze bestrijding mede te werken. Er is vroeger al iets aan gedaan, zegt de Voorzitter, de Heer Kerstens had al in 1938 een Vereeniging voor Drankbestrijding opgericht en zou propagandamateriaal uit Nederland krijgen, door de oorlog evenwel zijn de bestellingen niet geleverd. Er wordt vervolgens afgesproken op de volgende Woensdag de Openbare Scholen van Oranjestad te bezoeken. Niemand meer het woord wenschende sluit de Voorzitter de vergadering. Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 2? sten Mei 1945

De Leden: [signatures]

De Voorzitter: [signature]

De Secretaris: [signature]

Vergadering van den Raad van Politie van Donderdag den 31sten Mei 1945.
Aanvang 8 uur des namiddags. Tegenwoordig waren de heeren: I. Wagemaker, scheidende Gezaghebber-Voorzitter, Mr.L.C. Kwartsz diens opvolger als zoodanig; C.A. Eman en A.E. Wever, leden en L.E. van der Jagt, secretaris. De Voorzitter verwelkomt de Landraden en in het bijzonder zijn opvolger en stelt de Secretaris in de gelegenheid de notulen der vorige vergadering voor te lezen. Deze worden ongewijzigd goedgekeurd en gearresteerd. De Voorzitter herneemt nu het woord voor de bestuursovergave. Zijn gevoelens bij het bereiken van deze mijlpaal voor Aruba zijn gemengd. Zestien jaar had hij het voorrecht het bestuur over Aruba te voeren. Bij den aanvang hiervan trof hij Aruba aan in het dieptepunt wat betreft welvaart en opvoedingsmogelijkheden. Er is intusschen veel veranderd: de olie bracht groote welvaart, de bevolking steeg van 13.800 tot 40.000 zielen. Dit alles vermeerderde de verantwoording van het bestuur. Toch bleef het verouderde bestuursapparaat onveranderd. Daarin komt nu eindelijk verandering, binnen zeer afzienbare tijd zal het nieuwe Eilandreglement worden ingevoerd. Hij vraagt de volle belangstelling van de burgerij voor den nieuwen raad, ook zoonoodig critiek, maar dan opbouwende. Hij richt zich nu even tot de Landraden en neemt met eenige hartelijke woorden afscheid van hen. De teugels van het bewind komen in handen van zijn opvolger; het zijn hiervoor berekende handen. Als zoon van Aruba is hij met de moeilijkheden vertrouwd, hij heeft getoond over groote kennis en andere persoonlijke eigenschappen te beschikken, die hem volkomen berekend maken voor zijn taak. Ook mag hij rekenen op den steun van het volk; als hij deze niet krijgt, zou dit spreker van Aruba's volk tegenvallen. Verder moge Gods beste zegen rusten op hem en gezin. Bij het scheiden worden altijd wortels afgesneden dit is ook bij spreker het geval. Hij zal Aruba nooit vergeten, hij heeft dit eiland en zijn bewoners leeren waardeeren en liefhebben. Spreker vraagt nu aan den heer Kwartsz om als teeken van de aanvaarding van zijn ambt op de voorzitterszetel plaats te nemen. Hier klinkt ineens de muziek van de harmonie van St.Nicolaas, die beneden in het gebouw is opgesteld. Na dit muzikale intermezzo vraagt de

heer Eman het woord. Hij vangt aan met te verklaren, dat het doel van deze vergadering tweeledig is nl. het aftreden van den heer Wagemaker als Gezaghebber en het installeeren van den heer Kwartsz als zoodanig. Hij zal zich eerst tot den heer Wagemaker wenden. Toen deze in 1928 zijn ambt aanvaardde, stond Aruba op den drempel van een schoone toekomst. Deze verwachtingen zijn niet beschaamd. Hij spreekt zijn waardeering uit voor den heer Wagemaker als bestuurder. Een waarachtige waardeering, ook al was er soms verschil van meening en zijn er harde woorden gevallen. Hij dankt den aftredenden functionaris voor het vele, dat hij voor Aruba heeft gedaan en wenscht hem en zijne familie nog vele gelukkige jaren in zijn bevrijde Vaderland. Zich tot den heer Kwartsz wendend spreekt hij zijn vreugde uit over de benoeming van een landskind tot Gezaghebber van Aruba. Deze vreugde is evenwel vermengd, daar de nieuwe Gezaghebber daarvoor zijn ambt van Procureur-Generaal heeft moeten neerleggen. De invoering van het Eilandenreglement zal nog een wensch van Aruba vervullen: Zeggenschap in eigen huis. Een groote taak staat den nieuwen functionaris te wachten, waarbij zijn juridische talenten tot hun recht kunnen komen. De heer Eman hoopt hem nadat deze taak is volbracht weer op zijn oude ambtsstoel terug te zien. De landraad Wever verzoekt nu eenige woorden in het Papiamentsch tot het publiek te mogen richten. Dit wordt toegestaan. Spreker zegt nu, dat hij den wensch van het volk vertolkte toen hij voorstelde een telegram naar H.M. de Koningin in Londen te zenden, met het verzoek een landskind tot Gezaghebber te benoemen. Nu deze wensch is vervuld kunnen wij niet anders dan verheugd zijn. Hij vraagt hulp en medewerking voor den nieuwen Gezaghebber. Zijn mislukking zou de mislukking van Aruba zijn, zijn succes Aruba's succes. Het is niet alleen het belang van den Raad hem te behouden, maar het belang van het geheele eiland. Hij is op een gunstig oogenblik gekomen, het oogenblik van overwinning in den oorlog een tijd

waarin het eiland nog steeds in opgang is. Wij willen iets nieuws en schitterends van ons Vaderland maken. Hiertoe zijn groote en urgente verbeteringen noodig. Een hiervan, de decentralisatie van het bestuur is op komst, maar nog altijd is b.v. de handel aan banden gelegd, hiervoor moet een oplossing worden gezocht. Op sociaal gebied is er ook veel te doen: ondeugd, onwetendheid en analphabetisme moeten worden bestreden. De hygiene laat ook nog te wenschen over. Er moet goed drinkwater, er moeten goede wegen en scholen komen in de buitendistricten. De problemen zijn groot doch kunnen worden opgelost. Hij vraagt nu drie hoera's op den nieuwen Gezaghebber uit te brengen. Dit geschiedt. De heer Wever vervolgt met de bestuursperiode van Gezaghebber Wagemaker te bezien. Er is in Aruba zeer groote vooruitgang gekomen in deze periode. Soms kon hij het met den heer Wagemaker oneens zijn, doch deze deed altijd wat hij voor Aruba het beste oordeelde. De namen Wagemaker en Aruba zijn dan ook onafscheidelijk verbonden. De nieuwe Voorzitter dankt voor de sympathieke verwelkoming, al op het vliegveld en vervolgt met te memoreeren dat de heer Wagemaker Aruba heeft medegemaakt van hulpbehoevend wicht tot een centrum van wereldindustrie. Het overnemen van dit welvarend bestuursressort wordt hem daardoor vergemakkelijkt. Van een andere zijde bekeken maakt dit het hem moeilijk, hij komt als het ware in een vroolijk huis en kan alleen maar hopen, dat dit zoo zal blijven. Hij schrok even toen de Gouverneur hem mededeelde, dat hij Gezaghebber van Aruba werd. Tien jaar lang is hij op het parket geweest, de plaats, waar het de taak is onaangenaam te zijn, de fouten te zoeken en de vinger op wondeplekken te leggen. Hij vond zich daardoor niet geschikt voor bestuursambtenaar. De Gouverneur bracht hem evenwel tot andere inzichten, door hem er op te wijzen, dat hij al meer dan een jaar feitelijk aan het besturen was. Hij is verheugd over de hem aangeboden steun en het uitgesproken vertrouwen. De heer Eman heeft

over botsingen gesproken, spreker vindt botsingen in het geheel niet erg, onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat het vertrouwen niet ontbreekt, zij leiden uiteindelijk tot beter wederzijdsch waardeeren.
Wat betreft de verlanglijst van den heer Wever: Keulen en Aken zijn niet in één dag gebouwd, maar gebouwd zijn ze toch. Voorloopig is hij waarnemend Gezaghebber voor den tijd van zes maanden, hij verwacht dat binnen dezen tijd de decentralisatie zal zijn doorgevoerd. Aruba heeft een Landskind gevraagd, heeft nu een Landskind gekregen. Hij hoopt dat hij niet zal teleurstellen en het symbool, de voorzittershamer even waardig zal gebruiken als de heer Wagemaker.
Niemand bij den rondvraag meer het woord wenschende wordt de vergadering gesloten. Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 14 den Juni 1945.

De Leden:

De Voorzitter:

De Secretaris:

Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 14den Juni 1945.
Aanvang acht uur des namiddags. Aanwezig zijn de heeren: Mr.L.C.Kwartsz, Gezaghebber-voorzitter, C.A.Eman en A.E.Wever, leden en L.E.van der Jagt, secretaris.
De Voorzitter opent de vergadering en stelt de secretaris in de gelegenheid de notulen der vorige vergadering voor te lezen, deze worden ongewijzigd goedgekeurd en gearresteerd. Als eerste ingekomen stuk wordt door den Voorzitter voorgelezen een brief van den Heer H.E.Lampe, waarin deze den nieuwen Gezaghebber verwelkomt en afscheid neemt van den vorigen. Hij spreekt den wensch uit het nieuwere stadsgedeelte, bekend onder den naam van " de Klip "
A om te doopen in " Ville Wagemaker " en zoo diens naam in eere te houden.
De heer Eman vindt, dat beter een straat naar den heer Wagemaker kan worden genoemd. Hiermede stemt het lid Wever in onder de mededeeling, dat hij later op deze avond een plan wil uiteenzetten voor het herbenoemen van onze straten. Als tweede ingekomen stuk komt aan de beurt een verzoekschrift van den
B directeur van het fanfarekorps " St.Michaël ", mede voor de zustervereeniging " St.Jan " om verhooging van subsidie, door Z.E. den Gouverneur om advies gezonden. Besloten wordt dit te behandelen bij het agendanummer: muziekuitvoeringen in het park. Als laatste stuk leest de voorzitter een dankbetuiging voor namens H.M. de Koningin via den Gouverneur door den Directeur voor West-Indische Zaken aan den Raad gezonden als antwoord op het telegram van den Raad bij de gelegenheid van Nederland's bevrijding. De besprekingen betreffende het Crisisbureau zullen worden uitgesteld tot na de vergadering die de Voorzitter met enkele personen uit den handel, de landraden en den chef van genoemd bureau zal houden op den volgenden dag. Het lid Wever kan zich hiermede niet vereenigen, bij stemming wordt evenwel dit punt afgevoerd van de agenda. De interpretatie van art.117 van het oude Regeeringsreglement van 1902. De landraden vergelijken hunne positie met die van de wethouders in een Nederlandsche Gemeente, die dan den Gezaghebber altijd zouden moeten bijstaan. De Voorzitter herinnert zich dat een vroegere Gouverneur, vermoedelijk de Rouville, heeft verklaard, dat deze bijstand " desgevraagd " wordt

verleend. De heer Eman vindt noch in het artikel zelve, noch in de geschiedenis steun voor deze uitleg; hij zegt er niet op te staan dat dit artikel persé in dezen geest moest worden toegepast doch dat hij er evenwel op vertrouwt dat de Gezaghebber hen in alle belangrijke zaken zal raadplegen. De Voorzitter wil echter een principieele oplossing, niet een persoonlijke, hoezeer hij ook ingenomen is met het hem geschonken vertrouwen. Hij zegt dat het in dat geval noodzakelijk zal zijn, dat de landraden den geheelen dag met hem op kantoor zitten; dat de wethouders dit doen is gelegen in het feit dat deze bezoldigd zijn. De heer Wever wenscht ook een principieele oplossing, Hij geeft toe dat deze interpretatie inderdaad tot een praktische onmogelijkheid zal leiden doch is van meening dat wat de wet voorschrijft gebeuren moet; kan dit niet dan moet de wet worden vervangen door een betere. Deze haalt aan, dat de vorige Gezaghebber hem een lijst van vergunninghouders heeft beloofd, doch dat hij die nog niet ontvangen heeft. Enkele cijfers zijn hem echter verstrekt. Er zijn op dit eiland 160 vergunningen d.w.z. één vergunning op elke 30 gezinnen.
Dit is te veel, er moeten geen vergunningen worden gegeven zonder bespreking vooraf in den Raad. De heer Kwartsz is hier kort en kent de zaken van Aruba dus nog niet goed. Een procureur-generaal weet veel - interrompeert de Voorzitter -, toch moet hij toegeven dat hij natuurlijk nog niet op de hoogte kan zijn van alle aangelegenheden. Hij heeft bereids een lijst opgesteld van belangrijke zaken, waarin hij den Raad wil raadplegen. De heer Eman vraagt de door den Voorzitter gegeven interpretatie van art.117 vast te leggen. De Voorzitter belooft de notulen te doen circuleeren alvorens tot uiteindelijke vastlegging wordt overgegaan.
Er komt nu ter sprake interpretatie van art.124 van het R.R. 1902, geeft de Voorzitter als zijn opvatting te kennen, dat hier sprake is van een verplichting van den Raad nl. om den Gouverneur van advies te dienen, zoo dikwijls deze dit vraagt.
De heer Eman meent uit dit art. op te mogen maken, dat de Raad den Gouverneur van advies moet dienen in alle zaken. Als hem om advies wordt gevraagd kan hij echter op grond van art. 117 de kwestie aan den Raad voorleggen. Zijns inziens is hier geen sprake van een recht, maar van een plicht. In de 80 jaren dat de Raad bestaat is dit zoo toegepast, bij gebrek aan literatuur

is er geen aanleiding van het historisch gebruik af te wijken. De heer Eman leest nu uit de indertijd gegeven toelichting aan de tweede kamer voor, waaruit ~~moet~~ zou blijken dat de Raad ook ongevraagd advies kan geven.

Het volgende agendanummer is " Muziekuitvoeringen in het Park," waarbij het verzoekschrift van het muziekkorps " St.Michaël " in behandeling komt. De Voorzitter stelt voor toekenning van een vierde aandeel in de loterijbond " Fortuna " te adviseeren, inplaats van subsidie-verhooging, doch wil gaarne eerst weten wat de bestaande toestand is. De heer Wever expliceert dat het korps op dit oogenblik een subsidie geniet van f.40,-- per maand, waarvoor op nationale feestdagen gratis wordt gespeeld. De opbrengst van het spelen bij andere gelegenheden gaat in de kas der vereeniging. De leden betalen geen contributie. Bij deze gelegenheid wil hij ook eenige tegemoetkoming vragen voor het muziekkorps " Excelsior " van St.Nicolaas, dat belangeloos wil spelen in het Park als zijn transportkosten worden betaald, gaarne zou hij hierbij nog f.50,-- per maand zien gevoegd voor ververschingen der muzikanten tijdens het spelen. De Voorzitter stelt nu voor een lijst te doen opmaken van de diverse korpsen en de verdeeling van een aandeel in Fortuna. Landraad Wever wil er de aandacht op vestigen, dat de opening van het Park zonder verlichting en toezicht aanleiding geeft tot wantoestanden en stelt voor het park voorloopig te sluiten en slechts 's Zondags te openen. De Voorzitter zou het een beleediging aan het volk vinden het park te sluiten, wil echter wel zorgen voor verlichting en zoover mogelijk politietoezicht. De heer Wever, vraagt nu hoe het zal gaan met de stoelen voor de muzikanten. De Voorzitter deelt mede dat hieraan wordt gewerkt. Het is hem echter niet toegestaan uitgaven van meer dan f.100,-- te doen zonder machtiging. De heer Eman vindt dat verandering van dit voorschrift moet worden gevraagd. De rondvraag wordt door landraad Wever geopend met een voorstel tot het vragen van opheffing van den staat van beleg nu de oorlog in Europa is afgeloopen. De Voorzitter wenscht onder den aandacht van den landraad te brengen, dat opheffing van den staat van beleg geen opheffing van de verschillende lastige bepalingen beteekent. Wij zijn nog in oorlog met Japan. De censuur

b.v. zal moeten blijven bestaan, bovendien worden deze zaken internationaal geregeld. De heer Wever stelt nu voor de medewerking van de Staten in te roepen om tot opheffing van den staat van beleg te komen. Dit wordt met algemeene stemmen aangenomen. Landraad Wever wijst op de slechte verlichting en de vervuiling van enkele straten. De Voorzitter vraagt een lijst van de slecht verlichte straten, daar kan wat aan worden gedaan. Wat de hygienische toestanden in enkele straten betreft stelt hij voor met Dr.Robles deze plaatsen te bezoeken en verbetering te bespreken, de hygienische dienst is op Curacao pas begonnen en wij krijgen hier ook een afdeeling. De heer Wever stelt voor de begrootingen der laatste tien jaren voor den Raad aan te vragen. Die hebben wij wel hier, antwoordt de Voorzitter. Dezelfde landraad vraagt nu herziening van de straatnamen. Nassau- en Wilhelminastraat zijn vanzelfsprekend passende namen, maar waarom Zand-, Klei- en Stormstraat. Amsterdamstraat klinkt beter dan Noordstraat. Aruba heeft verscheidene personen gehad, die veel voor het eiland hebben gedaan, waarom geen straten naar hen genoemd en verder naar plaatsen in Nederland en de omliggende landen. De Voorzitter is het in principe hiermede eens en zal op de kaart veranderingen voorstellen en deze kaart doen circuleeren. Nogmaals vraagt de heer Wever naar de lijst van vergunningen hem door den vorigen Gezaghebber beloofd. De Voorzitter vraagt dit op te nemen in de notulen. Ook de verbetering van de Boca di Canoa is nog niet uitgevoerd. De Voorzitter zal erop letten, dat dit gebeurt. Zal de inspectie van de wegen en ook van de scholen worden voortgezet, vraagt landraad Wever. De Voorzitter antwoordt, dat hij dit inderdaad van plan is, maar er nu nog geen tijd voor heeft, daar hij zich in vele zaken moet inwerken, hij hoopt echter spoedig weer met de gezamenlijke inspectie te kunnen beginnen. De heer Wever vraagt nu of zijn vroegere beginselverklaring kan worden voorgelezen om te weten of de nieuwe Voorzitter zich hiermede kan vereenigen. De Voorzitter belooft dit zelf te zullen lezen. Verder vraagt landraad Wever om geregelde, zoo mogelijk, wekelijksche vergaderingen, hij heeft veel materiaal. Er wordt in principe besloten elke tweede en vierde Donderdag van de maand te vergaderen, welke

vergaderingen op de gebruikelijke wijze zullen worden aangekondigd. Verder vraagt de heer Wever om een vijftigtal stoelen in de zaal, ook om een grootere zaal, de tegenwoordige Raadzaal wordt te klein er moet een Raadhuis komen. De heer Eman vraagt de aandacht voor een belangrijke kwestie nl. het uitbaggeren van de Westelijke haveningang. De oorlog is nu ongeveer voorbij. Hij wenscht aan de Staten voor te stellen gelden hiervoor op de begrooting te brengen. De Voorzitter denkt, dat de Staten vóór dit te doen een plan zullen willen zien. De heer Eman stelt dan voor de Staten te vragen deze post en ook die voor een luchthaven pro memorie te voteeren. De Voorzitter weet, dat de Staten niet voor memorieposten zijn. Het zou beter zijn een Commissie van deskundigen te vragen een degelijk opgezet plan te maken en dit over te leggen. Hij is bereid een voorstel voor de samenstelling van deze commissie op te maken en te laten circuleeren. Dit wordt met algemeene stemmen aangenomen, waarbij de heer Eman zijn vreugde uitspreekt, dat de Raad er zich voorspant. Niemand meer het woord wenschende sluit de Voorzitter de vergadering. Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 28 ste Juni 1945

De Leden: De Voorzitter

De Secretaris:

Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 28sten Juni 1945.

Aanvang 8 uur des namiddags. Tegenwoordig zijn de heeren: Mr. L.C.Kwartsz, Gezaghebber-voorzitter, C.A.Eman en A.E.Wever, leden en L.E.van der Jagt, secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering, verwelkomt de aanwezigen en stelt de secretaris in de gelegenheid de notulen der vorige vergadering voor te lezen, deze worden goedgekeurd en gearresteerd.

Naar aanleiding van de notulen geeft de Voorzitter een overzicht van wat er verricht in verband met het besprokene in de vorige vergadering:

1. Er blijken drie muziekkorpsen te zijn. Het verzoek van de harmonie "St.Michael" is behandeld, wat de "Excelsior Band" betreft is de Voorzitter in principe tegen het geven van ongevraagde geschenken. Er kan echter alsnog een verzoek worden ingediend.
2. De inspectie van de verlichting in het park met de Hoofd-technisch Ambtenaar heeft nog geen plaats gehad er zal echter voor worden gezorgd.
3. De stoelen voor de muzikanten zijn er, zij worden bij uitvoeringen gebracht en gehaald door Openbare Werken.
4. Het is niet meer noodig de opheffing van den staat van beleg te vragen, de Staten hebben deze al bij twee begrootingen gevraagd, het duurt niet lang meer. Opheffing van den staat van beleg beteekent echter niet het einde van de Censuur, de Incu, de Deviezen-commissie enz., deze blijven zeker nog bestaan, er is nog altijd oorlog.
5. De beginselverklaring van den heer Wever in de vergadering van 29 Maart j.l. heeft spreker met aandacht gelezen en hoopt die later entre-nous te bespreken.
6. De Boca-Canoa wordt uitgebaggerd, spreker en landraden zijn er samen geweest.
7. Van het bezichtigen van de vervuilde straten is nog niets kunnen komen, doordat noch de Voorzitter noch Dr.Robles daarvoor totnogtoe tijd hebben gehad. Het zal echter nog gebeuren, landraad Wever wordt uitgenoodigd mede te gaan.
8. Ook het voorstel tot veranderen van de straatnamen is nog niet klaar, maar dit zal de volgende week klaarkomen.

9. Voor het havenplan is er al gedacht aan bepaalde personen, dit is mondeling aan de landraden medegedeeld. Als zij daarmee instemmen kan de commissie ingesteld worden, als tenminste de aangezochte personen zich hiertoe bereid verklaren. Het zijn de heer M.Noot, J.Beaujon, L.de Hoop, S.Henriquez, J.Hazes, Godfried Eman. De landraden betuigen hun instemming.

Er blijkt een ingekomen stuk te zijn, de G.B.dd.19 Juni 1945 No. 4396 betreffende schoolvoeding. Besloten wordt dit stuk aan de landraden door te geven om er rustig kennis van te kunnen nemen.

Bij de rondvraag begint de heer Wever met:

a. Opnieuw de lijst van drankvergunningen hem in Maart door den heer Wagemaker beloofd te vragen en vraagt toezicht op de wijze van verkoop en de soort sterke drank. De Voorzitter weet dat er al toezicht bestaat op de soort drank en weet dat er op Curacao vele eischen zijn, die aan een vergunningslokaal worden gesteld, hoe het hier is kan hij nog niet zeggen.

b. Landraad Wever stelt vervolgens voor om afwisselend de scholen en de wegen te inspecteeren. Voor de wegen zou hij gaarne een vier- of vijf-jaren plan zien. Het schoolbezoek zou ook zijn met het oog op eventueele ondervoeding. De heer Eman merkt op, dat de heer Wever ook het recht heeft alleen scholen te bezoeken, waarop deze antwoordt gaarne de Voorzitter erbij te hebben, daar deze honderd problemen tegelijk kan overzien. De Voorzitter dankt voor het compliment en zegt zelf ook geinteresseerd te zijn in de scholen.

c. De heer Wever vraagt wanneer hier de schuilkelders zullen worden afgebroken, dit gebeurt al op Curacao. De Voorzitter vindt deze opmerking zeer juist en zal dit bespreken met den heer de Hoop van Openbare Werken.

d. Landraad Wever vervolgt met op te merken, dat er twee watermolens zijn op Balashi waarvan er een defect is. Hij zou willen vragen deze molen òf te doen herstellen òf te verkoopen. De Voorzitter zal dit met den Administrateur van den Landswatervoorzieningsdienst opnemen.

e. Vervolgens vraagt dezelfde landraad Fort Zoutman tot historisch monument te verklaren en in goeden staat te onderhouden. De Voorzitter kan dit verlangen wel inzien, doch hoopt, dat het niet uitgebreid zal worden tot de oude kazerne.

f. De heer Wever wil weten, wie Voorzitter wordt van de vereeniging " Helpt Elkander " nu de heer Wagemaker weg is, misschien de heer Kwartsz. De Voorzitter antwoordt, dat hij er niet voor voelt Voorzitter te worden van een particuliere vereeniging, hierin verschilt hij in opvatting met zijn voorganger. Het beheeren van de Gouvernements-armenkas doet hij ambtshalve.

g. Ook zou de heer Wever willen weten, wat er van de gelden van Sanca is geworden. De Voorzitter zegt dat zooals iedereen in de kranten heeft kunnen lezen een belangrijk bedrag is opgestuurd, hoe het evenwel wordt besteed weet hij nog niet.

h. Nu de eilandraad komt, moet er voor een Raadhuis worden gezorgd, vindt bovengenoemde landraad. De Voorzitter denkt, dat dit wel terecht komt als het zoover is. Landraad Wever wil echter nu al een plan gemaakt zien en denkt daarbij aan de plaats waar nu de oude kazerne staat, de openbare bibliotheek zou dan ook in het nieuwe gebouw kunnen worden ondergebracht. De Voorzitter is wel bereid aan de heeren van Openbare Werken te vragen een ontwerp voor dit gebouw te maken.

i. De heer Wever zou graag een rijdende bibliotheek zien opgericht voor de cunucu-menschen. Hij denkt hierbij aan een daarvoor ingerichte vrachtauto met een 500-tal boeken, waar zich ook nog een postbus in zou kunnen bevinden. De heer Eman vindt dit een pracht-idee. De Voorzitter betwijfelt of er voldoende belangstelling voor zal bestaan, de kosten beraamt hij op f.10.000,-- per jaar. Over zulk een bedrag kan hier niet zonder meer worden beschikt, hij stelt voor dit aan de Staten voor te dragen, wat met algemeene stemmen wordt aangenomen.

j. De telefoon is volgens den heer Wever vreeselijk. Dit wordt door den Voorzitter toegegeven. Als hij het zich goed herinnert is al een jaar geleden een automatisch systeem uit Amerika besteld, doch de Vereenigde Staten kunnen nog niet leveren.

k. Landraad Wever wil voor het onderhoud der tertiare wegen een coöperatief

systeem zien ingevoerd. De Voorzitter vindt hem een optimist, hij heeft hiermede al eens ondervinding opgedaan doch verklaart zich bereid met den Hoofd-technisch Ambtenaar van Openbare Werken de mogelijkheid te bespreken.

l. Mogen hanen die deelnemen aan hanengevechten door de politie in beslag worden genomen, vraagt landraad Wever. Zeker, antwoordt de Voorzitter, als voorwerpen waarmee een misdrijf is gepleegd. En wat doet de politie met die hanen, vraagt de landraad, worden zij onderling verdeeld ? De Voorzitter roept hem tot de orde, daar hij de politie zonder eenigen grond beschuldigt van verduistering. Hij noodigt landraad Wever uit zulke zaken bij hem op kantoor te komen bespreken, doch in geen geval in het publiek zulke ongegronde beschuldigingen te uiten.

Zie volgende notulen!

m. Landraad Wever verklaart nu, dat er op Savaneta met dynamiet wordt gevischt. De Voorzitter weet dat dit slechts eens is gebeurd. De betrokkenen, Amerikaansche militairen, zijn toen zwaar gestraft en zullen het zeker niet herhalen.

n. Dezelfde landraad wenscht dat het plan tot stadsuitbreiding en verfraaiing aan den Raad ter inzage zal worden gegeven. De Voorzitter zegt, dat dit nergens gebruikelijk is, daar het aanleiding zou kunnen geven tot speculatie. De heer Eman is het hiermede niet eens en vindt, dat het plan eerst de goedkeuring van den Raad behoort te hebben, alvorens het wordt uitgevoerd. De heer Wever wenscht een schoonheidscommissie voor de stad en vraagt hoe het staat met de verbeteringsplannen voor Sint Nicolaas. De Voorzitter is hiervan niet op de hoogte. De vorige spreker vraagt waarom de grenzen van Oranjestad en St.Nicolaas niet worden verzet, daar beide plaatsen zich belangrijk hebben uitgebreid. Dit geeft moeilijkheden b.v. met de hondenbelasting. De Voorzitter wil dit onderzoeken en uitbreiding bekendmaken.

o. De heer Eman vraagt wat den Voorzitter bekend is betreffende de ~~exploitatie~~ exploratie van goud op dit eiland, of er voldoende gevonden is om tot exploitatie over te gaan. De Voorzitter weet dat er een Canadeesche ingenieur is geweest voor onderzoek en er een N.V. is opgericht, die concessie heeft gevraagd. De heer Eman vraagt of die concessie is verleend en of er vroeger al een concessie was.

De Voorzitter weet alleen maar, dat er vroeger een concessie is geweest van de Maduro's op Curacao, doch weet niet of deze intusschen is vervallen of nog altijd geldig is. Landraad Wever is van meening, dat het goud het erfdeel is van de Arubanen en zou gaarne weten op welke voorwaarde het wordt afgestaan aan de kapitalisten van Curacao. De Voorzitter vraagt wat eigenlijk de vrees is, misschien dat de Curacaosche maatschappij zal verkoopen aan anderen ? Samenvattend vraagt hij of goed begrepen is, dat de wensch is een brief te richten aan den Gouverneur en daarin te vragen of er een concessie is verleend en of er tot werkelijke exploitatie zal worden overgegaan. De heer Eman zou er ook gaarne in willen hebben, een verzoek om den Raad in te lichten of er goud is gevonden, en hoeveel. De Voorzitter betwijfelt of het bestuur dit weet, maar er kan altijd naar worden geinformeerd.

p. De heer Eman zegt, dat nu de verduistering is opgeheven, maar de verlichting toch nog niet geheel is hersteld, misschien kan het bestuur zich hierover tot " Electra " wenden. De Voorzitter vraagt enkele straten te noemen. De heer Eman noemt hierop Socotoro en Sividivi, er schijnt volgens hem gebrek aan kappen te bestaan, waarom dan geen lampen zonder kappen. De Voorzitter legt uit dat lampen zonder kappen zeer oneconomisch zijn en weinig zouden bijdragen tot betere straatverlichting. De heer Wever heeft gehoord, dat er straten 1ste, 2de en 3de klassen zijn, wat betreft de verlichting. De Nassaustraat b.v. is goed verlicht, andere straten weer niet. De Voorzitter zegt dat dit overal zoo is, geheel Parijs is niet zoo goed verlicht als de Place de la Concorde, hij wil echter gaarne navragen, hoe het met de verlichting staat.

q. De heer Eman vindt, dat nu er een Commissie voor havenverbetering is er ook een Commissie kan worden ingesteld voor de verbetering van onze luchthaven. De Voorzitter wil met alle genoegen aan de oprichting van zulk een Commissie medewerken, hij vraagt echter suggestie's ten aanzien van deskundige personen. De heer Eman is blij dat de Voorzitter het in principe aanneemt en wil voorstellen doen aangaande de geschikte personen, evenwel niet onmiddellijk, hij moet er eerst zijn gedachten over kunnen laten gaan. De Voorzitter zegt, dat niet vergeten moet worden de luchtvaartmaatschappijen te raadplegen. Landraad

Eman is het hiermede eens.

Niemand meer het woord wenschende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 19den Juli 1945.

De Voorzitter

De Leden

De Secretaris

Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 19n Juli 1945. Aanvang 8 uur des namiddags. Aanwezig zijn de Heeren Mr. L.C. Kwartsz Gezaghebber, voorzitter; C.A. Eman en A.E. Wever, leden en L.E. van der Jagt secretaris.

De voorzitter opent de vergadering, heet de landraden welkom en stelt de secretaris in de gelegenheid de notulen der vorige vergadering voor te lezen. De Heer Wever heeft bezwaar tegen de zin opgenomen onder 1. in de notulen: " En wat doet de Politie met die hanen, worden zij onderling verdeeld." Hij heeft gezegd " naar ik verneem worden zij onderling verdeeld, ik hoop dat dit niet waar is". Besloten wordt deze verbetering in de notulen dezer vergadering op te nemen, wat hierbij geschiedt. De notulen worden vervolgens goedgekeurd en gearresteerd.

De voorzitter geeft nu een overzicht van wat er is verricht in verband met de enkele onafgehandelde punten uit de vergadering van 14 Juni en de voorstellen van 28 Juni:

1. De verlichting van het Park is opgenomen met den H.T.A. van Openbare werken; hij zal de toestand in het donker opnemen en uitmaken hoe de verlichting het best kan geschieden.
2. De vervuilde plekken en slechte sanitaire toestanden zijn bezichtigd met Dr. Robles die deze echter allang kende. De meeste eigenaars weten wel dat het zoo niet mag, maar rekenen erop, dat de huizen niet onbewoonbaar verklaard zullen worden in verband met den woningnood. Er bestaat ook een andere oplossing n.l. dat Openbare Werken zulk een perceel in orde maakt en dan de rekening aanbiedt aan de huiseigenaar. Aan de straten is er al veel verbeterd, er wordt echter met een tekort aan materiaal en personeel gewerkt. De Heer Wever vraagt, hoeveel plaatsen er zijn, die niet aan de sanitaire voorschriften voldoen; hij wil gaarne een opgave van zulke plaatsen, ook zou hij gaarne zien, dat de hygienische dienst werd ondergebracht bij Openbare Werken. De voorzitter vraagt nu den Heer Miedema, controleur van den hygienische dienst eenige toelichting te geven op de

- ondervonden -

ondervonden moeilijkheden. Deze vertelt welke behandeling hij en zijn personeel ondervinden als zij de menschen aanmanen o.a. van den landraad Wever zelf. Besloten wordt ~~dit onderwerp verder te laten rusten~~ te laten vast verdere inlichtingen van den heer Lliedemo af te zien, doch ten aanzien van dit onderwerp te doen wat de wet voorschrijft.

3. Het plan voor de wijziging in de straatnamen is eenigszins lichtvaardig (haastig) beloofd; de voorzitter is er niet mee klaar gekomen. Er zijn groote uitbreidingsplannen voor Oranjestad; een kaart hiervan is in het bezit van het Bevolkingsbureau; o.a. komt daarop voor de verdeeling in wijken. Er kan beter worden gewacht met de wijziging van namen tot dit plan gereed is.

4. De lijst van vergunningen, die ~~aan~~ den Heer Wever was beloofd is nu gereed, er heeft veel werk aan vastgezeten. De Heer Eman vraagt ook een afschrift. Dit wordt hem beloofd.

5. Er zijn nu twee scholen bezocht, over twee weken is de school van Noord aan de beurt. De heer Wever vraagt even een opmerking te mogen maken naar aanleiding van de G.B. ddo. 19 Juni 1945 betreffende de schoolvoeding, er komt in voor versche melk aan schoolkinderen te verschaffen, spreker acht dit gevaarlijk, gecondenseerde melk is niet overal verkrijgbaar. De voorzitter wil wel aan den Gouverneur voorstellen art. 2 sub 1 aan te vullen met: " klaargemaakte poedermelk." Ook heeft landraad Wever bezwaar tegen art. 4 hij zou gaarne " andere vruchten " vervangen zien door " twee bananen."

6. Er is gebleken, dat voor het afbreken van de schuilkelders de toestemming van den A.M.C. vereischt is. Deze is inmiddels gevraagd. Dan komt er materiaal voor de buitenwegen, zegt landraad Wever.

7. Van de watermolens op Balashi is er één goed, deze wordt gebruikt voor het oppompen van spoelwater; de andere is defect, er zijn vanwege de afwijkende maten geen onderdeelen voor verkrijgbaar. De laatste kan voor afbraak worden verkocht; de put kan natuurlijk niet verkocht worden.

8. Fort Zoutman is in feite al een historisch monument, ook de voorzitter ziet het gaarne opgeknapt en heeft hierover al met den Heer de Hoop van Openbare Werken gesproken. Als vuurtoren wordt de toren vanzelf onderhouden. Een verklaring tot historisch monument kent onze wetgeving niet, dit wordt door het lid Eman onderschreven. In Nederland, vervolgt de voorzitter, geschiedt aankoop en onderhoud van historische gebouwen en plekken door particuliere vereenigingen. Door het Gouvernement kan in dit geval alleen gezorgd worden voor goed onderhoud en voor rekening houden met de toren bij uitbreidingsplannen. De Heer Wever spreekt nu uitvoerig over zijn opvattingen van historische monumenten, wat den voorzitter de opmerking ontlokt, dat ~~hij niet aan belachelijkheden meedoet~~ de Raad ervoor moet oppassen om door buiten zijn bevoegdheden te treden zich niet belachelijk te maken.

9. Wat den bouw van een Raadhuis betreft, waarin ook zouden zijn ondergebracht de Kamer van Koophandel en de Openbare Bibliotheek, lijkt de beste plaats de plek waar nu de oude kazerne staat. Hiervoor bestaan verschillende plannen: de kazerne omverwerpen en daar een plein maken, van het oude gebouw een historisch monument maken en verder het gebouw sloopen en op deze plek een raadhuis bouwen. Dit laatste plan lijkt spreker het juiste. De Heer de Hoop is bereid een schets te maken voor dit gebouw.

10. Voor een reizende bibliotheek zouden gelden worden gevraagd door tusschenkomst van de Staten, spreker vond het bij nader inzien beter zich rechtstreeks tot den Gouverneur te wenden; dit is ook geschied. De Heren landraden vinden Fl. 10.000 te hoog geschat. De voorzitter geeft opnieuw de uiteenzetting, hoe hij tot dit bedrag komt.

11. De grenzen van Oranjestad en St. Nicolaas worden al in het nieuwe uitbreidingsplan herzien.

12. Over de goudaffaire is al een brief aan den Gouverneur geschreven. De Heer Eman vraagt of daar al antwoord op is. Nog niet, antwoordt de voorzitter.

13. De verlichting van Socotoro valt op particulier terrein buiten 's

- ' Gouvernements -

'Gouvernements zorg. De Socotorolaan wordt wel verlicht. Sividivi ligt nu buiten de standsgrenzen, maar komt erbij het uitbreidingsplan in te liggen. Dit kan nu beter worden afgewacht, daar wijziging van het bestaande contract met de electriciteitsmaatschappij niet zoo eenvoudig is.

14. Spreker vraagt nu aan den Heer Eman, hoe het zit met de lijst van deskundigen voor het luchthavenplan. De Heer Eman heeft al een lijst van drie personen, hij zou echter gaarne een commissie van vijf hebben en hoopt in de volgende week met zijn lijst gereed te zijn.

15. Spreker vraagt den landraden ervoor te willen zorgen dat de belanghebbenden zelf Openbare Werken waarschuwen, wanneer er een muziekuitvoering zal zijn. Het is al eens gebeurd, dat de stoelen noodeloos naar het park werden gebracht.

16. De voorzitter overhandigt aan de leden een lijst van onderwerpen, waarin het advies van de landraden zal worden gevraagd. Hij wil nu gaarne een systeem voor spoedige afdoening van de betreffende stukken voorstellen: Op Dinsdag en Vrijdag worden stukken aan de landraden gezonden. De stukken die Dinsdag bij den eenen landraad zijn bezorgd, worden Vrijdag opgehaald en naar den anderen gebracht, die ze den volgenden Dinsdag gereed heeft liggen ter afhaling. Als de leden afwezig mochten zijn, wordt er op gerekend, dat zij toch de stukken ter aflevering gereed hebben liggen, zoodat zij opgehaald kunnen worden. Beide landraden stemmen hiermede in.

Er blijken vier ingekomen stukken te zijn, waarvan wordt afgesproken, dat er drie zullen worden gecirculeerd om er rustig kennis van te kunnen nemen. Het vierde stuk is van den Heer E.F.Arends, die zich over de huurcommissieregeling beklaagt, hij beweert o.a. dat hierdoor de landskinderen worden achtergesteld bij vreemdelingen. De Heer Eman, ofschoon hij het niet geheel eens is met den schrijver van het stuk, is van meening dat door het systeem eerst huur-

- huurcommissie -

huurcommissie dan echter, zaken lang hangende blijven.

De voorzitter zet uiteen hoe de huurcommissie ten voordeele van den Arubaan werkt. Besloten wordt ook dit stuk te doen circuleeren ter bestudeering. Bij de rondvraag krijgt eerst landraad Wever het woord:

a. Hij uit zijn bezwaren tegen de registratie bij de Kamer van Koophandel, hierdoor komen concurrenten op de hoogte van de financiele positie van een handelaar. De voorzitter betoogt, dat deze registratie overal bestaat, bovendien is dit een wet en moet nageleefd worden, de opgaven komen in handen van den secretaris van de Kamer, en deze is beëedigd. De voorzitter zal niet meedoen aan het aanvallen van een wet, zijn er bezwaren, dan moet de handel maar zelf tegen deze bepalingen opkomen.

b. Dezelfde landraad wil gaarne weten hoe gemaakte onkosten aan de landraden worden vergoed, onkosten voor vervoer b.v. Waarom kan er geen auto ter beschikking van de landraden worden gesteld? Dit zal aan den Gouverneur worden voorgelegd.

c. Landraad Wever vervolgt met schoolbussen te vragen voor de kinderen, die ver buiten wonen hij noemt hierbij Maravil en Boedoei. Deze kinderen kunnen volgens hem nooit gezond en sterk opgroeien. Hij zou gaarne een bus aan de frères gegeven zien om hiermede deze kinderen, die meer dan b.v. drie kwartier gaans van de school af wonen, op te halen. De Heer Eman wil liever het onderwerp in studie genomen zien.. Hiermede stemt de voorzitter in.

d. Waarom wordt er op 4 Juli, 5 Juli en de Colombiaansche vrijheidsdag niet van Gouvernementswege gevlagd, wil landraad Wever weten. Kan niet aan den Gouverneur worden gevraagd, dit in te voeren? De voorzitter ziet niet in waarvoor dit noodig is. Landraad Eman is het met den voorzitter eens, dat deze dit niet kan invoeren, maar ziet geen enkel bezwaar, om dit als een wensch van Aruba aan den Gouverneur voor te leggen.

- Hiermede -

Hiermede stemt de voorzitter in.

e. Landraad Wever is van opinie, dat de hygiene in de winkels veel te wenschen overlaat. Zoo bijvoorbeeld zal de winkelier na vieze munten of muntbiljetten in ontvangst te hebben genomen, zonder meer een ham beetpakken om er een stuk af te snijden. Ook reed hij eens mee in een bakkersauto, waar hij te midden van de brooden op de vloer zat. Spreker maakt vergelijkingen met Panama, waar ~~waar~~ strenge voorschriften bestaan.

f. De vorige spreker vraagt opgave van de verbeteringen in de notulen der vergadering van 14 Juni aangebracht. Dit wordt hem toegezegd.

g. Dezelfde spreker zou gaarne wegwijzers langs onze wegen zien geplaatst, hij vertelt hoe hij eens moest ronddwalen voor hij terecht kwam. De voorzitter is wel bereid een proef hiermede te nemen, en vraagt waar er zal begonnen worden. Besloten wordt met den weg naar St. Nicolaas en zijn zijwegen.

h. De Heer Wever heeft gehoord, dat Aruba een eigen deviezen-commissie heeft gekregen. Hoe zit deze in elkaar? Deze bestaat uit den Gezaghebber, den Secretaris van de Incu en den Ontvanger. Er is ook een advies commissie, doch die is nog niet geinstalleerd.

i. Dezelfde landraad wil weten , waarom het Gouvernement geen zaad voor de landbouwers bestelt uit het buitenland, b.v. uit de Ver. Staten. Dit zou kunnen worden geleverd tegen kostprijs verhoogd met 10% voor onkosten.

j. Hij vervolgt ~~door~~ met te wijzen op een lichtmast, die bij de watertoren midden op straat staat ~~staat~~, dit leidt tot ongelukken, hij vraagt verplaatsing ervan. Ook den voorzitter is dit opgevallen, hij zal zien wat eraan gedaan kan worden.

k. De Heer Wever vraagt of de begrootingen der laatste tien jaren zijn aangevraagd. Dit is niet noodig , antwoordt de voorzitter,

zij liggen op mijn kantoor ter inzage. De landraad heeft ze noodig om statistische gegevens te verzamelen en zoo het waarschijnlijke vooruitzicht voor de komende vijf of tien jaar te kunnen bepalen.

l. De vorige spreker vraagt nu, wanneer de wegen inspectie wederom zal plaatsvinden. De voorzitter zal de landraden telefonisch waarschuwen, zoodra hij tijd heeft. Verder vraagt landraad Wever aandacht voor den weg naar Brazil, ~~die zeer slecht~~ waar de arbeiders zonder voldoende toezicht overheen is. De voorzitter zal dit met den Heer de Hoop opnemen.

m. Dezelfde spreker vraagt, hoe het gaat met de cooperatieve wegenaanleg. Deze bestaat al, zegt de voorzitter, maar wordt nog verbeterd, en komt geheel in orde.

n. Landraad Wever heeft verder vernomen, dat een dame alhier duizenden heeft aangeboden voor de t.b.c. besrijding, waarom bouwt de vereeniging voor t.b.c. bestrijding hiervan geen hospitaal. De voorzitter zet uiteen, hoe deze vereeniging op kleine schaal zal beginnen, doch geen blijvend karakter heeft; de bedoeling is, dat het Gouvernement dit uiteindelijk overneemt.

o. Dezelfde landraad heeft eens met Gezaghebber Wagemaker het radiostation bezocht en hoorde daar van de Chef,dat alle materiaal aanwezig is om een oproepstation te beginnen. Heeft dit plan de instemming van den Voorzitter? Niet in het minst, antwoordt deze. Hij licht hoe, welke moeilijkheden de Curom op Curacao al heeft, en wat zou een station hier moeten uitzenden? De Heer Wever stelt zich voor, de programma's van Londen hieruit te zenden en verder plaatselijk nieuws, b.v. dat Gezaghebber en Landraden de scholen hebben bezocht. De voorzitter ziet het nut van losse voorstellen niet in, de Heer Wever die hier dikwijls met zulke voorstellen komt,kan beter eerst een plan uitwerken, dan valt er verderover te spreken. De landraad zal een plan uitwerken, want hij vindt een omroepstation zeer noodzakelijk voor Aruba.

p. Landraad Eman zou willen weten of de voorgestelde leden van de Havencommissie bereid zijn hierin zitting te nemen. De voorzitter heeft hen allen afzonderlijk gesproken. Allen zijn bereid, ja geestdriftig om mede te werken. De commissie heeft tot nogtoe niet vergaderd.

q. Dezelfde landraad vraagt, of er al iets is gedaan aan de Boca di Canwa. Er wordt hard aan gewerkt, antwoordt de voorzitter, maar het gaat erg langzaam, daar alles met handgereedschap moet gebeuren. Niemand meer het woord wenschende, sluit de voorzitter de vergadering . Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in den vergadering van den 9den Augustus 1945

De Leden:

De Voorzitter:

De Secretaris:

168

Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 9den Augustus 1945. Aanvang 8 uur des namiddags. Aanwezig zijn de Heeren: Mr.L.C.Kwartsz, Gezaghebber-Voorzitter; C.A.Eman en A.E.Wever, leden; en L.E. van der Jagt, secretaris.

De voorzitter opent de vergadering, heet de landraden welkom en stelt vervolgens voor om naar aanleiding van een briefje van Landraad Wever, voor eenige oogenblikken met gesloten deuren te vergaderen. Na enkele minuten worden de deuren wederom geopend en de openbare vergadering wordt voortgezet met de voorlezing van de notulen. Deze worden na eenige wijzigingen goedgekeurd en gearresteerd. De voorzitter doet vervolgens eenige mededeelingen.

1. Hij wil voorstellen de notulen voortaan te laten stencillen voor het jaarverslag moeten zij anders weer in hun geheel worden overgetikt. Hiermee kunnen de leden zich vereenigen.

2. Het voorstel tot wijziging van de beschikking over de schoolvoeding zal spoedig aan den Gouverneur worden gedaan. Naar aanleiding hiervan merkt de Heer Wever op, dat er een machine bestaat, die ± 5000 l. zuivere melk per dag kan maken, deze machine zou kunnen worden besteld. De voorzitter zou gaarne een prospectus ervan zien.

3. Dienstauto's, die zoo ~~spoedig~~ noodig door de landraden kunnen worden gebruikt zijn er wel, chauffeurs hiervoor echter niet. Het is spreker overigens opgevallen, dat voor onkosten van de Staten wel geld is uitgetrokken op de begrooting, terwijl voor de Politieraad van een belangrijk eiland als Aruba niet. Hij gaat zelf in de komende week naar Curaçao en zal dit met den Gouverneur bespreken.

4. Het voorstel om op de vrijheidsdagen van de voor ons voornaamste Amerikaansche republieken te vlaggen moet schriftelijk worden gedaan; dit zal alsnog geschieden.

5. De begrootingen van / jaren zijn al ter bestudeering aan den Heer Wever afgestaan. De Heer Eman spreekt den wensch uit ze ook te mogen inzien. Daar bestaat geen enkel bezwaar tegen.

169

6. Het afbreken der schuilkelders schijnt meer te kosten dan men aanvankelijk dacht; het bedrag, dat ervoor beschikbaar was gesteld is op Curaçao alleen al opgebruikt.

Het eenige ingekomen stuk blijkt hen lijvig rapport van de aloecommissie te zijn; besloten wordt dit te laten circuleeren.

a. Als volgend agendapunt komt het onderwerp 'onze scholen' aan de beurt. Landraad Wever zou gaarne zien, dat de schoolarts periodiek een rapport overlegde van de gezondheidstoestand op elke school afzonderlijk. De voorzitter weet niet of dit binnen de competentie van den Raad ligt; zijns inziens moet bij 'toezicht op de scholen' aan het onderwijs peil worden gedacht. De Heer Eman is van meening, dat beide onderling verband houden. De voorzitter vraagt of hij goed heeft begrepen, dat voor elke school afzonderlijk een kwartaalrapport wordt gevraagd. Dit blijkt zoo te zijn. Landraad Wever stelt nu voor, dat aan de schoolhoofden een lijst zal worden gevraagd van de namen en adressen van alle ouders en verzorgers der leerlingen om het toezicht meer effectief te doen zijn. Zoo kan ook een oudercommissie worden ingesteld voor elke school, uit welke commissie's weer een algemeene commissie kan worden gekozen, die den Raad van advies dient. Landraad Eman vindt dit een mooi idee. Van de reeds bestaande oudercommissie's is volgens den Heer Wever niets uitgegaan. Verder is hij van opinie, dat de wijze waarop vreemde talen worden onderwezen niet de beste is; gedurende de lessen moet de vreemde taal gesproken worden. De voorzitter zegt, dat de Heer Wever te veel verlangt, in de hoogere klassen waar dit kan gebeurt het ook, men kan echter niet verwachten, dat kinderen, die voor het eerste jaar een vreemde taal aanleeren deze al kunnen spreken; er zijn vele andere vakken, waar ook tijd aan moet worden besteed. Over eenige andere onderwerpen de scholen betreffende zal de Heer Wever spreken nadat alle scholen zijn bezocht.

b. Landraad Wever vindt, dat er voorschriften moeten worden gegeven, omtrent het slachten en het keuren van vleesch. De voorzitter zegt, dat dit een zeer pijnlijke zaak is.

In 1941 is er al een keur gemaakt en goedgekeurd; deze is naar Curaçao gestuurd ter bekrachtiging, herhaaldelijk is erover gecorrespondeerd; hijzelf heeft er ook over geschreven, maar er is geen antwoord op gekomen. Slechts in dringende gevallen kan een keur worden afgekondigd zonder bekrachtiging van den Gouverneur. De Heer Eman vindt dit een dringend geval. In stemming gebracht wordt eenstemmig aangenomen, dat hier een dringend geval aanwezig is en de keur moet worden afgekondigd. De volgende resolutie wordt genomen:

De Raad van Politie in vergadering bijeen op den 9den Augustus 1945; overwegende, dat de Keur op de keuring van vleesch sedert 16 Juli 1941: is vastgesteld, gewijzigd is vastgesteld op den 27sten April 1942 en aan Z.E. den Gouverneur ter bekrachtiging is aangeboden, overwegende, dat tot op heden geene bekrachtiging hierop is verkregen, Overwegende, dat het hier een spoedvereischend geval betreft, gelet op art. 132 van het Regeeerings-Reglement 1902 (P.B.1902 No.22).

Besluit

met algemeene stemmen, dat genoemde keur door den Gezaghebber zal worden afgekondigd.

C. Landraad Wever wil den voorzitter voorstellen met den Gouverneur te bespreken om voortaan alles wat het Gouvernement wil inkoopen bekend te maken, zoodat ook de Arubaansche handelaren hunne offerte's kunnen doen. De voorzitter en landraad Eman kunnen zich hiermee geheel vereenigen.

D. De Heer Wever zou gaarne een telegram aan Z.E. den Gouverneur gezonden zien om de teleurstelling uit te drukken, die ondervonden werd toen de eigen deviezencommissie op den 1sten Augustus hare werkzaamheden niet kon beginnen. De voorzitter deelt mede, dat dit het eerste punt van zijn besprekingen met den Gouverneur is. De Heer Eman vraagt of het geen aanbeveling verdient tegelijk een brief of telegram te zenden. De voorzitter is van meening, dat een persoonlijk onderhoud veel meer kan uithalen en steltvoor zijn terugkomst af te wachten.

Hier zijn de landraden het mee eens. Hij zal in de volgende vergadering het resultaat van zijn besprekingen bekendmaken.

e. Landraad Wever vindt, dat de reinigingsdienst sinds de laatste vergadering niet is verbeterd, hij wil voorstellen den chef ervan mede te deelen, dat indien binnen veertien dagen er nog geen verbetering in is gebracht, de Raad andere maatregelen voor de reiniging van de straten zal nemen. De voorzitter merkt op, dat hier klaarblijkelijk de gezondheidsdienst en de reinigingsdienst worden verward en zou verder gaarne willen weten, waar de toestand zoo slecht is. Na opsomming van eenige plekken blijkt niet zoo zeer sprake te zijn van straatvuil dan wel van overgebleven bouwmaterialen van eenige verbouwingen. De voorzitter voelt er niet veel voor een dreigbrief te sturen; wat moet na de bedreiging worden gedaan? Hij zal het maar liever opnemen met het betrokken diensthoofd.

F. Landraad Wever merkt op, dat er 's morgens geen water is, toch is men verplicht voor een minimumverbruik te betalen. De voorzitter wil gaarne een memorandum dienaangaande laten zien aan den Directeur van de L.W.V. en den Gouverneur gericht; er zijn twee onrechtmatigheden in de leveringsvoorwaarden. Acht maanden van het jaar is er onvoldoende water voor de bestaande abonné's en toch gaat de L.W.V. voort nieuwe aansluitingen te maken. De Heer Wever merkt nog op, dat bij te late betaling voor de telefoon vijf en twintig cent boete wordt geeischt; voor water echter een gulden, zelfs op een rekening van drie gulden.

g. Dezelfde spreker gaat voort met te wijzen op onze vervuilde munt- en bankbiljetten, die toch in circulatie blijven; dit levert een gevaar op voor de volksgezondheid. De voorzitter heeft in zijn functie als Procureur -generaal eens vervuilde biljetten laten onderzoeken in het Gouvernements-laboratorium; het infectie gevaar bleek niet zoo erg te zijn. Toch wordt besloten aan den Administrateur van Financien voor te stellen ze na korteren tijd te vervangen.

h. Landraad Wever wil weten of het waar is, dat t.b.c. patienten uit Curaçao zijn teruggestuurd en waar blijven deze nu? De voorzitter antwoordt dat zij nu verspreid wonen bij familieleden sinds het Teresita Pavilioen gesloten

~~De voorzitter antwoordt dat zij nu verspreid wonen bij familieledennsinds het Teresita Pavilioen gesloten~~ werd bij gebrek aan personeel; er wordt nu personeel gezocht in Nederland om het te kunnen heropenen. De t.b.c. commissie hier kan wel personeel vinden, maar geen gebouw. En het Militair Hospitaal, vraagt de Heer Eman, waarom wordt dit er niet voor gebruikt? Naar de voorzitter heeft vernomen is het voor schoolgebouw bestemd. Landraad Eman vindt dit geen geschikte plaats voor een school, mogelijk weet de voorzitter een oplossing. De voorzitter zegt geen oplossing uit de mouw te kunnen schudden, het is echter een onderwerp, dat op zijn program staat om met den Gouverneur te behandelen bij zijn bezoek aan Curaçao. Het lid Eman vraagt hem den Gouverneur te wijzen op de bezwaren van den Raad om van dit hospitaal een school te maken.

i. Landraad Eman overhandigt den voorzitter een lijstje van namen van de personen, die de luchthavencommissie zouden kunnen vormen., hij heeft ze nog niet allen gesproken. De voorzitter dankt voor de lijst. De Heer Wever vraagt het woord voor Statenlid Eman, deze zou gaarne wat zeggen in verband met de luchthaven, dit wordt toegestaan. Statenlid Eman geeft nu een overzicht van wat al door een bestaande commissie in dit verband is verricht, waarbij hij een brief van de Directie van de Lago hierover voorleest. OOk geeft hij een kort verslag van hetgeen in de Staten erover is behandeld en vraagt tenslotte dat de Raad ook een stoot geeft. Landraad Eman vraagt of de Voorzitter dit persoonlijk met den Gouverneur wil bespreken. Deze oordeelt het beter de zaak schriftelijk te behandelen.

j. De schutters worden nu gedeeltelijk gedemobiliseerd. Het blijkt dat zij die vroeger b.v. in den handel werkzaam waren hun vakkennis voor een groot deel hebben verloren. Het lid Eman zou gaarne voor hen een avondschool zien opgericht. De voorzitter vindt dit een goed idee en zal er Curaçao met den Inspecteur van het Onderwijs over spreken. Ook wil dezelfde landraad gaarne weten of de V.K.A.ers van de douane die nu op hun oude post terug zijn promotie zullen maken. Dit schijnt wel te kunnen.

k. De Socotorolaan blijkt toch niet verlicht te zijn, constateert landraad Eman. Hij stelt voor om aan den Gouverneur voor te stellen het bedrag voor straatverlichting bij de suppletoire begrooting te verhoogen tot f. 75.000, hetzelfde bedrag als voor Curaçao. Dit wordt aangenomen.

l. Verder wordt voorgesteld en aangenomen gelden aan te vragen op de suppletoire begrooting voor; vervoerskosten van de landraden, reiskosten voor hen naar Curaçao, stoelen voor de Raadzaal en bezoldiging van een secretaris voor halve dagen.

m. De Heer Eman heeft van den voorzitter de G.B. betreffende de goudconcessie ter inzage ontvangen; hij stelt voor dat de Raad zich tot den Gouverneur wendt met het verzoek om gehoord te worden voor er in deze materie verdere beslissingen worden genomen.

Niemand meer het woord wenschende sluit de voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 13den September 1945

De Leden:

De Voorzitter:

De Secretaris:

Vergadering van den Raad van Politie op Donderdag den 13den September 1945. Aanvang 8 uur des namiddags. Aanwezig zijn de Heeren: Mr. L.C. Kwartsz, Gezaghebber-Voorzitter; C.A. Eman en A.E. Wever, leden; en L.E. van der Jagt, secretaris.

De voorzitter opent de vergadering, heet de landraden welkom en stelt vervolgens de secretaris in de gelegenheid de notulen der vorige vergadering voor te lezen. Deze worden ongewijzigd goedgekeurd en gearresteerd. De voorzitter doet dan eenige mededeelingen naar aanleiding van de notulen:

1. Hij heeft een prospectus van melkmachine's gezien. Sommige dezer machine's kunnen 10, anderen 100 gallon per uur maken. De betreffende persoon is bereid zulk een machine te importeeren als hij een soort monopolie krijgt. Hierop zegt het lid Wever, dat hij er prijs op stelt dat dit in handen komt van eenArubaan en dat als er monopolies gegeven worden hij ook wil mededingen; de Voorzitter antwoordt hierop dat degene die het verzoek ingediend had een Arubaan is en dat de Heer Wever vanzelfsprekend ook een soortgelijk verzoek kan indienen.

2. Dienstauto's ter beschikking der landraden stellen blijkt ondoenlijk. Wel is voorgesteld gelden op de suppletoire begrooting te brengen voor het vervoer der landraden. Hierbij is gedacht aan 1/3 van wat de Staten hiervoor is toebedeeld.

3. Het voorstel om te vlaggen op de vrijheidsdagen van omliggende republieken is aan den Gouverneur gedaan, het antwoord wordt nu afgewacht.

4. Met het afbreken der schuilkelders is reeds een aanvang gemaakt.

5. Van de maandrapporten van den schoolarts zijn afschriften gevraagd. Deze zullen regelmatig aan den voorzitter worden gezonden.

6. In oudercommissie's voorziet de wet al. De bestaande commissie heeft weliswaar maar eens vergaderd. De voorzitter zal in de komende week de leden op zijn kantoor ontbieden en vragen, wat zij van plan zijn.

7. De vee- en vleeschkeur treedt op den 1sten October in werking. De Heer Wever uit eenige bezwaren tegen sommige bepalingen ervan.

8. Met den Administrateur van Financien is het bekendmaken van inkoopen door het Gouvernement besproken; dit komt in orde.

9. De eigenndeviezencommissie is er nu. Er wordt nog slechts gewacht op eenig noodzakelijk cijfermateriaal van Curaçao. Voor het einde dezer maand zal zij waarschijnlijk hare werkzaamheden kunnen beginnen.

10. Naar het functioneeren der reinigingsdienst werd geinformeerd. Het Hoofd van dezen dienst staat bekend als een harde werker en doet met het beschikbare materiaal wat gedaan kan worden, trouwens de stadsreiniging is niet slecht. Zoodra er over meer personeel en materiaal kan worden beschikt zal het nog beter worden.

11. Over de waterkwestie zijn de landraden al ingelicht.

12. Maandelijks wordt een groot aantal, ongeveer 20.000, muntbiljetten van F.1.-- ingetrokken en door andere vervangen. Tegen het zoo spoedig vuil worden is niet veel te doen; dit ligt aan de kwaliteit van het papier.

13. De verzorging van t.b.c. patienten komt in orde, wat het gebouw betreft. In het oude Militaire Hospitaal komt in geen geval een school.

14. Voor de straatverlichting is reeds het verhoogde bedrag aangevraagd. Daar er op de agenda geen bijzondere punten vermeld stonden, wordt direct overgegaan tot de rondvraag.

a. Landraad Wever opent de rondvraag met op te merken, dat zijn gestencilde copie van de notulen niet duidelijk leesbaar was. Deze copie blijkt te licht te zijn afgedrukt, er zal voor worden gezorgd voortaan iets donkerder af te drukken.

b. De Heer Eman vraagt of de concessie-voorwaarden voor goudexploitatie mogen worden bekend gemaakt. De voorzitter verwijst hem hiervoor naar den directeur der goudmaatschappij.

c. Landraad Wever heeft vernomen, dat de leerlingen op sommige scholen niet in alle onderbrekingen der schooltijd mogen drinken; hij vindt dit wreed. Er moet frisch drinkwater zijn in alle klassen. Ook over het mogen bezoeken van de W.c.'s bestaan er klachten. De voorzitter wil wel bij de schoolhoofden informeeren hoe dit geregeld is.

Verder heeft de Heer Wever gehoord, dat schoolkinderen op ~~sommige~~ een meisjesschool des morgens de school moeten aanvegen. De voorzitter deelt mede geen onderzoek te kunnen instellen indien het lid Wever geen concrete gevullen met opgave van namen en plaatsen kan opgeven. Op voorstel van het lid Eman wordt beslist dit onderwerp op een andere gelegenheid te behandelen.

d. De Heer Wever deelt mede vernomen te hebben dat een jongen van dertien jaar wonende te Maravil, drie maanden ziek was geweest en toen niet meer op school werd toegelaten door de freres. Hij noemt ook de naam van de jongen. De voorzitter zegt dat een schoolhoofd het recht niet heeft een leerling de school te ontzeggen, hij oordeelt het echter beter zulke gevallen bij het schooltoezicht onder te brengen en onderling te bespreken.

e. Dezelfde landraad wil aan den Inspecteur van het Onderwijs voorgesteld zien in de hoogere klassen van de scholen staatsinrichting op het program te brengen. De voorzitter antwoordt, dat bij zijn weten dit reeds op het leerplan voorkomt. Hij zal alsnog een leerplan ter inzage vragen.

f. De Heer Wever heeft gemerkt, dat, terwijl vroeger de oudste landraad den Gezaghebber bij afwezigheid verving, dit nu veranderd is. Hij zou gaarne de medewerking van de Staten willen inroepen om de oude toestand terug te krijgen. De voorzitter is van meening, dat de decentralisatie veel eerder komen zal, dan zulk een verandering. Verder zou het ook moeilijk kunnen, met het oog op het feit, dat de tegenwoordige landraden hun tijd noodig hebben om voor de eigen zaken te zorgen. De Heer Eman vindt de democratische gedachte, die er aan ten grondslag ligt heel mooi; persoonlijk voelt hij evenwel niets voor zulk een waarneming. DE voorzitter begrijpt niet wat democratie hiermede te maken heeft, hij wijst voorts op de ambtelijke ervaring, die voor deze vervanging noodig is. Landraad Wever verklaarde er echter niettemin prijs op te stellen de gezaghebber bij diens afwezigheid te vervangen.

g. Als volgende voorstel wil landraad Wever een telegram aan den Gouverneur gericht zien om te vragen het nieuwe ontwerp van de decentralisatie aan den Raad ter inzage te zenden, alvorens het bij de Staten in te dienen. Verder zet hij uiteen hoe hij de inning en de besteding der belastingen wenscht. Landraad Eman zou ook gaarne het gewijzigd ontwerp aangevraagd willen zien.

h. De Heer Wever zou gaarne weten wat er van de vroeger opgerichte Advies-commissie voor den Handel is geworden, ook hoe de door deze commissie ingezamelde gelden zijn besteed. De voorzitter wil gaarne onderzoeken hoe dit in elkaar zit.

i. Laatstgenoemde landraad wenscht, dat de straten weer worden geveegd. Hij vindt de stad vervuild en heeft gemerkt, dat er niets is gedaan aan de plaatsen, die hij heeft opgenoemd en zou een brief aan het hoofd van dezen dienst op Curaçao geschreven willen zien, waarin personeel en bezems worden aangevraagd. De voorzitter kan van die vervuiling niet veel merken en is van opinie, dat gedaan wordt, wat gedaan kan worden.

j. Landraad Wever heeft opgemerkt, dat de Directeur van de Openbaren Gezondheidsdienst nooit komt inspecteeren; als hij komt is het als oogarts. Het is niet het werk der landraden vervuilde erven te inspecteeren. De Heer Eman vindt het beter een brief aan den D.O.G. te schrijven en een rapport over den bestaanden toestand te vragen. De voorzitter weet ook dat er b.v. in St. Nicolaas veel is dat van den grond af wederom moet worden opgebouwd, maar ziet dat als een gevolg van de te snelle groei, wat elders eeuwen heeft geduurd is hier in 10 jaar gebeurd; er is tijd noodig om heele wijken af te breken en opnieuw op te bouwen. Als de Heer Wever een lijst wil geven van de ergste plekken kan gezien worden wat er aan te doen is. Oranjestad kan vergelijking met andere steden wat betreft hygienische toestand glansrijk doorstaan. De Heer Wever wenscht toch een rapport van den D.O.G. over den bestaanden toestand en voorstellen tot verbetering.

k. De laatste spreker vraagt hoe het staat met het herstellen der huisjes van "Helpt Elkander". De voorzitter zal zich hierover laten inlichten.

l. De Heer Wever vraagt de vergaderingen om de twee weken te willen houden instede van elke 2den en 4den Donderdag. Dit wordt aangenomen.

m- Dezelfde landraad wil op de lijst van zaken, waarin het afvies van den Raad wordt gevraagd ook de uitgifte van gronden zien opgenomen. De voorzitter merkt op, dat deze lijst aan de leden was gegeven om te weten of zij zich ermee konden vereenigen.

Hij heeft er niets meer van gehoord. De leden verklaren, dat het niet de bedoeling is in elk afzonderlijk geval gehoord te worden, doch slechts een precedent wenschen om zich in de toekomst op te kunnen beroepen. De voorzitter zou zich er nog over beraden of de uitgifte van gronden op de lijst geplaatst zou worden.

n. De Heer Wever zou gaarne een voorschrift in het leven geroepen zien waarbij alle bier- en koffiehuizen met halve deuren van de inkijk moesten worden afgesloten, zoodat de jeugd bij het voorbijgaan niet alles behoeft te zien, wat daarbinnen gebeurt. Ook moet aan vrouwen en kinderen verboden worden in deze plaatsen te komen. Het laatste is al zoo, antwoordt de voorzitter, voor het eerste voorstel voelt hij ook wel en zal zien wat er aan kan worden gedaan.

o. Laatstgenoemde landraad geeft nu een beschrijving hoe sterke drank hier naar hij verneemt plaatselijk wordt bereid en vindt, dat het publiek tegen deze schadelijke drank beschermd dient te worden. De voorzitter vraagt hem of het een feit is dat sterke drank volgens zijn beschrijving wordt samengesteld. Er bestaat een voorschrift, dat de inhoud op elke flesch moet omschreven zijn. Dit voorschrift is natuurlijk slechts repressief. Er is nu een warenwet in bewerking, die bepaalde eischen zal stellen. De Heer Wever zag liever een goedkeuringsmerk op iedere flesch. De voorzitter geeft aan hoe gemakkelijk zulk een bepaling te ontduiken zou zijn. Landraad Eman is van meening dat controle veel kan helpen, hij verwijst hierbij naar de prijscontrole. De voorzitter deelt nog mede, dat bij een onderzoek kort geleden geen schadelijke stoffen in hier verkochte sterke drank zijn gevonden.

p. De Heer Wever vraagt hoe de volkswoningen op Dakota zijn uitgegeven. De voorzitter kan hier een rapport over vragen aan de desbetreffende commissie. De Heer Eman stemt daarmede in.

q. Landraad Wever wil weten hoever de havencommissie gevorderd is met haar plannen. De voorzitter deelt mede, dat de Heer Noot in verband met zijn overplaatsing naar St. Nicolaas ontslag heeft gevraagd als voorzitter, zijn opvolger heeft wel aangenomen lid te zijn maar geen voorzitter; gelukkig heeft de Heer de Hoop zich hiertoe bereid verklaard.

De Heer Wever vindt, dat de commissie uitsluitend uit Arubanen moet bestaan; ook is de secretaris weinig energiek. De Heer Eman zegt blij te zijn, dat deze zaak in het openbaar wordt behandeld. De voorzitter antwoordt, dat er geen Arubanen in zulke commissie's moeten zitten alleen omdat zij Arubaan zijn, maar slechts dan als zij werkelijke belangstelling voor de zaak hebben.

r. Landraad Eman vraagt hoe het staat met de luchthavencommissie. De voorzitter heeft de voorgestelde personen aangeschreven, maar nog niets van hen gehoord.

s. Waarom nemen niet alle kinderen deel aan de schoolvoeding, vraagt landraad Wever. Hij heeft gehoord, dat de schoolarts uitmaakt wie ervoor in aanmerking komen. De voorzitter zal navragen, hoe dit in elkaar zit.

t. Dezelfde landraad vraagt, wanneer de wegwijzers er komen. Ze komen er, Openbare Werken zorgt ervoor.

u. De vorige spreker heeft bemerkt, dat de lichtmast voor de Watertoren er nog staat. De voorzitter heeft er over geschreven, wil er nog eens aan herinneren.

v. Ook vraagt hij naar de subsidie voor de harmonie-orkesten. Deze is aangevraagd, maar er is nog geen antwoord op gekomen.

w. Dezelfde spreker informeert naar het vaststellen van de straatnamen. De voorzitter heeft gezien, dat daar op Curaçao een commissie voor is benoemd; misschien gebeurt dit hier ook.

x. Ook wil de Heer Wever weten, hoever de plannen voor een Raadhuis gevorderd zijn. De voorzitter deelt mede, dat de Directeur van Openbare Werken heeft aangeboden, persoonlijk voor een ontwerp te zorgen; dit is totnogtoe niet ontvangen.

y. Wat is er van het bibliotheekplan geworden, vraagt de Heer Wever. De voorzitter zegt, dat de Gouverneur hem had toegezegd het overschot van het bedrag bestemd voor de bevrijdingsfeesten daarvoor beschikbaar te zullen stellen, maar dat dit nu gebruikt is voor het vieren der Koninginnefeesten. De Heer Wever wil hiertegen protesteeren bij de Staten, waarmee de Heer Eman instemt.

De voorzitter oordeelt het beter, dat hij aan den Gouverneur schrijft. Het lid Wever vraagt hem dan in dezen brief op te nemen, dat de Raad verontwaardigd is.

z. Bestaat de cooperatieve wegenaanleg al in de praktijk, vraagt landraad Wever. Zeker, zegt de voorzitter, de Chef van Openbare Werken heeft hem dit zelf medegedeeld. Kunnen de menschen verzoeken voor verbetering bij den Gezaghebber indienen, vraagt de Heer Wever nog. Dit kan, antwoordt de voorzitter. Niemand meer het woord wenschende sluit de voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 27sten September 1945.

De Leden:

De Voorzitter:

De Secretaris:

Begrooting Straatverlichting

		1939	1941	1942	1943	1944	1945	1946
Curacao	F.	49.000,=	57.000,=	57.000,=	59.500,=	65.000,=	75.000,=	75.000,=
Aruba		30.000,=	37.500,=	45.000,=	45.000,=	47.500,=	50.000,=	50.000,=
		60%		12 25%				50%

f 25.000,= erbij.

....

In 1943 had Aruba 75,6 % van het bedrag van Curacao.
" 1944 " " 73 % " " " " "

In 1945 en 1946 heeft Aruba nu alleén 66,6 % (2/3 deel) van het bedrag van Curacao.

By de behandeling van de"begrooting van 1945", werd in de Staten gevraagd om het bedrag van Aruba te verhoogen tot hetzelfde bedrag dat Curacao toen had F. 65.000,=, maar het werd niet gedaan, maar wel werd het bedrag van Curacao vermeerderd met F 10.000,= en Aruba met F 2.500,= allèèn, wat niet redelyk was.

Aruba heeft nu alleen 2/3 deel van het bedrag van Curacao, terwyl zy vroeger 3/4 deel had.

....